

Trefn Angladdau Cristnogol

An Order for Christian Funerals

*YR EGLWYS YNG NGHYMRU
THE CHURCH IN WALES*

Nodyn Rhagarweiniol

Ym 1974 y defnyddiwyd yn gyntaf Trefn Claddedigaeth y Meirw, a argraffwyd yn ddiweddarach yng Nghyfrol II o'r Llyfr Gweddi Gyffredin 1984. Gyda threigl amser daeth diswyliadau amgenach o'r litwrgi angladdol. Mynegwyd pryder o sawl cyfeiriad yn ddiweddar ynglŷn â natur hynafol iaith gwasanaethau angladdol y Llyfr Gweddi; mynegwyd hefyd bryder oherwydd diffyg gweddïau addas ar gyfer achlysuron neilltuol ac ynglŷn â darlleniadau o'r Ysgrhythur na chynhwysir yn swyddogol yn y Drefn ond a ddefnyddir yn aml mewn angladdau.

Y mae'r Comisiwn Ymgynghorol Litwrgaidd Sefydlog wrthi yn paratoi Trefn amgen ar gyfer Claddedigaeth y Meirw. Tra bo'r gwaith hwn yn mynd rhagddo, cred y Fainc fod y sefyllfa ohoni yn teilyngu cyhoeddi'r fersiwn newydd hwn o ddarpariaeth angladdol Llyfr Gweddi 1984.

Y mae'r argraffiad hwn yn cynnwys cryn dipyn o ddeunydd ychwanegol. Fe'i bwriedir yn bennaf fel adnodd ar gyfer y sawl sy'n arwain y gwasanaeth angladd; felly nid oes angen darparu copïau ar gyfer addolwyr. Er eglurder a hwylustod, argreffir y deunydd o'r Llyfr Gweddi yn gyntaf â'r deunydd ychwanegol yn dilyn. Yr unig eithriadau yw Adrannau 5 ac 20 lle rhestrir ac argreffir y darlleniadau yn eu trefn feiblaidd.

DAVID THOMAS

Ar ran Mainc yr Esgobion

Prefatory Note

The Order for the Burial of the Dead printed in Volume II of the 1984 Book of Common Prayer first came into use in 1974. The subsequent passage of time has inevitably brought with it new expectations of a funeral liturgy. Concern has been widely expressed in recent years about the archaic nature of much of the language in the Prayer Book funeral services, about the lack of prayers appropriate to particular circumstances and about the non-inclusion of certain readings that are in fact quite often used at funerals.

The Standing Liturgical Advisory Commission is currently preparing an alternative Order for the Burial of the Dead. While this work is going on, the Bench believes that the situation warrants the publication of this new edition of the funeral provision in the 1984 Prayer Book.

This edition contains a considerable amount of additional material. It is intended primarily as a resource for those conducting funerals, and there should therefore be no need to equip churches with multiple copies. In the interests of clarity and ease of use, material from the Prayer Book provision is normally printed first, followed by the supplementary material. The only exceptions to this are Sections 5 and 20, where the readings are listed and printed in their biblical order.

DAVID THOMAS

For and on behalf of the Bench of Bishops

Gwasanaeth yr Angladd

Yn y Cymun Bendigaid

Y Brawddeg(au)

Y Gyflwyniad

Y Paratoad/Y Bobl yn Dod Ynghyd

Y Gweddïau [Gan hepgor y Litani Leiaf a Gweddi'r Arglwydd]

Gweinidogaeth y Sacrament

Brawddeg Ôl-Gymun a Gweddi

Y Cyflwyniant

Y Diwedd glo

Pan na Weinyddir y Cymun

Y Brawddeg(au)

Y Gyflwyniad

Y Salm

Y Darlleniad(au)

Y Gweddïau

Y Cyflwyniant

Y Diwedd glo

Gellir ychwanegu Emynau a Chaneuon lle bo'n addas a gellir canu'r salmau. Yn fydryddol yn ymatebol neu fersiyniau siantedig eraill.

The Funeral Service

At the Eucharist

Sentence(s)

Introduction

The Preparation / The Gathering of the People

The Prayers [omitting the Lesser Litany and Lord's Prayer]

The Ministry of the Sacrament

Post Communion sentence and prayer

The Commendation

The Conclusion

When the Eucharist is not Celebrated

Sentence(s)

Introduction

The Psalm

The Reading(s)

The Prayers

The Commendation

The Conclusion

Hymns and songs may be added at appropriate points and Psalms may be sung in metrical, responsorial or alternative chanted versions.

Trefn Angladdau Cristnogol

1 DERBYN Y CORFF I'R EGLWYS

Adeg y claddu, neu cyn hynny

Gan gyfarfod â'r corff wrth y fynedfa i'r fynwent, neu wrth borth yr eglwys, â'r Gweinidog o'i flaen, tra dywedir neu cenir un neu fwy o'r brawddegau neu'r salmau hyn.

Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd. Pwy bynnag sy'n credu ynof fi, er iddo farw, fe fydd byw; a phob un sy'n byw ac yn credu ynof fi, ni bydd marw byth. **(Ioan 11: 25-26)**

Myfi a wn fod fy Mhrynwr yn fyw, ac y saif yn y diwedd ar y ddaear: yr hwn a gaf fi fy hun ei weled, a'm llygaid a'i gwelant, ac nid arall. **(Job 19: 25-27)**

Peidiwch â gadael i ddim gynhyrfu'ch calon. Credwch yn Nuw, a chredwch ynof finnau. Yn nhŷ fy Nhad y mae llawer o drigfannau; pe na byddai felly, a fyddwn i wedi dweud wrthyhch fy mod yn mynd i baratoi lle i chwi? Ac os af a pharatoi lle i chwi, fe ddof yn ôl, a'ch cymryd chwi ataf fy hun, er mwyn i chwithau fod lle'r wyf fi. **(Ioan 14: 1-3)**

Os byw yr ydym, i'r Arglwydd yr ydym yn byw, ac os marw, i'r Arglwydd yr ydym yn marw. Prun bynnag ai byw ai marw yr ydym, eiddo'r Arglwydd ydym. Oherwydd pwrpas Crist wrth farw a dod yn fyw oedd bod yn Arglwydd ar y meirw a'r byw. **(Rhufeiniaid 14: 8-9)**

Ni ddaethom â dim i'r byd, a hynny am yr un rheswm na allwn fynd â dim allan ohono chwaith. Yr Arglwydd a roddodd, a'r Arglwydd a ddygodd ymaith. Bendigedig fyddo enw'r Arglwydd. **(1 Timotheus 6: 7, Job 1: 21)**

Bendigedig fyddo Duw a Thad ein Harglwydd Iesu Grist! O'i fawr drugaredd, fe barodd ef ein geni ni o'r newydd i obaith bywiol trwy atgyfodiad Iesu Grist oddi wrth y meirw. **(1 Pedr 1: 3)**

Duw'r oesoedd yw dy noddfa, ac oddi tanodd y mae'r breichiau tragwyddol. **(Deuteronomium 33: 27)**

An Order for Christian Funerals

1 THE RECEPTION OF THE BODY INTO CHURCH

At the beginning of the funeral

The Minister, meeting the body at the entrance to the churchyard, or at the church door, goes before while one or more of these sentences, or of the psalms following, is said or sung.

I am the resurrection and the life, says the Lord: he who believes in me, though he die, yet shall he live, and whoever lives and believes in me shall never die. **(John 11: 25-26)**

I know that my Redeemer lives, and at last he will stand upon the earth; whom I shall see for myself, and my eyes shall behold, and not another. **(Job 19: 25-27)**

Let not your hearts be troubled; you believe in God, believe also in me. In my Father's house are many dwelling places; if it were not so, I would have told you, for I go to prepare a place for you. And when I go and prepare a place for you, I will come again and take you to myself, that where I am you may be also. **(John 14: 1-3)**

If we live, we live to the Lord, and if we die, we die to the Lord; so then, whether we live or whether we die, we are the Lord's. For to this end Christ died and lived again, so that he might be Lord both of the dead and of the living. **(Romans 14: 8-9)**

We brought nothing into the world, and we cannot take anything out of the world. The Lord gave, and the Lord has taken away; blessed be the name of the Lord.

(1 Timothy 6: 7, Job 1: 21)

Blessed be the God and Father of our Lord Jesus Christ. By his great mercy we have been born anew to a living hope through the resurrection of Jesus Christ from the dead. **(1 Peter 1: 3)**

The eternal God is your refuge, and underneath are the everlasting arms. **(Deuteronomy 33: 27)**

4 An Order for Christian Funerals

Nid oes terfyn ar drugaredd yr Arglwydd, ac yn sicr ni phalla ei dosturiaethau. Y maent yn newydd bob bore, a mawr yw dy ffyddlondeb. **(Galarnad 3: 22-23)**

Gwyn eu byd y rhai sy'n galaru, oherwydd cânt hwy eu cysuro. **(Mathew 5:4)**

Do, carodd Duw y byd gymaint nes iddo roi ei unig Fab, er mwyn i bob un sy'n credu ynddo ef beidio â mynd i ddistryw ond cael bywyd tragwyddol. **(Ioan 3- 16)**

Dyweddod Iesu: Bydd pob un y mae'r Tad yn ei roi i mi yn dod ataf fi, ac ni fwriaf allan byth mo'r sawl sy'n dod ataf fi. Oherwydd ewyllys fy Nhad yw hyn: fod pob un sy'n gweld y Mab ac yn credu ynddo i gael bywyd tragwyddol. **(Ioan 6: 37- 40)**

Yr wyf yn gwbl sicr na all nac angau nac einioes, nac angylion na thywysogaethau, na'r presennol na'r dyfodol, na grymusterau nac uchelderau na dyfnderau, na dim arall a grewyd, ein gwahanu ni oddi wrth gariad Duw yng Nghrist Iesu ein Harglwydd. **(Rhufeiniaid 8: 38-39)**

Pethau na welodd llygad, ac na chlywodd clust, ac na ddaeth i feddwl dyn, y cwbl a ddarparodd Duw ar gyfer y rhai sy'n ei garu. **(1 Corinthiaid 2: 9)**

Os ydym yn credu i Iesu farw ac atgyfodi, felly hefyd bydd Duw, gydag ef, yn dod â'r rhai a hunodd drwy Iesu. Calonogwch eich gilydd, felly â'r geiriau hyn. **(1 Thessalonïaid 4: 14-18)**

SALM 27: 1, 4-6, 11-12, 14

Yr Arglwydd yw fy ngoleuni a'm gwaredigaeth, rhag pwy yr ofnaf?*

Yr Arglwydd yw cadernid fy mywyd, rhag pwy y dychrynaf?

Un peth a ofynnais gan yr Arglwydd, dyma'r wyf yn ei geisio:*

cael byw yn nhŷr Arglwydd holl ddyddiau fy mywyd;

i edrych ar hawddgarwch yr Arglwydd*

ac i ymfyn yn ei deml.

Oherwydd fe'm ceidw yn ei gysgod yn nydd adfyd, a'm cuddio

The steadfast love of the Lord never ceases, his mercies never come to an end; they are new every morning; great is thy faithfulness.

(Lamentations 3: 22-23)

Blessed are those who mourn, for they shall be comforted.

(Matthew 5:4)

God so loved the world that he gave his only Son, that whoever believes in him should not perish, but have eternal life.

(John 3: 16)

Jesus said, All that the Father gives me will come to me; and him who comes to me I will not cast out. For this is the will of my Father, that every one who sees the Son and believes in him should have eternal life.

(John 6: 37-40)

I am sure that neither death, nor life, nor angels, nor principalities, nor power, nor things present, nor things to come, nor height, nor depth, nor anything else in all creation, will be able to separate us from the love of God in Christ Jesus our Lord.

(Romans 8: 38 -39)

Eye has not seen, ear has not heard, nor the heart of man conceived, what God has prepared for those who love him.

(1 Corinthians 2: 9)

We believe that Jesus died and rose again; and so it will be for those who died as Christians; God will bring them to life with Jesus. Thus we shall always be with the Lord. Comfort one another with these words.

(1 Thessalonians 4: 14 -18)

PSALM 27: 1, 4-6, 11-12, 14

The Lord is my light and my salvation; whom then shall I fear?*

the Lord is the strength of my life; of whom then shall I be afraid?

One thing have I asked of the Lord; one thing I seek;*

that I may dwell in the house of the Lord all the days of my life;

To behold the fair beauty of the Lord*

and to seek him in his temple.

For in the day of trouble he shall keep me safe in his shelter;*

he shall hide me in the secrecy of his dwelling

i mewn yn ei babell, a'm codi ar graig.

**Ac yn awr, fe gyfyd fy mhen gorwch fy ngelynyon o'm hamgylch;
ac offrymaf finnau yn ei deml aberthau llawn gorfoledd;
canaf, canmolaf yr Arglwydd.**

**Disgwyl wrth yr Arglwydd, bydd gryf a gwrol dy galon a disgwyl
wrth yr Arglwydd.**

SALM 130

O'r dyfnderau y gwaeddais arnat, O Arglwydd.

Arglwydd, clyw fy llef;

bydded dy glustiau'n agored

i lef fy ngweddi.

Os wyt ti, Arglwydd, yn sylwi ar bechodau,

pwy, O Arglwydd, a all sefyll?

Ond y mae gyda thi faddeuant,

fel y cei dy ofni.

**Disgwyliaf wrth yr Arglwydd; y mae fy enaid yn disgwyl,
a gobeithiaf yn ei air;**

y mae fy enaid yn disgwyl wrth yr Arglwydd

yn fwy nag y mae'r gwylwyr am y bore,

yn fwy nag y mae'r gwylwyr am y bore.

O Israel, gobeithia yn yr Arglwydd,

oherwydd gyda'r Arglwydd y mae ffyddlondeb,

a chydag ef y mae gwaredigaeth helaeth.

Ef sydd yn gwaredu Israel

oddi wrth ei holl bechodau.

*Onis defnyddiwyd yn yr Orymdaith, gellir defnyddio un o'r salmau hyn o flaen y
Liith, pan ddygir y corff i'r eglwys y noson cyn y claddu, neu yn lle'r salmau yn
Y Gwasanaeth yn yr Eglwys pan na weinyddir y Cymun Bendigaidd.*

and set me high upon a rock.
Now my head is lifted up above my enemies all around me, and I
will offer in his tent sacrifices with shouts of joy;
I will sing and make melody to the Lord.
Show me your way, O Lord;*
lead me on a level path, because of my enemies.
Deliver me not into the hands of my adversaries,*
for false witnesses have risen up against me,
and also those who speak malice.
O tarry and await the Lord's pleasure;
be strong and he shall comfort your heart;*
wait patiently for the Lord.

PSALM 130

Our of the depths have I called to you, O Lord; Lord hear my voice;*
let your ears consider well the voice of my supplication.
If you, Lord, were to note what is done amiss,*
O Lord who could stand?
For there is forgiveness with you;*
therefore you shall be feared.
I wait for the Lord; my soul waits for him;*
in his word is my hope.
My soul waits for the Lord, more than the night-watch for the
morning,*
more than the night-watch for the morning.
O Israel, wait for the Lord,*
for with the Lord there is mercy;
and he shall redeem Israel from all their sins.

If not used in the Procession, either of these psalms may be used before the Lesson when the body is brought into church on the eve of the burial, or in place of the psalms in The Service in Church if the Eucharist is not celebrated.

2 DARLLENIADAU A GWEDDÏAU AR NOSWYL YR ANGLADD

Pan ddygir y corff i'r eglwys ar noswyl yr angladd, darllenir un o'r lliithoedd a geir yn adran 5.

Dywed y Gweinidog:

Yr Arglwydd a fo gyda chwi;
A chyda'th ysbryd dithau.

Gweddiwn.

Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef,
felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw
ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau
i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.

Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.

Mae'r Arglwydd yma:
Mae ei Ysbryd gyda ni.

Gweddiwn.

Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro i ni heddiw ein bara
beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau i'r
rhai a droseddodd yn
ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr
Un drwg.

Oherwydd eiddot ti yw'r
deyrnas a'r gallu
a'r gogoniant am byth. Amen.

Gweddiâu o adran 6, yn cynnwys un o'r canlynol:

2 READINGS AND PRAYERS FOR THE EVE OF BURIAL

When the body is brought into church on the eve of burial, one of the lessons printed in section 5 shall be read.

The Minister says:

The Lord be with you;
And with your spirit.

Let us pray.

Lord, have mercy upon us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy upon us.

**Our Father, who art in heaven,
hallowed be thy name;
thy kingdom come;
thy will be done;
on earth as it is in heaven.
Give us this day
our daily bread.
And forgive us our trespasses,
as we forgive those
who trespass against us.
And lead us not
into temptation;
but deliver us from evil.**

**For thine is the kingdom,
the power, and the glory,
for ever and ever. Amen.**

The Lord is here.
His spirit is with us.

Let us pray.

Lord, have mercy on us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy on us.

**Our Father in heaven,
hallowed be your name,
your kingdom come,
your will be done,
on earth as in heaven.
Give us today
our daily bread.
Forgive us our sins
as we forgive those
who sin against us.
Save us from
the time of trial
and deliver us from evil.**

**For the kingdom, the power
and the glory are yours,
now and for ever. Amen.**

Prayers from section 6, including one of the following:

7 An Order for Christian Funerals

Dad pawb oll, gweddïwn arnat dros y rhai a garwn, er eu bod o'n golwg ni. Dyro iddynt dy dangnefedd; llewyrched bythol oleuni arnynt; ac yn dy ddoethineb grasol a'th allu anfeidrol cyflawna ynddynt fwriad daionus dy ewyllys perffaith; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

O Arglwydd Iesu Grist, Mab y Duw byw, a orffwysaist mewn beddrod a thrwy hynny a sancteiddiaist y bedd i fod yn wely gobaith i'th bobl; gwna i ni ddwys ofidio am ein pechodau a fu'n achos dy ddiodefaint, fel, pan orwedd ein cyrff yn y llwch, y gall ein heneidiau fyw gyda thi sy'n byw ac yn teyrnasu gyda'r Tad a'r Ysbryd Glân, yn un Duw, byth heb ddiwedd. **Amen.**

Caniatâ, O Arglwydd, megis y'n bedyddir ni i farwolaeth dy fendigedig Fab ein Hiachawdwr Iesu Grist, fod inni felly, trwy farwhau'n wastad ein serchiadau llygredig, gael ein claddu gydag ef; a thrwy'r bedd a phorth angau fynd ymlaen i'n hatgyfodiad llawen; trwy ei haeddiannu ef a fu farw, ac a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn, dy Fab Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Dduw gras a gogoniant, cofiwn **E. ein brawd/chwaer** ger dy fron. Dyro inni ffydd i weld mai porth y bywyd tragwyddol yw angau, fel y gallwn barhau ein hymdaith ar y ddaear yn llawn hyder tawel hyd nes inni gael ein hailuno â'r rhai a fu farw yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Dduw Hollalluog, Arglwydd bywyd a gorchfygwr angau; diolchwn iti am y gobaith am fywyd tragwyddol, a roddwyd i ni trwy atgyfodiad Iesu Grist ein Harglwydd. Gweddïwn am i bawb sy'n galaru ar ôl eu hanwyliaid gael profi ei dangnefedd ef a rhannu yn ei fuddugoliaeth; er mwyn ei enw. **Amen.**
(Cydbwyllgor Litwrgaidd)

Dad nefol, molwn d'enw di am bawb a aeth o'r bywyd hwn â'u cariad a'u hymddiriedaeth ynot, am esiampl eu bywydau, am y bywyd a'r gras a roddaist iddynt ac am y tangnefedd y gorffwysant ynddo. Heddiw, molwn di am dy **was/wasanaethferch E.** ac am y cyfan a gyflawnaist **drwyddo/drwyddi.** Tyrd atom yn ein tristwch a llanw ein calonnau â mawl a diolchgarwch, er mwyn ein Harglwydd Atgyfodedig, Iesu Grist. **Amen.**

Un o'r diweddgloeon canlynol:

Gras ein Harglwydd Iesu Grist, a chariad Duw, a chymdeithas yr Ysbryd Glân, a fo gyda ni oll byth bythoedd. **Amen.**

Father of all, we pray to thee for those we love, but now no longer see. Grant them thy peace; let light perpetual shine upon them; and in thy loving wisdom and almighty power work in them the good purpose of thy perfect will; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

Lord Jesus Christ, Son of the living God, who didst rest in the sepulchre and didst thereby sanctify the grave to be a bed of hope to thy people: make us so to abound in sorrow for our sins which were the cause of thy passion, that, when our bodies lie in the dust, we may live with thee; who lives and reigns with the Father and the Holy Spirit, one God, world without end. **Amen.**

Grant, O Lord, that as we are baptised into the death of thy blessed Son our Saviour Jesus Christ, so by continual mortifying our corrupt affections we may be buried with him; and that through the grave and gate of death, we may pass to our joyful resurrection; for his merits, who died, and was buried, and rose again for us, thy Son Jesus Christ our Lord. **Amen.**

God of grace and glory, we remember before you our **brother/sister N.** Give us faith to see in death the gate of eternal life, so that in quiet confidence we may continue our course on earth, until we are reunited with those who have died in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

Almighty God, Lord of life and conqueror of death: we give you thanks for the hope of eternal life given to us by the resurrection of our Lord Jesus Christ. We pray that all who mourn the loss of those dear to them may know his peace and share his victory; for his name's sake. **Amen.** *(Joint Liturgical Group)*

Father in heaven, we praise your name for all who have finished this life loving and trusting you, for the example of their lives, the life and grace you gave them, and the peace in which they rest. We praise you today for your servant **N.** and for all that you did through **him/her.** Meet us in our sadness and fill our hearts with praise and thanksgiving, for the sake of our risen Lord, Jesus Christ. **Amen.**

One of the following endings:

The grace of our Lord Jesus Christ, and the love of God, and the fellowship of the Holy Spirit, be with us all evermore. **Amen.**

8 An Order for Christian Funerals

Bydded i gariad Duw ein bendithio a'n cysuro, a sychu pob deigrin o'n llygaid: a bydded i ras ein Harglwydd Iesu Grist a chariad Duw a chymdeithas yr Ysbryd Glân, fod gyda ni oll byth bythoedd. **Amen.**

(Addaswyd o weddi'r Eglwys Gatholig Rufeinig)

Bydded i Dduw roi i'r byw, ras; i'r ymadawedig, orffwys; ac i ni ac i'w holl wasanaethyddion, fywyd tragwyddol; [a disgynned bendith Duw hollalluog, y Tad, y Mab a'r Ysbryd Glân, a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad.] **Amen.**

Gellir hefyd ddefnyddio'r ddwy adran flaenorol o'r Drefn hon, neu unrhyw ran ohonynt mewn gwasanaeth yn y tŷ, lle mae'n arfer lleol.

3 Y GWASANAETH YN YR EGLWYS

Os gweinyddir y Cymun bendigaid

Pan fydd pawb wedi ymgynnull, gall y Gweinidog ddweud y canlynol neu gyflwyniad addas arall

Yr ydym wedi dod ynghyd i gyflwyno ein **brawd/chwaer E.** i ddwylo Duw hollalluog, ein Tad nefol. Yn wyneb angau mae gan Gristnogion sail sicr i obaith a hyder, ie, i lawenydd, am fod yr Arglwydd Iesu Grist, a fu byw a marw fel dyn, wedi atgyfodi, gan orchfygu angau, ac yn byw byth. Ynddo ef, gan hynny, y mae ei bobl yn etifeddion bywyd tragwyddol, a chan gredu hyn, yr ydym yn gosod ein holl ymddiried yn ei ddaioni a'i drugaredd.

Dechreuir yn awr drefn y Cymun Bendigaid.

Y COLECT

Defnyddir un o'r Colectau canlynol:

Ar gyfer Oedolyn:

O Dduw, gwneuthurwr (creawdwr) ac iachawdwr pawb, dyro i'th Eglwys gyfan, y byw a'r meirw, ddoniau llesol/cadarn ddoniau Dioddefaint iachusol sy Fab, fel y treiddiwn drwy angau at atgyfodiad llawen, trwy'r Hwn a fu farw ac a gyfododd drosom. **Amen.**

May the love of God bless and console us, and gently wipe away every tear from our eyes: and may the grace of our Lord Jesus Christ, and the love of God, and the fellowship of the Holy Spirit, be with us all evermore. **Amen.** *(Roman Catholic Church, modified)*

God grant to the living, grace; to the departed, rest; and to us and all his servants, life everlasting; [and the blessing of God almighty, Father, Son and Holy Spirit, be with you and remain with you always.] **Amen.**

The two preceding sections of this Order, or any part of them, may also be used for prayers in the house, where this is a local custom.

3 THE SERVICE IN CHURCH

if it is the Eucharist

When all are assembled, the Minister may say the following or another appropriate introduction

We have come together to commend our **brother/sister N.** into the hands of Almighty God our heavenly Father. In the presence of death, Christians have sure ground for hope and confidence, and even for joy, because the Lord Jesus Christ, who shared our human life and death, was raised again triumphant and lives for evermore. In him his people find eternal life, and, in this faith, we put our whole trust in his goodness and mercy.

The order for the Holy Eucharist now begins.

THE COLLECT

One of the following Collects shall be used:

For an Adult:

O God, maker and redeemer of all, grant to your whole Church, living and departed, the sure benefits of your Son's saving passion, that we may pass through death to a joyful resurrection, through him who died and was raised for us, Jesus Christ our Lord. **Amen.**

9 An Order for Christian Funerals

O Dduw, gwneuthurwr a gwaredwr pob credadun; dyro i'th **was/forwyn E.** a'r holl fyddloniaid ymadawedig olud anchwiliadwy dioddefaint dy Fab; fel, ar ddydd ei ymddangosiad ef, y cânt eu hamlygu fel dy blant di, trwy'r un Iesu Grist dy Fab ein Harglwydd ni, sy'n byw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân, yn un Duw, yn oes oesoedd.
Amen.

O Dduw, a roddaist dy annwyl Fab i farwolaeth y groes er ein hiachawdwriaeth, a'n gwaredu oddi wrth allu'r gelyn trwy ei atgyfodiad gogoneddus: dyro inni fawr beunydd i bechod, fel y byddwn byw byth gydag ef yn llawenydd ei atgyfodiad; trwy Iesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

Ar gyfer plentyn:

O Dduw, cynorthwya ni i ymddiried **E.** i'th ofal a'th gariad di, a thywys ni i gyd i'th deyrnas nefol; trwy Iesu Grist ein Harglwydd, sydd yn fyw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân, yn un Duw, yn awr a hyd byth.
Amen.

LLITH YR HEN DESTAMENT/Y TESTAMENT NEWYDD

Darlleniad o'r Hen Destament neu'r Testament Newydd o'r rhestr yn Adran 5.

Dywed y darllenydd:

Darlleniad o . . .

Ceir distawrwydd ar ôl y darlleniad.

Wedyn gall y darllenydd ddweud:

Dyma air yr Arglwydd.

Diolch fo i Dduw.

Y SALM

Defnyddir un o'r salmau neu anthemau canlynol:

O God, the maker and Redeemer of all believers: grant to thy servant **N.** and all the faithful departed the unsearchable benefits of thy Son's passion; that, in the day of his appearing, they may be manifested as thy children; through the same Jesus Christ thy Son our Lord, who lives and reigns with thee and the Holy Spirit, one God, world without end. **Amen.**

O God, who for our redemption didst give thine only-begotten Son to the death of the cross, and hast delivered us from the power of our enemy by his glorious resurrection: grant us so to die daily unto sin, that we may evermore live with him in the joy of his resurrection; through the same Jesus Christ our Lord. **Amen.**

For a Child:

O God, we entrust **N.** to your love and care. Bring us all to your heavenly kingdom; through Jesus Christ our Lord, who is alive and reigns with you and the Holy Spirit, one God, now and for ever. **Amen.**

THE OLD/NEW TESTAMENT LESSON

An Old Testament or New Testament reading from the list in Section 5.

The reader says

A reading from . . .

Silence follows the reading.

The reader may then say:

This is the word of the Lord.

Thanks be to God.

THE PSALM

One of the following psalms or anthems may be used:

SALM 116: 3-8

Yr oedd clymau angau wedi tynhau amdanaf,
a gefynnau Sheol wedi fy nal,
a minnau'n dioddef adfyd ac ing.
Yna gelwais ar enw'r Arglwydd:
'Yr wyf yn erfyn, Arglwydd, gwared fi.'
Graslon yw'r Arglwydd, a chyfiawn,
ac y mae ein Duw ni'n tosturio.
Ceidw'r Arglwydd y rhai syml;
pan ddarostyngwyd fi, fe'm gwaredodd.
Gorffwysa unwaith eto, fy enaid,
oherwydd bu'r Arglwydd yn hael wrthyt;
oherwydd gwaredodd fy enaid rhag angau,
fy llygaid rhag dagrau, fy nhraed rhag baglu.

ANTHEMAU'R PASG 3-8

Nid yw Crist, wedi ei gyfodi wrth y meirw, yn marw mwyach
nid yw marwolaeth yn arglwyddiaethu arno mwyach.
Canys fel y bu farw unwaith i bechod:
ac fel y mae'n byw, byw y mae i Dduw.
Felly chwithau hefyd, cyfrifwch eich hunain yn farw i bechod
eithr yn fyw i Dduw yng Nghrist Iesu ein Harglwydd.
Crist a gyfodwyd oddi wrth y meirw:
ac a wnaed yn flaenffrwyth y rhai a hunodd.
Canys gan fod marwolaeth trwy ddyn:
trwy ddyn hefyd y mae atgyfodiad y meirw.
Oblegid megis yn Adda y mae pawb yn marw:
felly hefyd yng Nghrist y bywheir pawb.

YR EFENGYL

Efengyl o Adran 5.

Dywed y darllenydd:

Gwrandewch Efengyl Crist yn ôl Sant . . .
Gogoniant i Grist ein Gwaredwr.

PSALM 116: 3-8

The cords of death entangled me;
the grip of the grave took hold of me;*
I came to grief and sorrow.
Then I called upon the name of the Lord:*
‘O Lord, I pray you, save my life.’
Gracious is the Lord and righteous;*
our God is full of compassion.
The Lord watches over the innocent;*
I was brought very low and he helped me.
Turn again to your rest, O my soul,*
for the Lord has treated you well.
For you have rescued my life from death,*
my eyes from tears and my feet from stumbling.

EASTER ANTHEMS 3-8

Christ once raised from the dead dies no more*
death has no more dominion over him.
In dying he died to sin once for all,*
in living he lives to God.
See yourselves therefore as dead to sin*
and alive to God in Jesus Christ our Lord.
Christ has been raised from the dead,*
the first fruits of those who sleep.
For as by man came death,*
by man has come also the resurrection of the dead;
for as in Adam all die,*
even so in Christ shall all be made alive.

THE GOSPEL

A Gospel taken from those printed in section 5.

The reader says:

Listen to the Gospel of Christ according to Saint . . .
Glory to Christ our Saviour.

Ar ôl yr Efengyl dywed y darllenydd:

Dyma Efengyl yr Arglwydd.

Moliant i Grist ein Harglwydd.

AR ÔL Y CYMUN

Ar ôl y Cymun, dyweder:

Rhoddodd ymborth i'r rhai a'i hofna ef;

Fe gofia ei gyfamod yn dragywydd.

Hollalluog Dduw, ein Tad nefol, a roddaist i ni dy Fab Iesu Grist yn fara'r bywyd tragwyddol: pâr i ni oll sy'n gyfrannog o'i Gorff a'i Waed gael ein cyfodi y dydd diwethaf ynddo ef, sy'n byw ac yn teyrnasu gyda thi yn undod yr Ysbryd Glân, yn un Duw, byth heb ddiwedd. **Amen.**

Parheir y Gwasanaeth yn yr Eglwys gyda'r Cyflwyniant a'r Diweddsglo.

4 Y GWASANAETH YN YR EGLWYS

pan na weinyddir y Cymun Bendigaid

Gellir defnyddio'r gwasanaeth hwn wrth y bedd neu yng nghapel yr amlosgfa neu'r gladdfa.

Pan fydd pawb wedi ymgynnull, gall y Gweinidog ddweud y canlynol neu gyflwyniad addas arall

Yr ydym wedi dod ynghyd i gyflwyno ein **brawd/chwaer E.** i ddwylo Duw hollalluog, ein Tad nefol. Yn wyneb angau mae gan Gristionogion sail sicr i obaith a hyder, ie, i lawenydd, am fod yr Arglwydd Iesu Grist, a fu byw a marw fel dyn, wedi atgyfodi, gan orchfygu angau, ac yn byw byth. Ynddo ef, gan hynny, y mae ei bobl yn etifeddion bywyd tragwyddol, a chan gredu hyn, yr ydym yn gosod ein holl ymddiried yn ei ddaioni a'i drugaredd.

After the Gospel the reader says:

This is the Gospel of the Lord.

Praise to Christ our Lord.

AFTER COMMUNION

After the Communion the following shall be said:

He hath given food unto them that fear him;

He shall be ever mindful of his covenant.

Almighty God, our heavenly Father, who hast given unto us thy Son Jesus Christ to be the bread of life eternal; grant that all we who are partakers of his body and blood may at the last day be raised up in him; who lives and reigns with thee in the unity of the Holy Spirit, one God, world without end. **Amen.**

The Service in Church continues with the Commendation and Conclusion.

4 THE SERVICE IN CHURCH

if the Eucharist is not celebrated

This service may be used at the graveside or in the chapel of the crematorium or cemetery.

When all are assembled, the Minister may say the following or another appropriate introduction:

We have come together to commend our **brother/sister N.** into the hands of Almighty God our heavenly Father. In the presence of death, Christians have sure ground for hope and confidence, and even for joy, because the Lord Jesus Christ, who shared our human life and death, was raised again triumphant and lives for evermore. In him his people find eternal life, and, in this faith, we put our whole trust in his goodness and mercy.

Dyweder neu caner un neu fwy o'r salmau canlynol. Gellir dweud neu ganu yr antiffon hwn o flaen ac ar ôl unrhyw salm neu nifer o salmau.

**Iachawdwr y byd a'n prynodd trwy dy groes a'th werthfawr waed:
achub a chymorth ni, O Arglwydd.**

SALM 23

**Y Arglwydd yw fy mugail, ni bydd eisiau arnaf.
Gwna imi orwedd mewn porfeydd breision, a thywys fi gerllaw
dyfroedd tawel, ac y mae ef yn fy adfywio.
Fe'm harwain ar hyd llwybrau cyfiawnder er mwyn ei enw.
Er imi gerdded trwy ddyffryn tywyll du, nid ofnaf unrhyw niwed,
oherwydd yr wyt ti gyda mi, a'th wialen a'th ffon yn fy nghysuro.
Yr wyt yn arlwyyo bwrdd o'm blaen yng ngŵydd fy ngelynion;
yr wyt yn eneinio fy mhen ag olew; y mae fy nghwpan yn llawn.
Yn sicr, bydd daioni a thrugaredd yn fy nilyn bob dydd o'm bywyd,
a byddaf yn byw yn nhŷr Arglwydd weddill fy nyddiau.**

SALM 90: 1-6, 10, 12-17

**Arglwydd, buost yn gadernid i ni ymhob cenhedlaeth.
Cyn geni'r mynyddoedd, a chyn esgor ar y ddaear a'r byd,
o dragwyddoldeb hyd dragwyddoldeb, ti sydd Dduw.
Yr wyt yn troi dyn yn ôl i'r llwch, a dweud, 'Trowch yn ôl, feibion
dynion.'
Oherwydd y mae mil o flynyddoedd yn dy olwg fel doe sydd wedi
mynd heibio, ac fel gwyliadwraeth yn y nos.
Yr wyt yn eu sgubo ymaith fel breuddwyd; y maent fel gwellt yn
adfywio yn y bore – yn tyfu ac yn adfywio yn y bore, ond yn
erbyn yr hwyr yn gwywo ac yn crino.
Deng mlynedd a thrigain yw blynyddoedd ein heinioes, neu efallai
bedwar ugain trwy gryfder, ond y mae eu hyd yn faich a blinder;
ânt heibio yn fuan, ac ehedwn ymaith.
Felly dysg ni i gyfrif ein dyddiau, inni gael calon ddoeth.
Dychwel, O Arglwydd. Am ba hyd?
Trugarha wrth dy weision.
Digona ni yn y bore â'th gariad, inni gael gorfoleddu a llawenhau
ein holl ddyddiau.**

One or more of the following psalms shall be said or sung. Before and after any psalm or group of psalms this antiphon may be said or sung.

O Saviour of the world, who by thy cross and precious blood hast redeemed us: save us and help us, we humbly beseech thee, O Lord.

PSALM 23

**The Lord is my shepherd;* I shall not be in want.
He makes me lie down in green pastures*
and leads me beside still waters.
He revives my soul*
and guides me along right pathways for his name's sake.
Though I walk through the valley of the shadow of death,
I shall fear no evil;*
for you are with me; your rod and your staff, they comfort me.
You spread a table before me in the presence of those who trouble
me,*
you have anointed my head with oil, and my cup is running over.
Surely your goodness and mercy shall follow me all the days of
my life,*
and I will dwell in the house of the Lord for ever.**

PSALM 90: 1-6, 10, 12-17

**Lord you have been our refuge*
from one generation to another.
Before the mountains were brought forth,
or the land and the earth were born,*
from age to age you are God.
You turn us back to the dust and say,*
'Go back, child of earth.'
For a thousand years in your sight are like yesterday when it is
past*
and like a watch in the night.
[You sweep us away like a dream;*
we fade away suddenly like the grass.
In the morning it is green and flourishes;*
in the evening it is dried up and withered.**

Rhoi inni lawenydd gynifer o ddyddiau ag y blinaist ni, gynifer o flynyddoedd ag y gwelsom ddrygfyd.

Bydded dy weithredoedd yn amlwg i'th weision, a'th ogoniant i'w plant.

Bydded trugaredd yr Arglwydd ein Duw arnom; llwydda waith ein dwylo inni, llwydda waith ein dwylo.

SALM 103: 1-4, 13-18

Fy enaid, bendithia'r Arglwydd, a'r cyfan sydd ynof ei enw sanctaidd.

Fy enaid, bendithia'r Arglwydd, a phaid ag anghofio'i holl ddoniau: ef sy'n maddau fy holl droseddau, yn iacháu fy holl afiechyd; ef sy'n gwaredu fy mywyd o'r pwll, ac yn fy nghoroni â chariad a thrugaredd.

Fel y mae tad yn tosturio wrth ei blant, felly y tosturia'r Arglwydd wrth y rhai sy'n ei ofni.

Oherwydd y mae ef yn gwybod ein deunydd, yn cofio mai llwch ydym.

Y mae dyddiau dyn fel glaswelltyn;

y mae'n blodeuo fel blodeuyn y maes – pan â'r gwynt drosto fe diflanna,

ac nid yw ei le'n ei adnabod mwyach.

Ond y mae ffyddlondeb yr Arglwydd o dragwyddoldeb i dragwyddoldeb ar y rhai sy'n ei ofni, a'i gyfiawnder i blant eu plant, i'r rhai sy'n cadw ei gyfamod, yn cofio'i orchmynion ac yn ufuddhau.

SALM 121

Codaf fy llygaid tua'r mynyddoedd; o ble y daw cymorth i mi?

Daw fy nghymorth oddi wrth yr Arglwydd, creawdwr nefoedd a daear.

Nid yw'n gadael i'th droed lithro, ac nid yw dy geidwad yn cysgu.

Nid yw ceidwad Israel yn cysgu nac yn huno.

Yr Arglwydd yw dy geidwad, yr Arglwydd yw dy gysgod ar dy ddeheulaw;

ni fydd yr haul yn dy daro yn y dydd, na'r lleuad yn y nos.

Bydd yr Arglwydd yn dy gadw rhag pob drwg, bydd yn cadw dy einioes.

Bydd yr Arglwydd yn gwyllo dy fynd a'th ddod yn awr a hyd byth.

The span of our life is seventy years, perhaps in strength even
eighty;*
yet the sum of them is but labour and sorrow,
for they pass away quickly and we are gone.
So teach us to number our days*
that we may apply our hearts to wisdom.
Return, O Lord; how long will you tarry?*
be gracious to your servants.
Satisfy us by your loving-kindness in the morning;*
so shall we rejoice and be glad all the days of our life.
Make us glad by the measure of the days that you afflicted us*
and the years in which we suffered adversity.]
Show your servants your works*
and your splendour to your children.
May the graciousness of the Lord our God be upon us;*
prosper the work of our hands; prosper our handiwork.

PSALM 103: 1-4, 13-18

Bless the Lord, O my soul,*
and all that is within me, bless his holy name.
Bless the Lord, O my soul,*
and forget not all his benefits.
He forgives all your sins*
and heals all your infirmities,
He redeems your life from the grave*
and crowns you with mercy and loving-kindness.
As a father cares for his children,*
so does the Lord care for those who fear him.
For he himself knows whereof we are made;*
he remembers that we but dust.
Our days are like the grass;*
we flourish like a flower of the field;
When the wind goes over it, it is gone,*
and its place shall know it no more.
But the merciful goodness of the Lord endures for ever
on those who fear him,*
and his righteousness on children's children;
On those who keep his covenant*
and remember his commandments and do them.

SALM 139: 1-11

Arglwydd, yr wyt wedi fy chwilio a'm hadnabod.

Gwyddost ti pa bryd y byddaf yn eistedd ac yn codi;

yr wyt wedi deall fy meddwl o bell;

yr wyt wedi mesur fy ngherdded a'm gorffwys, ac yr wyt yn gyfarwydd â'm holl ffyrdd.

Oherwydd nid oes air ar fy nhafod heb i ti, Arglwydd, ei wybod i gyd.

Yr wyt wedi cau amdanaf yn ôl ac ymlaen, ac wedi gosod dy law drosof.

Y mae'r wybodaeth hon yn rhy ryfedd i mi;

y mae'n rhy uchel i mi ei chyrraedd.

I ble yr af oddi wrth dy ysbryd?

I ble y ffoaf o'th bresenoldeb?

Os dringaf i'r nefoedd, yr wyt yno;

os cyweiraf wely yn Sheol, yr wyt yno hefyd.

Os cymeraf adenydd y wawr a thrigo ym mhellafoedd y môr, yno hefyd fe fydd dy law yn fy arwain, a'th ddeheulaw yn fy nghynnal.

Os dywedaf, 'Yn sicr bydd y tywyllwch yn fy nghuddio, a'r nos yn cau amdanaf', eto nid yw tywyllwch yn dywyllwch i ti;

y mae'r nos yn goleuo fel dydd, a'r un yw tywyllwch a golueni.

PSALM 121

I lift up my eyes to the hills;* from where is my help to come?
My help comes from the Lord,* the maker of heaven and earth.
He will not let your foot be moved*
and he who watches over you will not fall asleep.
Behold, he who keeps watch over Israel*
shall neither slumber nor sleep.
The Lord himself watches over you;*
the Lord is your shade at your right hand,
So that the sun shall not strike you by day,*
nor the moon by night.
The Lord shall preserve you from all evil;*
it is he who shall keep you safe.
The Lord shall watch over your going out and your coming in,*
from this time forth for evermore.

PSALM 139: 1-11

Lord, you have searched me out and known me;*
you know my sitting down and my rising up;
you discern my thoughts from afar.
You trace my journeys and my resting-places*
and are acquainted with all my ways.
Indeed, there is not a word on my lips,*
but you, O Lord, know it altogether.
You press upon me behind and before*
and lay your hand upon me.
Such knowledge is too wonderful for me*
it is so high that I cannot attain to it.
Where can I go from your Spirit?*
where can I flee from your presence?
If I climb up to heaven, you are there;*
if I make the grave my bed, you are there also.
If I take the wings of the morning*
and dwell in the uttermost parts of the sea,
Even there your hand will lead me*
and your right hand hold me fast.
If I say, 'Surely the darkness will cover me,*
and the light around me turn to night',
Darkness is not dark to you; the night is as bright as the day;*
darkness and light to you are both alike.

5 DARLLENIAD NEU DDARLLENIADAU O'R BEIBL

Gwelir adran 20 ar gyfer y darlleniadau cyflawn .

Dywed y darllenydd:

Darlleniad o . . .

Ceir distawrwydd ar ôl y darlleniad.

Gall y darllenydd ddweud:

Dyma air yr Arglwydd.

Diolch fo i Dduw.

Mae'r darlleniadau canlynol a nodir â seren yn addas ar gyfer Angladd Plentyn

Pregethwr 3: 1-8; *Tymor i bob peth*

Eseia 25: 6-9, 26: 3, 4; *Llyncir angau am byth*

*Eseia 61: 1-3; *Newyddion da i'r toredig o galon*

Galarnad 3: 22-26, 31-33; *Nid oes terfyn ar drugaredd yr Arglwydd*

Doethineb Solomon 3: 1-9; *Ni chyffwrdd cystudd â hwynt*

*Mathew 5: 1-12a; *Y Gwynfydau*

*Mathew 11: 25-30; *Rhoddaf orffwstra i chwi*

*Mathew 18: 1-5, 10; *Y mwyaf yn Nheyrnas Nefoedd*

*Marc 10: 13-16; *Gadewch i'r plant ddod afaf i*

Marc 15: 33-39, 16: 1-7; *Marwolaeth ac atgyfodiad Crist*

Luc 24: 13-16, (17-27), 28-35; *Y ffordd i Emaus*

Ioan 5: 24-29 and 6: 37-40; *Gweld y Mab ac a chredu ynddo*

5 A BIBLE READING OR READINGS

The reader says

A reading from . . .

Silence follows the reading.

The reader may then say:

This is the word of the Lord.

Thanks be to God.

The following readings marked with an asterisk* are appropriate at the funeral of a child

Ecclesiastes 3: 1-8; *A time for everything*

Isaiah 25: 6-9; 26: 3, 4; *He will swallow up death for ever*

*Isaiah 61: 1-3; *Good news for the broken hearted*

Lamentations 3: 22-26, 31-33; *The love of the Lord never ends*

Wisdom of Solomon 3: 1-9; *No torment will touch them*

*Matthew 5: 1-12a; *The Beatitudes*

*Matthew 11: 25-30; *I will give you rest*

*Matthew 18: 1-5, 10; *The greatest in the Kingdom of Heaven*

*Mark 10: 13-16; *Let the children come to me*

Mark 15: 33-39, 16: 1-7; *Christ's death and resurrection*

Luke 24: 13-16, (17-27), 28-35; *The road to Emmaus*

John 5: 24-29 and 6: 37-40; *Seeing the Son and believing in him*

16 An Order for Christian Funerals

Ioan 6: 53-58; *Caiff yr hwn sy'n bwyta'r bara hwn fyw am byth*

*Ioan 10: 11-16; *Myfi yw'r bugail da*

Ioan 11: 21-27; *Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd*

Ioan 14: 1-6, 18, 19; *Myfi yw'r ffordd a'r gwirionedd a'r bywyd*

Ioan 20: 1-9, (10-18); *Y Crist Atgyfodedig*

Rhufeiniaid 8: 31-39; *Ni all dim ein gwahanu ni oddi wrth gariad Duw yng Nghrist*

Rhufeiniaid 14: 7-9, (10-13, 16, 17); *Arglwydd y Meirw a'r Byw*

1 Corinthiaid 15: 3-20; *Tyst o'r Crist Atgyfodedig*

1 Corinthiaid 15: 20-26, 35-38, (39-41), 42-58; *Angau, lle mae dy fuddugoliaeth?*

2 Corinthiaid 4: 16 – 5: 9; *Gogoniant digyffelyb*

Philippiaid 3: 7-11, (12-21); *Grym atgyfodiad Crist*

(Dinasyddion y Nef)

2 Timotheus 2: 8-13; *Cawn fyw gyda Crist*

*1 Pedr 1: 3-9; *Gobaith bywiol*

*1 Ioan 3: 1,2; *Plant Duw*

*1 Ioan 4: 7-18a; *Cariad yw Duw*

Datguddiad 7: 9-17; *Bydd Duw yn sychu pob deigrun*

Datguddiad 20: 11-13; *Llyfr bywyd*

*Datguddiad 21: 1-7; *Y Jerwsalem newydd*

John 6: 53-58; *He who eats this bread will live for ever*

*John 10: 11-16; *I am the good Shepherd*

John 11: 21-27; *I am the resurrection and the life*

John 14: 1-6, 18, 19; *I am the way, the truth and the life*

John 20: 1-9, (10-18); *The risen Christ*

Romans 8: 31-39; *Nothing will separate us from God's love in Christ*

Romans 14: 7-9, (10-13, 16, 17); *The Lord of the dead and of the living*

1 Corinthians 15: 3-20; *Witness to the risen Christ*

1 Corinthians 15: 20-26, 35-38, (39-41), 42-58; *Death, where is your victory?*

2 Corinthians 4:16 – 5: 9; *Incomparable glory*

Philippians 3: 7-11, (12-21); *The power of Christ's resurrection*
(Citizens of heaven)

2 Timothy 2: 8-13; *We shall live with Christ*

*1 Peter 1: 3-9; *A living hope*

*1 John 3: 1,2 ; *God's children*

*1 John 4: 7-18a; *God is love*

Revelation 7: 9-17; *God will wipe away every tear*

Revelation 20: 11-13; *The book of life*

*Revelation 21: 1-7; *The new Jerusalem*

6 Y GWEDDIAU

Dywed y Gweinidog:

Yr Arglwydd a fo gyda chwi;
A chyda'th ysbryd dithau.

Gweddiwn.

PENLINIO/EISTEDD

* Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef,
felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw
ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau
i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.

Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.

Mae'r Arglwydd yma:
Mae ei Ysbryd gyda ni.

Gweddiwn.

PENLINIO/EISTEDD

Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro i ni heddiw ein bara
beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau i'r
rhai a droseiddodd yn
ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr
Un drwg.

Oherwydd eiddot ti yw'r
deyrnas a'r gallu
a'r gogoniant am byth. Amen.

* Gellir defnyddio'r Litani Leiaf a Gweddi'r Arglwydd naill ai yn y fan hon, neu yn y lle a nodi wedi'r Traddodiant.

6 THE PRAYERS

The Minister says:

The Lord be with you;
And with your spirit.

Let us pray.

KNEEL/SIT

* Lord, have mercy upon us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy upon us.

**Our Father, who art in heaven,
hallowed be thy name;
thy kingdom come;
thy will be done;
on earth as it is in heaven.
Give us this day
our daily bread.
And forgive us our trespasses,
as we forgive those
who trespass against us.
And lead us not into
temptation;
but deliver us from evil.**

**[For thine is the kingdom,
the power, and the glory,
for ever and ever. Amen.]**

The Lord is here.
His spirit is with us.

Let us pray.

KNEEL/SIT

Lord, have mercy on us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy on us.

**Our Father in heaven,
hallowed be your name,
your kingdom come,
your will be done,
on earth as in heaven.
Give us today
our daily bread.
Forgive us our sins
as we forgive those
who sin against us.
Save us from
the time of trial
and deliver us from evil.**

**For the kingdom, the power
and the glory are yours,
now and for ever. Amen.**

* The Lesser Litany and Lord's Prayer may be used either at this point or at the point indicated after the Committal.

Ti, Grist, yw Brenin y gogoniant;
Ti yw tragwyddol Fab y Tad.

Pan orchfygaist holl nerth angau;
Agoraist deyrnas nef i bawb sy'n credu.

Ti sydd yn eistedd ar ddeheulaw
Duw yng ngogoniant y Tad;
Yr ym yn credu mai tydi a ddaw yn Farnwr arnom.

Gan hynny yr atolygwn i ti
gynorthwyo dy weision;
Y rhai a brynaist â'th werthfawr waed.

Pâr iddynt gael eu cyfrif
gyda'th saint;
Yn y gogoniant tragwyddol.

Ti Grist yw Brenin gogoniant:
Mab tragwyddol y Tad.

Gorchfygaist golyn angau:
ac agor teyrnas nef i bawb sy'n credu.

Yr wyt yn eistedd ar ddeheulaw
Duw mewn gogoniant:
Credwn ni y deui i'n barnu

Tyrd ynteu Arglwydd
i gynorthwyo dy bobl:
a brynwyd gan dy waed dy hun.

a dwg ni gyda'th saint:
i'r gogoniant tragwyddol.

Gellir ychwanegu un neu ragor o'r gweddiâu/litaniau hyn; yma neu ar ôl Traddodiant:

1. Bydd rasol, Arglwydd, wrth ein **brawd/chwaer** ymadawedig, fel, wedi ei **(rh)ryddhau** wrth rwybau pechod a marwolaeth, y perffeithir **ef/hi** trwy dy ras a'i dderbyn i'r bywyd tragwyddol; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**
2. Hollalluog Dduw, a ddatguddiaist mai dy annwyl Fab yw'r atgyfodiad a'r bywyd: gweddiwn arnat ein cyfodi ni o angau pechod i fywyd cyfiawnder, fel, wedi ymado â'r bywyd hwn, y gorffwyswn ynddo ef, megis y mae ein gobaith am ein **brawd hwn/chwaer hon**, a derbyn yn y diwedd y fendith: Da was da a fyddlon; dos i mewn i lawenydd dy Arglwydd. Caniatâ hyn, O Dad trugarog, trwy Iesu Grist, ein Cyfryngwr a'n Gwaredwr. **Amen.**

Thou art the King of glory,
O Christ;
**Thou art the everlasting
Son of the Father.**

When thou hadst overcome
the sharpness of death;
**Thou didst open the kingdom
of heaven to all believers.**

Thou sittest at the right hand of God,
in the glory of the Father;
**We believe that thou shalt
come to be our Judge.**

We therefore pray thee,
help thy servants;
**Whom thou hast redeemed
with thy precious blood.**

Make them to be numbered
with thy saints;
In glory everlasting.

You Christ,
are the King of glory,
**the eternal
Son of the Father.**

You overcame
the sting of death
**and opened the kingdom
of heaven to all believers.**

You are seated at God's
right hand in glory.
**We believe that you will
come and be our Judge.**

Come, then, Lord,
and help your people,
**bought with the price of
your own blood.**

And bring us with your saints
to glory everlasting.

One or more of these prayers and/or a litany may be added here or after the Committal:

1. Be gracious, Lord, to this **our brother/sister** departed, that, loosed from the bonds of sin and death, **he/she** may be perfected by thy grace and enter into life everlasting: through Jesus Christ our Lord. **Amen.**
2. Almighty God, who hast revealed thy only-begotten Son as the resurrection and the life: raise us, we pray thee, from the death of sin to the life of righteousness, that, when we depart this life, we may rest in him, as we hope our **brother/sister** does, and, at the last, we may receive the blessing: Well done, good and faithful servant; enter thou into the joy of thy Lord. Grant this, O merciful Father, through Jesus Christ, our Mediator and Redeemer. **Amen.**

19 An Order for Christian Funerals

3. Dad nefol, a roddaist i ni yn dy Fab Iesu Grist wir ffydd a gobaith diogel: cymorth ni i fyw fel y rhai sy'n credu ac yn ymddiried yng nghymun y saint, maddeuant pechodau, a'r atgyfodiad i fywyd tragwyddol, a chryfha ynom y ffydd a'r gobaith hwn holl ddyddiau ein bywyd; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

4. Hollalluog Dduw, Tad pob trugaredd a rhoddwr pob cysur: bydd rasol wrth y rhai sy'n galaru, fel trwy fwrw pob gofal arnat ti, y cânt brofi diddanwch dy gariad; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

5. Diolchwn i ti, O Dduw, am ddatguddio dy gariad a'th ras yn y rhai sydd wedi byw yn ôl dy ewyllys ac sy'n awr yn gorffwys. Gofynnwn am i'w bywyd a'u hesiampl barhau i'n calonogi a'n harwain holl ddyddiau ein bywyd; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

6. Arglwydd trugarog, yn dy gariad rhoddaist inni dy Fab i orchfygu angau ac i ddwyn bywyd tragwyddol i'th bobl. Cysura dy weision yn eu profedigaeth, a chryfha ein ffydd a'n gobaith yn dy Fab, ein Gwaredwr Iesu Grist. **Amen.**

7. **Dad Nefol,**
ti sy'n noddfa a nerth i ni.
Gofynnwn iti ein cynorthwyo'r awr hon;
cryfha ein ffydd,
dilea ein hofnau,
adnewyddfa ein gobaith.
Arweinied yr Ysbryd Glân ni
trwy dywyllwch ein tristwch
i oleuni dy gariad tragwyddol:
yn Iesu Grist ein Harglwydd. Amen.

8. *Addas ar gyfer y Traddodiant*
Tywys ni, O Arglwydd Dduw, yn ein deffro olaf, at borth a th ŷr nefoedd, i fynd i mewn i'r porth a thrigo yn y tŷ hwnnw, lle ni fydd tywyllwch na disgleirdeb, ond un goleuni cyfartal; dim twrw na

3. Heavenly Father, who in thy Son Jesus Christ hast given us a true faith and a sure hope: help us, we pray thee, to live as those who believe and trust in the communion of saints, the forgiveness of sins, and the resurrection to life everlasting; and strengthen this faith and hope in us all the days of our life: through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

4. Almighty God, Father of all mercies and giver of all comfort: deal graciously, we pray thee, with those who mourn, that casting every care on thee, they may know the consolation of thy love; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

5. We thank you, Lord God, for the grace you gave to those who lived according to your will and are now at rest. We pray that their good example may encourage and guide us all the days of our life; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

6. God of all mercy, in love you gave us your Son to conquer death and restore eternal life to your people. Comfort your servants in their sorrow, and strengthen our faith and hope in your Son, our Saviour Jesus Christ. **Amen.**

7. **Heavenly Father,
you are our refuge and strength.
Help and comfort us today;
increase our faith,
dispel our fears,
revive our hope.
May the Holy Spirit lift us
from the darkness of our grief
to the light of your presence:
through Jesus Christ our Lord. Amen.**

8. *Suitable at the Committal*
Bring us, O Lord, at our last awakening, into the house and gate of heaven, to enter into that gate and dwell in that house where shall be no darkness nor dazzling, but one equal light; no noise or silence,

thawelwch, ond un gerddoriaeth gyfartal; dim ofnau na gobeithion, ond un tragwyddoldeb cyfartal, yn nhrigfannau dy fawrhydi a'th ogoniant di, byth bythoedd. **Amen.** *(John Donne)*

9. Gadewch inni droi yn hyderus at Grist ein Harglwydd ac ymddiried yng angrym ei groes a'i atgyfodiad :

Arglwydd, trugarha.

Arglwydd, trugarha.

Arglwydd, atgyfodedig, patrwm ein bywyd ar y ddaear ac o'r hyn a fyddwn;

Arglwydd, trugarha.

Arglwydd, trugarha.

Fab Duw, a ddaeth i ddinistrio grym pechod a marwolaeth;

Arglwydd, trugarha.

Arglwydd, trugarha.

Fugail tirion, sy'n rhoi gorffwys i'n heneidiau;

Arglwydd, trugarha.

Arglwydd, trugarha.

Waredwr trugarog, bendithia bawb sy'n galaru'r dydd hwn (*y nos hon*);

Arglwydd, trugarha.

Arglwydd, trugarha. *(Addasiad o Drefn Angladdau Cristnogol)*

10. Gyfododd Duw Iesu Grist oddi wrth y meirw; gan ymddiried yn ostyngedig ynddo, gofynnwn iddo achub pawb, y byw a'r ymadawedig.

Arglwydd, yn dy drugaredd,

gwrando ein gweddi.

Caniatâ y bydd pawb a fedyddiwyd i Grist yn farw i bechod ac yn fyw i Dduw, fel y medrwn fynd gydag ef, trwy'r bedd a phorth angau, i'n hatgyfodiad llawen.

Arglwydd, yn dy drugaredd,

gwrando ein gweddi.

Dyro i'th bobl ffyddlon faddeuant a thangnefedd, fel y'n glanhaer ni oddi wrth ein holl bechodau, ac y medrwn dy wasanaethu di â meddwl tawel.

but one equal music; no fears nor hopes, but one equal possession; no ends nor beginnings, but one equal eternity; in the habitations of thy glory and dominion, world without end. **Amen.**   (*John Donne*)

9. Let us turn to Christ our Lord with confidence and trust in the power of his cross and resurrection.

Lord, have mercy.

Lord, have mercy.

Risen Lord, pattern of our life on earth and of what we shall be;

Lord, have mercy.

Lord, have mercy.

Son of God, who came to destroy the power of sin and death;

Lord, have mercy.

Lord, have mercy.

Gentle Shepherd, who brings rest to our souls;

Lord, have mercy.

Lord, have mercy.

Merciful Saviour, bless those who mourn this *day (night)*;

Lord, have mercy.

Lord, have mercy.

(Order of Christian Funerals, modified)

10. God raised Jesus Christ from the dead. In humble trust we ask him to save all people, living and departed.

Lord, in your mercy,

hear our prayer.

Grant that all who have been baptised into Christ may be dead to sin and alive to God, that, through the grave and gate of death, we may pass with him to our joyful resurrection.

Lord, in your mercy,

hear our prayer.

Grant to your faithful people pardon and peace, that we may be cleansed from all our sins, and serve you with a quiet mind.

21 An Order for Christian Funerals

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Dyro i bawb sy'n galaru ymddiried yn dy ofal tadol di, fel, wedi bwrw eu galar arnat ti, y medrant deimlo cysur dy gariad.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

(Addasiad o weddi o Ganada)

11. Arglwydd Iesu Grist, gwyddost feddyliau ein calonnau, yr wyt yn rhannu ein llawenydd a'n galar; dyfnha ein ffydd a chynnal ni yn yr awr dywyll hon.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Arglwydd, fe gysuraist Mair a Martha yn tu trallod; dynesa atom ni sy'n galaru dros **E.**, a sych ymaith ddaagrau bawb sy'n wylo.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Arglwydd, wylaist wrth fedd Lasarus, dy ffrind;
cysura ninnau hefyd yn ein galar.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

[Arglwydd golchwyd **E.** dy blentyn yn nŵr y bedydd a'i **(h)eneinio** â'r Ysbryd Glân; dyro **iddo/iddi** gymdeithas â'th holl saint.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.]

[Arglwydd, maethaist **E.** â'th gorff a'th waed; dyro **iddo/iddi** le wrth y bwrdd yn dy deyrnas.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.]

[Arglwydd, arweiniodd **E. dy ddiagon/offeiriad/esgob** di, weddiau ac addoliad dy bobl; bydded **iddo ef/iddi hi** yn awr gael cyfran yn addoliad y nef.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.]

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

Grant to all who mourn sure trust in your fatherly care, that casting all their grief on you, they may know the consolation of your love.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

(Canada, modified)

11. Lord Jesus Christ, you know the thoughts of our hearts, you share our joys and our sorrows; deepen our faith and sustain us in this dark hour.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

Lord, you consoled Martha and Mary in their distress; draw near to us who mourn for **N.** and dry the tears of all who weep

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

Lord, you wept at the grave of Lazarus, your friend; comfort us also in our sorrow.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

[Lord, your child **N.** was washed in the waters of baptism, and anointed with the Holy Spirit; grant **him/her** fellowship with all your saints.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.]

[Lord, you nourished **N.** with your Body and blood; grant **him/her** a place at the table in your kingdom

Lord, in your mercy,
hear our prayer.]

[Lord, your **deacon/priest/bishop N.** led your people in prayer and worship; may **he/she** now share in the worship of heaven.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.]

22 An Order for Christian Funerals

Arglwydd, bydded i'n ffydd fod yn gysur inni, a bywyd tragwyddol yn obaith inni.

Arglwydd, yn dy drugaredd,

gwrando ein gweddi.

(Addasiad o weddi o UDA)

12. Dad Hollalluog, Dduw'r Creawdwr, ffynhonnell a phenllanw pob bywyd:
trugarha wrthym.

Iesu Grist, Waredwr croeshoeliedig ac Arglwydd byw, arweinydd a chydymdaith:

trugarha wrthym.

Ysbryd Glân, trwy allu'r hwn y'n hadnewyddir, ac yng ngoleuni'r hwn y medrwn gerdded heb ofn nac amheuaeth:

trugarha wrthym.

Yng ngwendid ein ffydd, prinder ein gobaith a'n diffyg cariad:

trugarha wrthym.

Pan fyddwn yn cadw'n doniau i ni ein hunain, ac yn ceisio byw hebot ti:

trugarha wrthym.

Am dy fod ti wedi'n gwneud ni ar dy gyfer di dy hun:

diolchwn i ti, Arglwydd.

Am mai ti sy'n rhoi bywyd i bob enaid:

diolchwn i ti, Arglwydd.

Am dy fod ti yn ein hadfywio yn ein holl alar a'n treialon, ac yn ein harwain ni gerllaw y dyfroedd tawel:

diolchwn i ti, Arglwydd.

Am dy fod ti wedi rhoi inni sicrwydd ffydd, goleuni gobaith a grym cariad trwy atgyfodiad dy Fab:

diolchwn i ti, Arglwydd.

(Walter Williams)

Lord, let our faith be our consolation, and eternal life our hope.

Lord, in your mercy,

hear our prayer.

(USA, modified)

12. Almighty Father, Creator God, source and goal of every life:

have mercy upon us.

Jesus Christ, crucified Saviour and living Lord, companion and guide:

have mercy upon us.

Holy Spirit, by whose power we are renewed, and by whose light we may walk without doubt or fear:

have mercy upon us.

In the weakness of our faith, the shallowness of our hope, and our lack of love:

have mercy upon us.

When we keep our gifts to ourselves, and endeavour to live without you:

have mercy upon us.

Because you have made us for yourself:

we thank you, Lord.

Because you hold all souls in life:

we thank you, Lord.

Because in all our griefs and troubles you refresh us, leading us by the waters of comfort:

we thank you, Lord.

Because by the resurrection of your Son you have given us the assurance of faith, the light of hope and the power of love:

we thank you, Lord.

(Walter Williams)

23 An Order for Christian Funerals

13. Mewn goleuni a thywyllwch, mewn llawenydd a thrallod, helpa ni, Dad nefol, i ymddiried yn dy gariad, i gyflawni dy fwriad ac i foli dy enw; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

(Addasiad o un o weddiâu Seland Newydd)

14. *Cyn neu ar ôl darlleniad o'r Beibl (gweler 15 hefyd)*

Helpa ni, Arglwydd, i dderbyn a deall dy air, fel y gallwn ddod o hyd i oleuni yn ein tywyllwch, ffydd yn ein hamheuaeth a chysur i'n gilydd yn dy eiriau achubol di; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

15. *Cyn neu ar ôl darlleniad o'r Beibl (gweler 14 hefyd)*

Arglwydd grasol, helpa ni i wrando'n astud ar dy Air, fel y cawn gysur yn ein galar, goleuni yn ein tywyllwch, a ffydd yng nghanol amheuaeth; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

(Y Cydbwyllgor Litwrgaidd)

16. Arglwydd pob tynerwch, dyro inni ras i ymddiried **E.** i'th gariad anffaeledig di; derbyn **ef/hi** i'th freichiau trugarog, a dyro inni gydag **ef/hi** ran yn dy deyrnas. Gweddiwn hwn yn enw Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

17. Dad nefol, traddodaist dy Fab, Iesu Grist i ddiodefaint ac angau'r groes, a'i godi i fywyd mewn gogoniant; dyro i ni ffydd amyneddgar mewn cyfnod o dywyllwch, ac atgyfnertha ein calonnau gyda dirnadaeth o'th gariad; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

(Y Llyfr Gwasanaeth Amgen)

18. Dad trugarog ac Arglwydd pob bywyd, molwn di am greu gŵr a gwragedd ar dy ddelw, i adlewyrchu dy wirionedd a'th oleuni. Diolchwn i ti am y bywyd a roddaist i **E.**, am y cariad a'r trugaredd a dderbyniodd **ef/hi** oddi wrthyt ti ac a amlygodd yn ein plith ni. Uwchlaw pob dim, ymhyfrydwn yn dy addewid grasol i'th holl wasanaethyddion, byw ac ymadawedig, y byddwn ni oll yn codi drachen pan ddaw Crist. Gofynnwn felly, y cawn ni, gyda'n brodyr a'n chwirydd, ymhen y rhawg, fwynhau'r weledigaeth gliriach honno, pan welwn dy wyneb di yng Nghrist Iesu ein Harglwydd. **Amen.**

(Y Llyfr Gwasanaeth Amgen)

13. In darkness and in light, in trouble and in joy, help us, heavenly Father, to trust your love, to serve your purpose, and to praise your name; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

(New Zealand modified)

14. *Before or after a scripture reading (see also 15)*

Help us, Lord, to receive and understand your word, so that we may find light in our darkness, faith in our doubt, and comfort for one another in your saving words; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

15. *Before or after a scripture reading (see also 14)*

O gracious Lord, help us to listen lovingly to your Word, that we may find comfort in our grief, light in our darkness, and faith in the midst of doubt; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

(Joint Liturgical Group)

16. Lord of all gentleness, grant us grace to entrust **N**. to your unfailing love; receive **him/her** into the arms of your mercy, and grant us with **him/her** a share in your kingdom. We make this prayer through Christ our Lord. **Amen.**

17. Father in heaven, you gave your Son Jesus Christ to suffering and death on the cross, and raised him to life in glory: grant us a patient faith in time of darkness, and strengthen our hearts with the knowledge of your love; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

(Alternative Service Book)

18. Merciful Father and Lord of all life, we praise you that men and women are made in your image, and reflect your truth and light. We thank you for the life you gave to **N**, for the love and mercy **he/she** received from you and showed among us. Above all, we rejoice at the gracious promise to all your servants, living and departed, that we shall rise again at the coming of Christ. So we ask that, in due time, we may share with all our brothers and sisters that clearer vision, when we shall your face in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

(Alternative Service Book)

24 An Order for Christian Funerals

19. Dad nefol, diolchwn i ti am ein creu ar dy ddelw dy hun ac am roddi i ni ddoniau'r meddwl, y corff a'r ysbryd. Diolchwn i ti yn awr am **E.** ac am yr hyn a olygodd **ef/hi** i bawb ohonom. A ninnau'n anrhydeddu ei **g/coffawdwriaeth**, gwna ni'n fwy ymwybodol mai ohonot ti y daw pob rhodd berffaith gan gynnwys rhodd y bywyd tragwyddol trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

20. *Addas ar gyfer y Traddodiant:*

Arglwydd, ti yn unig yw ffynhonell bywyd: bydded i'th Ysbryd di, sy'n rhoi bywyd, llifo trwom ni, gan greu ynom dosturi tuag at ein gilyddr. Yn ein glar rho inni dawelwch dy dangnefedd; a chynnau ein gobaiith, fel y troir ein galar yn llawenydd; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen** *(Addasiad o weddi o Awstralia)*

21. *Addas ar gyfer y Traddodiant (gweler 22 hefyd)*

Dad tragwyddol, Dduw pob cysur, yn dy drugaredd diderfyn yr wyt ti wedi troi tywyllwch angau yn wawr bywyd, trwy farwolaeth ac atgyfodiad dy Fab Iesu Grist. Dyro inni ffydd i deithio ymlaen gydag ef, fel y cawn, ar ôl y bywyd hwn, ein hailuno â'n brodyr a'n chwirydd yng Nghrist, lle ni fydd dagrau na phoen mwyach; trwy'r hwn sydd yn oleuni bywyd, Iesu Grist ein Gwaredwr. **Amen.**

(Addasiad o weddi o Awstralia)

22 *Addas ar gyfer y Traddodiant (gweler 21 hefyd)*

'Pethau na welodd llygad, ac na chlywodd clust, ac na ddaeth i feddwl dyn y cwbl a ddarparodd Duw ar gyfer y rhai sy'n ei garu.'

Dduw pob diddanwch, yn dy gariad a'th drugaredd diddiwedd yr wyt ti'n troi tywyllwch angau yn wawr bywyd newydd. Tosturia wrth dy bobl yn eu galar. Bydd yn noddfa ac yn nerth i ni, i'n codi ni o dywyllwch galar i dangnefedd a goleuni dy bresenoldeb di.

Trwy farw drosom ni, trwy orchfygu angau, a thrwy atgyfodi drachefn, fadfenwyd ni i fywyd Iesu Grist dy Fab ; bydded inni fynd ymlaen yn eiddgar i'w gyfarfod, a chael ein hailuno â'n brodyr a'n chwirydd yn y man lle sychir pob deigr yn ymaith pan ddaw ein bywyd ar y ddaear i ben. Gofynnwn hyn trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

(Addasiad o Promise of His Glory/Awstralia/Canada)

19. Father in heaven, we thank you because you made us in your own image and gave us gifts in mind, body and spirit. We thank you now for **N.** and what **he/she** meant to each of us. As we honour **his/her** memory, make us more aware that you are the one from whom comes every perfect gift, including the gift of eternal life through Jesus Christ. **Amen.**

20. *Suitable at the Committal*

Lord, you alone are the source of life: may your life-giving Spirit flow through us, granting us compassion one for another. In our sorrow give us the calm of your peace, and kindle our hope, that our grief may give way to joy; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**
(Australia, modified)

21. *Suitable at the Committal (see also 22)*

Eternal Father, God of all comfort: in your unending mercy you have turned the darkness of death into the dawn of life, by the death and resurrection of your Son Jesus Christ. Grant us the faith to go forward with him, that after this life we may be united with our brothers and sisters in Christ, where there shall be no more tears or pain; through him who is the light of life, Jesus Christ our Saviour. **Amen.**
(Australia, modified)

22. *Suitable at the Committal (see also 21)*

‘What no eye has seen, nor ear heard, nor human heart conceived, God has prepared for those who love him.’

God of all consolation, in your unending love and mercy you turn the darkness of death into the dawn of new life.

Show compassion to your people in their sorrow. Be our refuge and our strength to lift us from the darkness of grief to the peace and light of your presence.

Your Son our Lord Jesus Christ by dying for us, conquered death, and by rising again, restored us to life: may we then go forward eagerly to meet him and after our life on earth be reunited with our brothers and sisters where every tear will be wiped away.

We ask this through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

(Promise of His Glory/Australia/Canada modified)

25 An Order for Christian Funerals

23. *Addas ar gyfer y Traddodiant:*

O Arglwydd, cynnal ni trwy gydol ein bywyd blin, hyd oni estynno'r cysgod-ion a dyfod yr hwyr, distewi o ddwndwr byd, tawelu o dwymyn bywyd, a gorffen ein gwaith. Yna, Arglwydd, yn dy drugaredd, dyro inni lety diogel, gorffwysfa sanctaidd, a thangnefedd yn y diwedd, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

(Addasiad o John Henry Newman)

24. *Addas ar gyfer y Traddodiant:*

Sanctaidd a thragwyddol yw ein Duw ni; hollalluog a doeth.
Cariadus a thrugarog yw ein Duw ni; agos atom yn ein galar a'n hanghenion.
I'r rhai sy'n teithio drwy'r byd hwn gyda Iesu'n arweinydd iddynt, erys bywyd tragwyddol, gorffwys a llawenydd anhraethol, yn goron ar eu pererindod.
Sanctaidd a thragwyddol yw ein Duw ni; ffynhonnell bywyd a bugail eneidiau, barnwr trugarog a Gwaredwr pawb oll. **Amen.**

(Walter Williams)

25. *Addas ar gyfer y Traddodiant:*

Dad annwyl, rhoddwr bywyd, fe'n gwnaethost ar dy gyfer dy hun ac mae ein calonnau yn anniddig nes iddynt orffwys ynot ti. Caniatâ inni dy garu a'th wasanaethu di, a byw iti bob dydd yn y fath fodd, fel y gallwn o'r diwedd estyn ein breichiau atat ti gan wybod dy fod ti'n ein caru, agor ein calonnau i ti gwybod ein bod wedi derbyn maddeuant; felly, wedi'n caru ac wedi derbyn dy faddeuant y medrwn orffwys ynot ti; trwy gariad ein Gwaredwr Iesu Grist. **Amen.**

(Walter Williams, efel. Awstin)

26. I'th ddwylo di, Waredwr trugarog, y cyflwynwn **E., dy was/dy forwyn.** Gweddiwn arnat i arddel dafad o'th gorlan, oen o'th ddiadell, pechadur a waredaist. Derbyn **ef/hi** i'th freichiau trugarog, i fendigaidd orffwys y tangnefedd tragwyddol, ac i ogoneddus gwmmi'r saint yn y goleuni. **Amen.**

(Canada)

27. Dyro inni, Arglwydd Duw, i ymddiried, nid ar ein rhan ein hunain yn unig, ond hefyd ar ran y rhai a garwn ac a guddir rhagom gan

23. *Suitable at the Committal*

O Lord, support us all the day long of this troublous life, until the shades lengthen and the evening comes, the busy world is hushed, the fever of life is over and our work is done. Then, Lord, in your mercy, grant us safe lodging, a holy rest, and peace at the last; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

(John Henry Newman, modified)

24. *Suitable at the Committal:*

Holy and eternal is our God: all-powerful and all-wise.

Loving and merciful is our God: close to us in our sorrows and our needs.

For those who journey through this world with Jesus as their Guide,

life eternal, rest and deepest joy wait to crown their pilgrimage.

Holy and eternal is our God: fountain of life and shepherd of souls, merciful judge and Saviour of all. **Amen.**

(Walter Williams)

25. *Suitable at the Committal*

Dear Father of life, you have made us for yourself, and our hearts are restless till they rest in you. Grant us so to love and serve you, and live each day for you, that we may, at the last, reach out for you and know that we are loved, open our hearts to you and know that we are forgiven; and so, loved and accepted, we may rest in you; through the love of our Saviour Jesus Christ.

Amen.

(Walter Williams, after Augustine)

26. Into your hands, O merciful Saviour, we commend your servant **N.**

Acknowledge, we pray a sheep of your own fold, a lamb of your own flock, a sinner of your own redeeming. Receive **him/her** into the arms of your mercy, into the blessed rest of everlasting peace, and into the glorious company of the saints in light. **Amen.** *(Canada)*

27. Grant to us, Lord God, to trust not for ourselves alone, but for those also whom we love and who are hidden from us by the shadow of

gysgod angau; fel, yn union fel y credwn bod dy rym wedi codi ein Harglwydd Iesu Grist oddi wrth y meirw, y medrwn ymddiried y bydd dy gariad yn rhoi bywyd tragwyddol i bawb sy'n credu ynddo; trwy Iesu Grist ein Harglwydd sydd yn byw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân, yn awr a hyd byth. **Amen.**

(Promise of His Glory: Mowbray/Cassell/David Silk)

7 Y CYFLWYNIANT

Dywed y Gweinidog, yn sefyll:

Cyflwynwn ein **brawd/chwaer E.** i ddwylo Duw, ein Crëwr a'n Gwaredwr.

O Dduw ein Tad nefol, sydd trwy dy allu mawr wedi ein cynysgaeddu â bywyd, ac yn dy drugaredd wedi rhoddi inni fywyd newydd yng Nghrist Iesu: cyflwynwn i'th ofal tosturiol **E ein brawd/chwaer,** trwy Iesu Grist dy Fab ein Harglwydd, a fu farw ac a gyfododd drachefn i'n hachub, ac sy'n byw ac yn teyrnasu gyda thi mewn gogoniant byth bythoedd. **Amen.**

death; that, as we believe your power to have raised our Lord Jesus Christ from the dead, so we may trust your love to give eternal life to all who believe in him; through Jesus Christ our Lord, who is alive and reigns with you and the Holy Spirit, one God, now and for ever. **Amen.**

(Promise of His Glory: Mowbray/Cassell/David Silk)

7 THE COMMENDATION

The Minister, standing, says:

Let us commend our **brother/sister N.** into the hands of God, our Maker and Redeemer.

Either

O God our heavenly Father, who by thy mighty power hast given us life, and by thy loving-kindness hast bestowed upon us new life in Christ Jesus: we commend to thy merciful keeping **N. our brother/sister**, through Jesus Christ thy Son our Lord, who died and rose again to save us, and now lives and reigns with thee in glory for ever. **Amen.**

Or

O God our heavenly Father, by your mighty power you have given us life, and by your loving-kindness you have bestowed new life on us in Christ Jesus: we commend to your merciful keeping **N. our brother/sister**, through Jesus Christ your Son our Lord, who died and rose again to save us, and now lives and reigns with you in glory for ever. **Amen.**

8 Y DIWEDDGLO

Gorffwys dyro, Grist, i'th weision gyda phawb o'th saint,
lle nid oes gofid mwy na phoen,
na gorthymderau blin a gwae,
ond bywyd yn dragwyddol.

Tydi dy hun yn ynig sydd anfarwol,
Creawdwr a Chynhaliwr dyn;
marwolion ydym ni o bridd y ddaear,

ac i'r pridd y dychwelwn:
canyf felly yr ordeiniaist,
pan greaist ni, gan ddywedyd:
Pridd wyt ti, ac i'r pridd y dychweli.
Dan wylo uwch y bedd dyrchafwn gân:
Alelwia, alelwia, alelwia.

Neu

**Gras ein Harglwydd Iesu Grist,
a chariad Duw,
a chymdeithas yr Ysbryd Glân,
a fo gyda ni oll byth bythoedd. Amen.**

Neu

Dyro *iddo/iddi*, O Arglwydd, orffwys tragwyddol;
A llewyrched goleuni gwastadol *arno/arni*.

Neu

Awn ymaith mewn tangnefedd,
Yn enw Crist. Amen.

8 THE CONCLUSION

Give rest, O Christ, to thy servant with thy saints;
Where sorrow and pain are no more,
Neither sighing but life everlasting.

Thou only art immortal,
The Creator and Maker of man;
And we are mortal, formed of the earth,

And unto earth shall we return:
For so thou didst ordain
When thou createdst me, saying,
Dust thou art, and unto dust shalt thou return.
All we go down to the dust;
And, weeping o'er the grave, we make our song:
Alleluia, alleluia, alleluia.

Or

**The grace of our Lord Jesus Christ,
and the love of God,
and the fellowship of the Holy Spirit,
be with us all evermore. Amen.**

Or

Grant *him/her*, O Lord, eternal rest;
And let light perpetual shine upon *him/her*.

Or

Let us go forth in peace,
In the name of Christ. Amen.

9 Y TRADDODIANT

Os bydd y tir heb ei gysegru, dywed yr Offeiriad yn union o flaen y Traddodiant y weddi a geir yn Bendithio'r Bedd, [tud. 20].

Yn y lle y rhoddir y corff i'w gladdu dywed y Gweinidog:

Yng nghanol bywyd yr ydym mewn angau;
gan bwy y mae i ni geisio ymwared, ond gennyti, O Arglwydd,
sydd am ein pechodau'n gyfiawn yn ddi-clon?
Er hynny, Arglwydd Dduw sancteiddiaf, Arglwydd galluocaf,
O iachawdwr sanctaidd a thrugarocaf,
na ollwng ni i chwerw boenau angau tragwyddol.
Ti adwaenost, Arglwydd, ddirgelion ein calonau;
na thro dy glustiau trugarog oddi wrth ein gweddïau;
eithr arbed ni, O Arglwydd sancteiddiaf, O Dduw galluocaf,
O iachawdwr sanctaidd a thrugarog, tydi deilyngaf Farnwr tragwyddol,
na ad i ni yn ein hawr olaf, er unrhyw boenau angau, syrthio oddi wrthyt.

Neu

SALM 103: 13-17a

Fel y tosturia tad wrth ei blant,*
felly y tosturia yr Arglwydd wrth y rhai a'i hofnant ef.
Canys efe a edwyn ein defnydd ni;*
cofia mai llwch ydym.
Dyddiau dyn sydd fel glas welltyn;*
megis blodeuyn y maes felly y blodeua efe;
Canys y gwynt â drosto ac ni bydd mwy ohono,*
a'i le nid edwyn ddim ohono ef mwy.
Ond trugaredd yr Arglwydd sydd o dragwyddoldeb hyd dragwyddoldeb*
at y rhai a'i hofnant ef.

Os na ddefnyddiwyd y cyflwyniant eisoes fe'i denyddir yma:

Yna dywed y Gweinidog:

Yn ffydd Crist, a chan gredu fod enaid ein **brawd/chwaer** yn nwylo Duw, yr ydym yn traddodi **ei gorff ef/ei chorff hi**.

9 THE COMMITTAL

If the ground in which the burial is to take place is not consecrated, the Priest says, immediately before the Committal, the prayer provided for the Blessing of the Grave, [page 32].

At the place of the committal of the body, the Minister says:

Either

In the midst of life we are in death;
of whom may we seek for succour but of thee, O Lord,
who for our sins art justly displeased?
Yet, O Lord God most holy, O Lord most mighty,
O holy and most merciful Saviour,
deliver us from the bitterness of eternal death.
Thou knowest, Lord, the secrets of our hearts;
shut not thy merciful ears to our prayer;
but spare us, Lord most holy, O God most mighty,
O holy and most merciful Saviour, thou most worthy Judge eternal,
suffer us not at our last hour for any pains of death to fall from thee.

Or

PSALM 103: 13-17a

As a father cares for his children,*
so does the Lord care for those who fear him.
For he himself knows whereof we are made;*
he remembers that we are but dust.
Our days are like the grass;*
we flourish like a flower of the field;
When the wind goes over it, it is gone,*
and its place shall know it no more.
But the merciful goodness of the Lord endures for ever*
in those who fear him.

If the Commendation has not already been used, it is used here.

Then the Minister says:

In the faith of Christ, and believing that our **brother/sister** is in the hands of God, we commit **his/her** body.

(ar lan y bedd) i'r ddaear, pridd i'r pridd, lludw i'r lludw, llwch i'r llwch,

(yn yr amlogfa) i'w amlosgi, [pridd i'r pridd, lludw i'r lludw, llwch i'r llwch,]

(ar y môr) i'r dwfn, mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i fywyd tragwyddol, trwy ein Harglwydd Iesu Grist, a newidia ein corff gawel ni, fel y bydd yn gyffelyb i'w gorff gogoneddus ef, trwy'r nerth sy'n ei alluogi i ddarostwng pob peth iddo ei hun.

“Yna clywais lais o'r nef yn dweud, ‘Ysgrifenna: O hyn allan gwyn eu byd y meirw sy'n marw yn yr Arglwydd. Ie, medd yr Ysbryd, cânt orffwys o'u llafur, oherwydd y mae eu gweithredoedd yn mynd gyda hwy.”

(Datguddiad 14.13)

[Os na ddywedwyd hyn eisoes yn y Gweddïau, ychwaneger:

Arglwydd, trugarha wrthym.

Crist, trugarha wrthym.

Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef,
felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw
ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau
i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.

Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.

Arglwydd, trugarha wrthym.

Crist, trugarha wrthym.

Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro i ni heddiw ein bara
beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau i'r
rhai a droseddodd yn
ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr
Un drwg.

Oherwydd eiddot ti yw'r
deyrnas a'r gallu
a'r gogoniant am byth. Amen.

Gellir defnyddio yma rai o'r Gweddïau yn Adran 6 a geir o'r blaen, os na ddefnyddiwyd hwy'n barod.

(at the grave) to the ground, earth to earth, ashes to ashes, dust to dust,

(at cremation) to be cremated, [earth to earth, ashes to ashes, dust to dust],

(at sea) to the deep, in sure and certain hope of the resurrection to eternal life, through our Lord Jesus Christ; who shall change our corruptible body, that it may be like unto his glorious body, according to the mighty working whereby he is able to subdue all things to himself.

“I heard a voice from heaven saying unto me, Blessed are the dead who die in the Lord from henceforth; Blessed indeed! says the Spirit, that they may rest from their labours.”

(Revelation 14:13)

If it has not already been used in the Prayers, shall be added:

Lord, have mercy upon us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy upon us.

**Our Father, who art in heaven,
hallowed be thy name;
thy kingdom come;
thy will be done;
on earth as it is in heaven.
Give us this day
our daily bread.
And forgive us our trespasses,
as we forgive those
who trespass against us.
And lead us not
into temptation;
but deliver us from evil.**

**For thine is the kingdom,
the power, and the glory,
for ever and ever. Amen.**

Lord, have mercy on us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy on us.

**Our Father in heaven,
hallowed be your name,
your kingdom come,
your will be done,
on earth as in heaven.
Give us today
our daily bread.
Forgive us our sins
as we forgive those
who sin against us.
Save us from
the time of trial
and deliver us from evil.**

**For the kingdom, the power
and the glory are yours,
now and for ever. Amen.**

Any others of the Prayers in Section 6 which have not been used already may be used here.

10 Y DIWEDDGLO

Arhosed cymorth Duw gyda ni'n wastad a, thrwy ei drugaredd, gorffwysed eneidiau'r ffyddloniaid mewn tangnefedd. **Amen.**

Neu

Bydd i Dduw, ffynhonnell gobaith, eich llenwi â phob llawenydd a thangnefedd wrth i chwi arfer eich fydd, nes eich bod, trwy nerth yr Ysbryd Glân, yn gorlifo â gobaith. Oblegid ohono ef a thrwyddo ef ac ynddo ef y mae pob peth. Iddo ef y bo'r gogoniant am byth. **Amen.**

Neu

**Gras ein Harglwydd Iesu Grist,
a chariad Duw,
a chymdeithas yr Ysbryd Glân,
a fo gyda ni oll byth bythoedd. Amen.**

Neu

Bydded i Dduw tangnefedd,
yr hwn a ddug yn ôl oddi wrth y meirw ein Harglwydd Iesu,
fugail mawr y defaid,
trwy waed y cyfamod tragwyddol,
eich cyflawni â phob daioni,
er mwyn ichwi wneud ei ewyllys ef,
a bydded iddo lunio ynom yr hyn sydd gymeradwy ganddo,
trwy Iesu Grist,
i'r hwn y byddo'r gogoniant yn oes oesoedd. **Amen.**

Neu

Bydded i Dduw yn ei gariad a'i drugaredd diderfyn ddwyn yr Eglwys gyfan, y byw a'r meirw yn yr Arglwydd Iesu, i atgyfodiad llawen a chyflawniad ei deyrnas dragwyddol. **Amen.**

Neu

Bydded i'r Hollaluog Dduw, a roddodd i ni'r fuddugoliaeth trwy atgyfodiad eir Harglwydd Iesu Grist, roi i chwi lawenydd a thangnefedd trwy gredu. **Amen.**

NODYN. Gellir defnyddio Y Gwasanaeth yn yr Eglwys, ar wahân i'r Cyflwyniant, fel Gwasanaeth Coffa. Dylid defnyddio un o'r ffurfiau Diweddglo sy'n dilyn y Cyflwyniant i ddiweddu'r gwasanaeth.

10 THE CONCLUSION

May God's help remain with us always, and may the souls of the faithful, through the mercy of God, rest in peace. **Amen.**

Or

The God of hope fill you with all joy and peace in believing, that by the power of the Holy Spirit you may be filled with hope. To him be glory for ever. **Amen.**

Or

**The grace of our Lord Jesus Christ,
and the love of God,
and the fellowship of the Holy Spirit,
be with us all evermore. Amen.**

Or

May the God of peace,
who brought back from the dead our Lord Jesus,
the great shepherd of the sheep,
through the blood of the eternal covenant,
make us perfect in every good deed to do his will,
creating in us what is pleasing to him,
through Jesus Christ,
to whom be glory for ever and ever. **Amen.**

Or

May God in his infinite love and mercy bring the whole Church, living and departed in the Lord Jesus, to a joyful resurrection and the fulfilment of his eternal kingdom. **Amen.**

Or

Almighty God, who through the resurrection of our Lord Jesus Christ has given us the victory, give you joy and peace in believing.

NOTE. The Service in the Church, excluding the Commendation, may be used as a Memorial Service. One of the Conclusions which follow the Commendation should be used to end the service.

Os bydd pregeth, fe ddaw ar ôl y Lith, neu, os Y Cymun Bendigaid fydd Y Gwasanaeth yn yr Eglwys, fe ddaw ar ôl yr Efengl.

Mae Trefn Claddu Llŵch wedi Amlosgiad i'w chael yn Adran 17.

11 TREFN CLADDEDIGAETH PLENTYN

Gan gyfarfod â'r corff a mynd o'i flaen i'r eglwys neu at lan y bedd, dywed y Gweinidog un neu fwy o'r brawddegau hyn:

Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd. Pwy bynnag sy'n credu ynof fi, er iddo farw, fe fydd byw; a phob un sy'n byw ac yn credu ynof fi, ni bydd marw byth. *(Ioan 11. 25, 26)*

Myfi yw'r bugail da; yr wyf yn adnabod fy nefaid, a'm defaid yn f'adnabod i. *(Ioan 10.14)*

Gwyn eu byd y rhai pur eu calon, oherwydd cânt hwy weld Duw. *(Mathew 5. 8)*

Peidiwch â gadael i ddym gynhyrfu'ch calon. Credwch yn Nuw, a chredwch ynof finnau. Yn nhy fy Nhad y mae llawer o drigfannau; pe na byddai felly, a fyddwn i wedi dweud wrthyfch fy mod yn mynd i baratoi lle i chwi? Ac os af a pharatoi lle i chwi, fe ddof yn ôl, a'ch cymryd chwi ataf fy hun, er mwyn i chwithau fod lle'r wyf fi. *(Ioan 14. 1-3)*

Gyfeillion annwyl, yn awr yr ydym yn blant Duw; ac ni amlygwyd eto byth a fyddwn. Yr ydym yn gwybod, pan amlygir hynny, y byddwn yn debyg iddo, oherwydd cawn ei weld ef fel y mae. *(1 Ioan 3. 2)*

Os byw yr ydym, i'r Arglwydd yr ydym yn byw, ac os marw, i'r Arglwydd yr ydym yn marw, Prun bynnag ai byw ai marw yr ydym, eiddo'r Arglwydd ydym. Oherwydd pwrpas Crist wrth farw a dod yn fyw oedd bod yr Arglwydd ar y meirw a'r byw. *(Rhufeiniaid 14. 8, 9)*

Oherwydd bydd yr Oen sydd yng nghanol yr Orsedd yn eu bugeilio hwy, ac yn eu harwain i ffynhonnau dyfroedd bywyd, a bydd Duw yn sychu pob deigr yn o'u llygaid hwy. *(Datguddiad 7. 17)*

If a sermon is to be preached, it shall follow the Lesson, or, if the Service in Church is a celebration of the Eucharist, the Sermon shall follow the Gospel.

The Order for the Burial of Ashes after Cremation is to be found in Section 17.

11 THE ORDER FOR THE FUNERAL OF A CHILD

The Minister, meeting the body and going before it, either into the church or towards the grave, says one or more of these sentences:

I am the resurrection and the life, says the Lord; he who believes in me, though he die, yet shall he live, and whoever lives and believes in me shall never die. *(John 11: 25, 26)*

I am the good shepherd: I know my own and my own know me. *(John 10:14)*

Blessed are the pure in heart, for they shall see God. *(Matthew 5: 8)*

Let not your hearts be troubled; you believe in God, believe also in me. In my Father's house are many dwelling-places; if it were not so, I would have told you, for I go to prepare a place for you. And when I go and prepare a place for you, I will come again and will take you to myself, that where I am you may be also. *(John 14: 1-3)*

Beloved, we are God's children now; it does not yet appear what we shall be, but we know that when he appears we shall be like him, for we shall see him as he is. *(1 John 3: 2)*

If we live, we live to the Lord, and if we die, we die to the Lord; so then, whether we live or whether we die, we are the Lord's. For to this end Christ died and lived again, that he might be Lord both of the dead and of the living. *(Romans 14: 8, 9)*

The Lamb in the midst of the throne will be their shepherd, and he will guide them to springs of living water; and God will wipe away every tear from their eyes. *(Revelation 7: 17)*

Yn yr eglwys gellir yn awr weinyddu'r Cymun Bendigaid.

Dewisir darlleniad o'r hen Destament neu'r Testament Newydd ac Efengyl o'r Rhestr yn Adran 5

Dilynir y Cymun Bendigaid gan y Cyflwyniant.

Os na weinyddir y Cymun Bendigaid, parheir y gwasanaeth fel a ganlyn:

SALM 23

Yr Arglwydd yw fy mugail;*
ni bydd eisiau arnaf.

Efe a wna i mi orwedd mewn porfeydd gwelltog*
efe a'm tywys gerllaw y dyfroedd tawel.

Efe a ddychwel fy enaid*

efe a'm harwain ar hyd llwybrau cyfiawnder er mwyn ei enw.
le pe rhodiwn ar hyd glyn cysgod angau nid ofnaf niwedd
cansys yr wyt ti gyda mi
dy wialen a'th ffon a'm cysurant.

Ti a arlwyi ford ger fy mron yng ngŵydd fy ngwrthwynebwyr:*
iraist fy mhen ag olew; fy ffiol sydd lawn.

Daioni a thrugaredd yn ddiau a'm canlynant holl ddyddiau fy
mywyd,*
a phreswyliaf yn nhŷ yr Arglwydd yn dragywydd.

12 DARLLENIAD NEU DDARLLENIADAU O'R BEIBL

Dywed y darllenydd:

Darlleniad o . . .

Ceir distawrwydd ar ôl y darllenydd.

Gall y darllenydd ddweud:

Dyma air yr Arglwydd.

Diolch fo i Dduw.

Gweler adran 5 am restr o ddarlleniadau addas*.

Gellir canu emyn.

In church, the Eucharist may now be celebrated.

An Old Testament or New Testament reading and Gospel are selected from the list in Section 5.

The Eucharist shall be followed by the Commendation.

If the Eucharist is not celebrated, the service continues as follows:

PSALM 23

The Lord is my shepherd;*

I shall not be in want.

He makes me lie down in green pastures*

and leads me beside still waters.

He revives my soul*

and guides me along right pathways for his name's sake.

Though I walk through the valley of the shadow of death

I shall fear no evil;* for you are with me;

your rod and your staff, they comfort me.

You spread a table before me in the presence of those who trouble me;*

you have anointed my head with oil, and my cup is running over.

Surely your goodness and mercy shall follow me all the days of my life,*

and I will dwell in the house of the Lord for ever.

12 A BIBLE READING OR READINGS

The reader says

A reading from . . .

Silence follows the reading.

The reader may then say:

This is the word of the Lord.

Thanks be to God.

See section 5 for the list of appropriate* readings.

A hymn may be sung.

13 Y GWEDDIAU

Yr Arglwydd a fo gyda chwi;
A chyda'th ysbryd dithau.

Gweddiwn.

Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef,
felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw
ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau
i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.

Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.

Mae'r Arglwydd yma:
Mae ei Ysbryd gyda ni.

Gweddiwn.

Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro i ni heddiw ein bara
beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau i'r
rhai a droseddodd yn
ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr
Un drwg.

Oherwydd eiddot ti yw'r
deyrnas a'r gallu
a'r gogoniant am byth. Amen.

* Gellir defnyddio'r Litani Leiaf a Gweddi'r Arglwydd naill ai yma neu ar ôl y Traddodiant.

Naill ai:

Hollalluog Dduw, ein Tad nefol, a addewaist i ni trwy dy Fab Iesu Grist fywyd tragwyddol; dyro inni gredu'n ddiysgog fod y plentyn hwn yn ddiogel yng ngofal dy gariad tragwyddol; trwy Iesu Grist ein Harglwydd sy'n byw ac yn teyrnasu gyda'r Tad a'r Ysbryd Glân, yn un Duw, byth heb ddiwedd. **Amen.**

13 THE PRAYERS

The Lord be with you;
And with your spirit.

Let us pray.

Lord, have mercy upon us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy upon us.

**Our Father, who art in heaven,
hallowed be thy name;
thy kingdom come;
thy will be done;
on earth as it is in heaven.
Give us this day
our daily bread.
And forgive us our trespasses,
as we forgive those
who trespass against us.
And lead us not
into temptation;
but deliver us from evil.**

**For thine is the kingdom,
the power, and the glory,
for ever and ever. Amen.**

The Lord is here.
His spirit is with us.

Let us pray.

Lord, have mercy on us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy on us.

**Our Father in heaven,
hallowed be your name,
your kingdom come,
your will be done,
on earth as in heaven.
Give us today
our daily bread.
Forgive us our sins
as we forgive those
who sin against us.
Save us from
the time of trial
and deliver us from evil.**

**For the kingdom, the power
and the glory are yours,
now and for ever. Amen.**

* The Lesser Litany and the Lord's Prayer may be used either at this point or at the point indicated after the Committal.

Either

Almighty God, our heavenly Father, who through thy Son Jesus Christ hast promised us eternal life; grant us steadfastly to believe that this child is safe in the protection of thy eternal love; through the same Jesus Christ our Lord, who lives and reigns with thee and the Holy Spirit, one God, world without end. **Amen.**

Neu

Hollalluog Dduw, ein Tad nefol, a addewaist i ni trwy dy Fab Iesu Grist fywyd tragwyddol: dyro inni'n gredu'n ddiysgog fod y **plentyn hwn E.** yn ddiogel yng ngofal dy gariad tragwyddol; trwy Iesu Grist ein Harglwydd sy'n byw ac yn teyrnasu gyda'r Tad a'r Ysbryd Glân, yn un Duw, byth heb ddiwedd. **Amen.**

Gellir defnyddio gweddïau eraill, o blith y canlynol, neu o blith y rhai yn Adran 6, yn y fan hon neu wedi'r Traddodiant, yn ôl doethineb y gweinidog.

1. Dad, y cymerodd dy Fab Iesu Grist blant yn ei freichiau a'u bendithio; dyro i ni ras i ymddiried **E.** i'th ofal a'th gariad di, a thywys ni i gyd i'th deyrnas nefol; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**
2. Arglwydd Dduw, rhag yr hwn ni chuddir unrhyw dristwch dynol, gwyddost am faich ein galar am inni golli'r plentyn hwn, **E.** Wrth i ni alaru am ei **ef/hi** wedi mynd o'r bywyd hwn, cysura ni â'r wybodaeth ei fod **ef/hi** bellach yn byw yn dy fynwes gariadus di. Gofynnwn hyn trwy Grist ein Harglwydd, sy'n byw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân, yn un Duw yn oes oesoedd. **Amen.**
3. Arglwydd Dduw, ymddiriedaist **E.** i'n gofal ni. Yn awr yr wyt ti yn dy gariad yn **ei gofleidio ef/ei chofleidio hi.** Cadw **ef/hi** yn ddiogel ynghyd â'r holl blant a fu farw. Cysura ni, dy wasanaethyddion galarus, sy'n ceisio cyflawni dy ewyllys a phrofi dy dangnefedd achubol di, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**
4. *Dros y rhieni:*
Dduw cariad, cysura **E.** (ac **E.**) yn eu trallod, fel y gallant ddal eu gafael ynot ti mewn hawddfyd ac mewn adfyd, ac ymddiried yn dy gariad gwastadol di, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**
5. *Dros y rhieni:*
Arglwydd, y ffyrdd yr hwn sydd y tu hwnt i'n dirnadaeth di, gwranddo ar weddïau dy bobl, fel y gall y rhai sy'n gwyro o dan bwysau galar colli'r **plentyn hwn, E.** dderbyn cysur yn eu trallod, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Or

Almighty God, our heavenly Father, you have promised us eternal life in your Son Jesus Christ our Lord: help us firmly to believe that **this child/N.** is safe in the protection of your eternal love; through the same Jesus Christ our Lord, who lives and reigns with you and the Holy Spirit, one God, for ever and ever. **Amen.**

Other prayers, from among the following or those in Section 6, may be said at the minister's discretion, either here or after the Committal.

1. Father, whose Son Jesus Christ took children into his arms and blessed them: give us grace to entrust **N.** to your care and love, and bring us all to your heavenly kingdom; through the same Jesus Christ our Lord. **Amen.**

2. Lord God, from whom human sadness is never hidden, you know the burden of our grief at the loss of **this child/N.** As we mourn **his/her** passing from this life, comfort us with the knowledge that **he/she** now lives in your loving embrace. We make our prayer through Christ our Lord, who lives and reigns with you and the Holy Spirit, one God, for ever and ever. **Amen.**

3. Lord God, you entrusted **N.** to our care, and you now embrace **him/her** in your love. Take **him/her** into your safe keeping together with all children who have died. Comfort us, your sorrowing servants, who seek to do your will and to know your saving peace; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

4. *For the parents*

God of love, comfort **N.** (and **N.**) in their distress, that **they** may hold to you through good and ill, and trust in your unfailing love; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

5. *For the parents*

Lord, whose ways are beyond understanding, listen to the prayers of your people, that those weighed down by grief at the loss of **this child/N.** may find comfort in their distress; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

6. *Dros y rhieni:*

Arglwydd Dduw, safodd Mair, mam Iesu, wrth droed y groes tra oedd ei mab yn marw. Bydded i'r un Iesu, a orchfygodd angau, gysuro **E.** ac **E.** a chryfhau eu ffydd ynot ti; gofynnwn hyn yn enw Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

7. *Dros y rhieni:*

Dduw'r tosturi, ti yn unig a all gyfannu ein calonnau toredig; ti yn unig a all sychu ymaith ein dagrau hallt; ti yn unig a all roi i ni'r tangnefedd y mae ei angen arnom; ti yn unig a all roi i ni'r nerth i ddal ati. Gofynnwn i ti fod yn agos at **E.** ac **E.** a phob un y trowyd eu llawenydd yn dristwch. Helpa ni i fod yn ymwybodol o'th bresenoldeb yma gyda ni; calonoga ni trwy dy nerth a dyfnha ein cariad at ein gilydd am ein bod yn gwybod dy fod ti'n ein caru ni i gyd; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

8. *Dros rieni plentyn a fu farw cyn oddi gael ei eni:*

Arglwydd, diolchwn i ti am y cariad a genhedlodd y plentyn hwn (**E.**), a'r cariad a oedd yn aros **amdano/amdani** yn **ei gartref/ei chartref**. Gweddiwn am i gariad **E. (ac E.) ei rieni/ei rhieni** dyfu a dyfnhau yn ystod y dyddiau sydd i ddod. Dyro i ni ras i ymddiried ynot ti, O Arglwydd, ein hunig nerth a'n noddfa mewn cyfyngder; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

9. *Dros rieni plentyn a fu farw cyn iddo gael ei eni:*

Dad nefol, sy'n iacháu'r drylliedig o galon, edrych yn dosturiol ar dy wasanaethyddion hyn, y trowyd eu llawenydd yn alar. Cysura hwy, a phâr iddynt dyfu'n nes at ei gilydd ac atat ti yn eu hadfyd, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

(Addaswyd o weddi'r Cydbwyllgor Litwrgaidd)

10. *Dros y fam:*

Dad cariadus, yn dy drugaredd cedwaist **E.** yn ddiogel yn ystod yr esgor. Gweddiwn y bydd hi heddiw yn profi dy nerth di ac yn cael ei hamddiffyn gennyf ti bob amser, trwy Iesu Grist ein Gwardwr. **Amen.**

(Llyfr Gwasanaeth Amgen)

6. *For the parents*

Lord God, Mary the mother of Jesus stood by the cross while her son was dying. May that same Jesus, victorious over death, give comfort to **N.** and **N.** and strengthen their faith in you; we ask this in his name. **Amen.**

7. *For the parents*

God of compassion, you alone can heal our broken hearts; you alone can wipe away the tears that well up within us; you alone can give us the peace that we need; you alone can give us the strength to carry on. We ask you to be near **N.** (and **N.**) and all those for whom joy has turned to sadness. Help us to know your presence with us; encourage us by your strength, and deepen our love for one another by the knowledge of your love for us all; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

8. *For the parents of a child dying before birth*

Lord, we thank you for the love in which **this child/N** was conceived, and for the love of the home into which **he/she** was to be born. We pray that the love of **N. and N. ,his/her** parents may grow and deepen in the days to come. Give us grace to trust in you, O Lord, our only refuge and our strength in trouble; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

9. *For the parents of a child dying before birth*

Father in heaven, healer of the broken-hearted, look in pity and compassion on these your servants **N.** and **N.** whose joy has been turned into mourning. Comfort them, and grant that in their distress they may draw nearer to each other and to you; through Jesus Christ our Lord. **Amen.** *(Joint Liturgical Group modified)*

10. *For the mother*

Loving Father, in your mercy you have brought **N.** safely through childbirth. We pray that she will know your strength today, and remain in your protection always; through Jesus Christ our Saviour. **Amen.** *(Alternative Service Book)*

11. Arglwydd pawb oll, diolch i ti am dy waith yn creu, am gynysgaeddu bywyd yn y groth, am ein caru hyd yn oed at angau. Diolchwn i ti am fywyd y plentyn hwn (**E.**), a roddaist i ni ac a gymeraist atat dy hun. Diolchwn i ti bod dy freichiau cariadus di, yn ein cofleidio ni ac **E.** yn dy deulu di. Cymer ein tristwch a llanw ni â'th Ysbryd, fel y medrwn dy wasanaethu di yma ar y ddaear ac ymuno â'th saint mewn gogoniant; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

12. Arglwydd, fe'n ceraist o dragwyddoldeb a'n ffurfio ni yng nghroth ein mam. Diolchwn i ti am y plentyn hwn (**E.**) am ryfeddod **ei f/bodolaeth** sy'n rhan o'n gwedd ni. Helpa ni i'w ymddiried **ef/hi** i ti, gan wybod ei fod **ef/ei** bod hi yn ddiogel yn dy ofal di. Gweddïwn hyn trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

13. Dad nefol, ein cydymaith, cariad yr hwn sydd gyda ni bob amser, hyd yn oed yng nghanol dirgelwch tywyll dioddefaint a cholled; trown atat ti yn awr mewn ffydd gan ofyn i ti roi amddiffyniad dy gariad i'n plentyn anwylaf, **E.** Cysura ni, O Dad, ac arwain **ef/hi** i lawenydd a chyflawnder yn dy deyrnas nefol, trwy rym dy gariad a ddatguddiaist i ni yn dy Fab, ein Gwaredwr Iesu Grist. **Amen.**
(Walter Williams)

14. Dduw hollalluog, teyrnas yr hwn ni fedrwn ei derbyn oni fyddwn fel plant, diolchwn i ti am gael y plentyn bach hwn yn rhodd. Diolchwn i ti am y cariad a'r ymddiriedaeth a ysgogodd **ef/hi** yng nghalonau'r rhai y daeth **ef/hi** atynt, am y llawenydd a roes **ef/hi** i bawb a oedd yn **ei adnabod/ei hadnabod**, ac am yr atgofion gwerthfawr amdano/amdani a fydd yn aros. Tosturia wrth dy wasanaethyddion y trowyd eu llawenydd yn alar, aros gyda hwy a bydd yn noddfa iddynt hyd oni wawria'r dydd ac y cilia'r cysgodion; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

11. Lord of all, we thank you for your work in creation, for nourishing life in the womb, for your love even unto death. We thank you for the life of **this child/N.** whom you gave to us and have taken to yourself. We thank you for the arms of your love embracing both us and **N.** in your family. Take our sadness and fill us with your Spirit, that we may serve you here on earth and join your saints in glory; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

12. Lord, you love us from all eternity, and formed us in our mother's womb. We give thanks for **this child/N.** for the wonder of **his/her** being, so closely knit with ours. Help us now as we entrust **him/her** to you, knowing that **he/she** is safe in your care. We make our prayer through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

13. Heavenly Father, our companion, whose love is always with us, even when we enter the dark mystery of suffering and loss; we turn to you now in faith, and ask you to give to our beloved child **N.** the protection of your love. Comfort us Father, and lead **him/her** to joy and fulfilment in your heavenly kingdom, by the power of the love revealed to us in your Son, our Saviour Jesus Christ. **Amen.**
(Walter Williams)

14. Almighty God, whose kingdom we cannot receive unless we be as children, we thank you for the gift of **this little child/N.** We thank you for the love and trust which **he/she** inspired in the hearts of those to whom **he/she** came: for the joy which **he/she** has given to all who knew **him/her**, and for the precious memories of **him/her** that will abide. Look in compassion upon your servants whose joy has been turned into mourning; dwell with them and be their refuge until the day breaks and the shadows fall away; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

14 Y CYFLWYNIANT

I ti, O Dduw sanctaidd a Thad cariadlon, y cyflwynwn **E**, a gweddiwn y bydd i ni yn dy amser di dy hun lawenhau **gydag ef/gyda hi** yn dy deyrnas dragwyddol; trwy Iesu Grist dy Fab ein Harglwydd. **Amen.**

* Gellir defnyddio'r Litani Leiaf a Gweddi'r Arglwydd naill ai yma neu ar ôl y Traddodiant.

15 Y TRADDODIANT

Os bydd y tir heb ei gysegru dywed yr Offeiriad yn union o flaen y Traddodiant y weddi a geir yn Bendithio'r Bedd [tud. 32].

Yn y lle y rhoddir y corff i'w draddodi dywed y Gweinidog:

SALM 103: 13-17a

Fel y tosturia rhiant wrth ei blant,
felly y tosturia yr Arglwydd wrth y rhai a'i hofnant ef.
Canys efe a edwyn ein defnydd ni;
cofia mai llwch ydym.
Dyddiau dyn sydd fel glaswelltyn;
megis blodeuyn y maes felly y blodeua efe;
Canys y gwynt â drosto ac ni bydd mwy ohono,
a'i le nid edwyn ddim ohono ef mwy.
Ond trugaredd yr Arglwydd sydd o dragwyddoldeb hyd dragwyddoldeb*
at y rhai a'i hofnant ef.

Yn ffydd Crist, a chan gredu fod y **plentyn hwn, E.**, yn nwylo Duw, yr ydym yn traddodi **ei gorff ef/ei chorff hi.**

(ar lan y bedd) i'r ddaear, pridd i'r pridd, lludw i'r lludw, llwch i'r llwch,

(yn yr amlogfa) i'm amloggi,

(ar y môr) i'r dwfn,

14 THE COMMENDATION

To you, O holy God and loving Father, we commend **N.** praying that in your own good time we may rejoice with **him/her** in your eternal kingdom; through Jesus Christ your Son our Lord. **Amen.**

15 THE COMMITTAL

If the ground in which the burial is to take place is not consecrated, the Priest says, immediately before the Committal, the prayer provided for the Blessing of the Grave [page 32].

At the place of the committal of the body, the Minister says:

PSALM 103: 13-17a

As a parent cares for his children,*
so does the Lord care for those who fear him.
For he himself knows whereof we are made;*
he remembers that we are but dust.
Our days are like the grass;*
we flourish like a flower of the field;
When the wind goes over it, it is gone,*
and its place shall know it no more.
But the merciful goodness of the Lord endures for ever*
on those who fear him.

In the faith of Christ, and believing that our **this child, N.** is in the hands of God, we commit **his/her** body.

(at the grave) to the ground, [earth to earth, ashes to ashes, dust to dust],

(at cremation) to be cremated,

(at sea) to the deep,

mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i fywyd tragwyddol, trwy ein Harglwydd Iesu Grist, a newidia ein corff gwael ni, fel y bydd yn gyffelyb i'w gorff gogoneddus ef, trwy'r nerth sy'n ei alluogi i ddarostwng pob peth iddo ei hun.

[Os na ddywedyd hyn eisoes yn y Gweddïau, ychwaneger:

*Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef,
felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw
ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau
i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.

Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.

Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro i ni heddiw ein bara
beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau i'r
rhai a droseddodd yn
ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr
Un drwg.

Oherwydd eiddot ti yw'r
deyrnas a'r gallu
a'r gogoniant am byth. Amen.

Yma gellir defnyddio unrhyw rai o'r Gweddïau o adrannau 16 a/neu 13 os na ddefnyddiwyd hwy'n barod.

in sure and certain hope of the resurrection to eternal life, through our Lord Jesus Christ; who shall change our corruptible body, that it may be like unto his glorious body, according to the mighty working whereby he is able to subdue all things to himself.

If it has not already been used in the Prayers, shall be added:

*Lord, have mercy upon us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy upon us.

**Our Father, who art in heaven,
hallowed be thy name;
thy kingdom come;
thy will be done;
on earth as it is in heaven.
Give us this day
our daily bread.
And forgive us our trespasses,
as we forgive those
who trespass against us.
And lead us not
into temptation;
but deliver us from evil.**

**For thine is the kingdom,
the power, and the glory,
for ever and ever. Amen.**

Lord, have mercy on us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy on us.

**Our Father in heaven,
hallowed be your name,
your kingdom come,
your will be done,
on earth as in heaven.
Give us today
our daily bread.
Forgive us our sins
as we forgive those
who sin against us.
Save us from
the time of trial
and deliver us from evil.**

**For the kingdom, the power
and the glory are yours,
now and for ever. Amen.**

Any others of the Prayers from sections 16 and/or 13 which have not been used already may be used here.

16 Y DIWEDDGLO

Iddo ef, sydd â'r gallu ganddo i'ch cadw rhag syrthio, a'ch gosod yn ddi-fai a gorfoleddus gerbron ei ogoniant, iddo ef, yr unig Dduw, ein Gwardwr, trwy Iesu Grist ein Harglwydd, y byddo gogoniant a mawrhydi, gallu ac awdurdod, cyn yr oesoedd, ac yn awr, ac yn oes oesoedd. **Amen** (Jwdas 24, 25)

17 CLADDU LLWCH WEDI AMLOSGIAD

Pan fydd llwch wedi amlosgiad i'w gladdu mewn tir sydd wedi ei gysegru gellir amlosgi heb unrhyw wasanaeth ffurfiol. Yna defnyddier ffurf briodol y Traddodiant i gladdu'r llwch.

Gellir defnyddio'r Gwasanaeth yn yr Eglwys naill ai o flaen yr amlosgiad neu ar ei ôl.

Dylid claddu llwch Cristionogion mewn tir sydd wedi ei gysegru, oddieithr pan gleddir yn y môr. Ni chaniateir i glerigwr yn yr Eglwys yng Nghymru gymryd rhan mewn gwasgaru llwch, ac ni all yntau ychwaith ganiatáu i lwch gael ei wasgaru mewn unrhyw fynwent dan ei ofal.

Pan fydd llwch i'w gladdu, a'r Traddodiant wedi ei ddefnyddio, gall y Gweinidog ddefnyddio'n gyntaf Y Gwasanaeth yn yr Eglwys ynghyd ag unrhyw rai o'r Gweddïau.

Yn y lle y bydd y claddu dywed y Gweinidog:

Gan gredu fod ein **brawd/chwaer E.** yn gorffwys yng Nghrist, a chan lawenhau yng nghymun y saint, yr ydym yn traddodi **ei llwch/ei llwch** i'r ddaear mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i fywyd tragwyddol; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Gellir ychwanegu darlenniad beiblaidd o Adran 5

Gellir defnyddio'r canlynol:

16 THE CONCLUSION

Now to him who can keep us from falling and set us in the presence of his glory, jubilant and above reproach, to the only God or Saviour, be glory and majesty, power and authority, through Jesus Christ our Lord, before all time, now, and for ever. **Amen**

(Jude 24, 25)

17 THE BURIAL OF ASHES AFTER CREMATION

When cremated remains are to be buried in consecrated ground, cremation may take place without any formal service. In this case the form of Committal shall be used at the burial of the cremated remains.

The Service in Church may either precede or follow the cremation.

The ashes of Christians should be buried in consecrated ground, except where burial is at sea.

When ashes are to be buried and the Committal has been used at the Crematorium, the Minister may first use the Service in Church, with any of the Prayers.

At the place of burial, the Minister says:

Believing that our **brother/sister N.** is at rest in Christ, and rejoicing in the communion of saints, we commit **his/her** ashes to the ground, to the ground, [earth to earth, ashes to ashes, dust to dust,] in sure and certain hope of the resurrection to eternal life; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

A Bible reading may be added, from those in Section 5.

This may follow:

*Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef,
felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw
ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau
i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.

Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.

Arglwydd, trugarha wrthym.
Crist, trugarha wrthym.
Arglwydd, trugarha wrthym.

Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro i ni heddiw ein bara
beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau i'r
rhai a droseddodd yn
ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr
Un drwg.

Oherwydd eiddot ti yw'r
deyrnas a'r gallu
a'r gogoniant am byth. Amen.

Gellir defnyddio yma unrhyw un o'r gweddiâu o adrannau 6 a/neu 13 nas defnyddiwyd eisoes

Y Diweddglo:

I Frenin tragwyddoldeb yr anfarwol a'r anweledig a'r unig Dduw, y byddo'r anrhydedd a'r gogoniant yn oes oesoedd. **Amen.**

18 BENDITHIO'R BEDD

Os bydd y tir heb ei gysegru, defnyddier y weddi hon cyn y Traddodiant.

O Dduw, Tad ein Harglwydd Iesu Grist, bendithia'r bedd hw yn orffwysfa i gorff dy was; trwy dy Fab bendigaidd, yr atgyfodiad a'r bywyd, sy'n byw ac yn teyrnas gyda thi a'r Ysbryd Glân, yn un Duw, byth heb ddiwedd. **Amen.**

*Lord, have mercy upon us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy upon us.

**Our Father, who art in heaven,
hallowed be thy name;
thy kingdom come;
thy will be done;
on earth as it is in heaven.
Give us this day
our daily bread.
And forgive us our trespasses,
as we forgive those
who trespass against us.
And lead us not
into temptation;
but deliver us from evil.**

**For thine is the kingdom,
the power, and the glory,
for ever and ever. Amen.**

Lord, have mercy on us.
Christ, have mercy upon us.
Lord, have mercy on us.

**Our Father in heaven,
hallowed be your name,
your kingdom come,
your will be done,
on earth as in heaven.
Give us today
our daily bread.
Forgive us our sins
as we forgive those
who sin against us.
Save us from
the time of trial
and deliver us from evil.**

**For the kingdom, the power
and the glory are yours,
now and for ever. Amen.**

Any other of the Prayers from sections 6 and/or 13 which have not been used already may be used here.

Conclusion:

To the King eternal, immortal, invisible, the only God, be honour and glory for ever and ever. **Amen.**

18 THE BLESSING OF A GRAVE

This prayer shall be used before the Committal when burial takes place in unconsecrated ground.

O God, the Father of our Lord Jesus Christ, bless this grave to be the resting-place of the body of thy servant; through the same thy blessed Son, who is the resurrection and the life, and who lives and reigns with thee and the Holy Spirit, one God, world without end. **Amen.**

19 NODIADAU YCHWANEGOL

- 1. Ceir pregeth yn arferol yn dilyn y darlenniadau o'r Beibl. Os yw'n addas gall y gweinidog ganiatáu i rywun a adnabu'r ymadawwedig siarad yn gryno amdano/amdani cyn neu ar ddechrau'r gwasanaeth.*
- 2. Dylid claddu llwch wedi amlosgiad yn y ddaear bob amser naill ai mewn casged ddiraddiadwy neu yn rhydd, neu yn y môr. Nid dylid gwasgaru llwch ar wyneb y ddaear, ac ni ddylai clerig yn yr Eglwys yng Nghymru caniatáu i hyn ddiwydd mewn unrhyw fynwent dan ei g'ofal.*

20 DARLLENIADAU O'R BEIBL (Beibl Gymraeg Newydd)

---

* *Yn addas ar gyfer angladd plentyn*

Pregethwr 3: 1-8: *Tymor i bob peth*

- ¹ Y mae tymor i bob peth, ac amser i bob gorchwyl dan y nef;
- ² amser i eni, ac amser i farw, amser i blannu, ac amser i ddiwreiddio'r hyn a blannwyd;
- ³ amser i ladd, ac amser i iacháu, amser i dynnu i lawr, ac amser i adeiladu;
- ⁴ amser i wylo, ac amser i chwerthin, amser i alaru, ac amser i ddawnsio;
- ⁵ amser i daflu cerrig, ac amser i'w casglu, amser i gofleidio, ac amser i ymatal;
- ⁶ amser i geisio, ac amser i golli, amser i gadw, ac amser i daflu ymaith;
- ⁷ amser i rwygo, ac amser i drwsio, amser i dewi, ac amser i siarad;
- ⁸ amser i garu, ac amser i gasáu, amser i ryfel, ac amser i heddwch.

19 ADDITIONAL NOTES

- 1. The Sermon should normally follow the Bible reading(s). It may sometimes be appropriate for the minister to allow a person who knew the deceased well to speak briefly of the deceased before or at the beginning of the service.*
- 2. Cremated remains should always be buried in the ground, either in a degradable casket or loose, or at sea. Ashes should not be scattered, nor may a cleric of the Church in Wales permit this to take place in any churchyard under his or her control.*

20 BIBLE READINGS (NRSV, unless otherwise stated)

---

* *Suitable for the funeral of a child*

Ecclesiastes 3: 1-8; A time for everything

¹ For everything there is a season, and a time for every matter under heaven;

² a time to be born, and a time to die;

a time to plant, and a time to pluck up what is planted;

³ a time to kill, and a time to heal;

a time to break down, and a time to build up;

⁴ a time to weep, and a time to laugh;

a time to mourn, and a time to dance;

⁵ a time to throw away stones, and a time to gather stones together;

a time to embrace, and a time to refrain from embracing;

⁶ a time to seek, and a time to lose;

a time to keep, and a time to throw away;

⁷ a time to tear, and a time to sew;

a time to keep silence, and a time to speak;

⁸ a time to love, and a time to hate;

a time for war, and a time for peace.

Eseia 25: 6-9, 26: 3, 4; *Llyncir angau am byth*

⁶ Ar y mynydd hwn bydd Arglwydd y Lluoedd yn paratoi gwledd o basgedigion i'r bobl i gyd, gwledd o win wedi aeddfedu, o basgedigion breision a hen win wedi ei hidlo'n lân.

⁷ Ac ar y mynydd hwn fe ddifa'r gorchudd a daenwyd dros yr holl bobloedd, llen galar sy'n cuddio pob cenedl;

⁸ Ilyncir angau am byth, a bydd yr Arglwydd Dduw yn sychu ymaith ddagrau oddi ar bob wyneb, ac yn symud ymaith warth ei bobl o'r holl ddaear. Yr Arglwydd a lefarodd hyn.

⁹ Yn y dydd hwnnw fe ddywedir, "Wele, dyma ein Duw ni. Buom yn disgwyl amdano i'n gwaredu; dyma'r Arglwydd y buom yn disgwyl amdano, gorfoleddwn a llawenychwn yn ei iachawdwriaeth."

³ Yr wyt yn cadw mewn heddwch perffaith y sawl sydd â'i feddylfryd arnat, am ei fod yn ymddiried ynot.

⁴ Ymddiriedwch yn yr Arglwydd o hyd, canys craig dragwyddol yw'r Arglwydd Dduw.

*Eseia 61: 1-3; *Newyddion da i'r toredig o galon*

¹ Y mae ysbryd yr Arglwydd Dduw arnaf, oherwydd i'r Arglwydd fy eneinio i ddwyn newydd da i'r darostyngedig, a chysuro'r toredig o galon; i gyhoeddi rhyddid i'r caethion, a rhoi gollyngdod i'r carcharorion;

² i gyhoeddi blwyddyn ffafr yr Arglwydd a dydd dial ein Duw ni; i ddiddanu pawb sy'n galaru,

³ a gofalu am alarwyr Seion; a rhoi iddynt goron yn lle lludw, olew llawenydd yn lle galar, mantell ysblennydd yn lle digalondid. Gelwir hwy yn brennau teg wedi eu plannu gan yr Arglwydd i'w ogoniant.

Isaiah 25: 6-9; 26: 3, 4; *He will swallow up death for ever*

⁶ On this mountain the Lord of hosts will make for all peoples
a feast of rich food, a feast of well-aged wines,
of rich food filled with marrow, of well-aged wines strained clear.

⁷ And he will destroy on this mountain
the shroud that is cast over all peoples,
the sheet that is spread over all nations;
he will swallow up death for ever.

⁸ Then the Lord God will wipe away the tears from all faces,
and the disgrace of his people he will take away from all the earth,
for the Lord has spoken.

⁹ It will be said on that day,
Lo, this is our God; we have waited for him, so that he might save us.
This is the Lord for whom we have waited;
let us be glad and rejoice in his salvation.

³ Those of steadfast mind you keep in peace –
in peace because they trust in you.

⁴ Trust in the Lord for ever,
for in the Lord God you have an everlasting rock.

*Isaiah 61: 1-3; *Good news for the broken hearted*

¹ The spirit of the Lord God is upon me,
because the Lord has anointed me;
he has sent me to bring good news to the oppressed,
to bind up the broken hearted,
to proclaim liberty to the captives,
and release to the prisoners;

² to proclaim the year of the Lord's favour,
and the day of vengeance of our God;
to comfort all who mourn;

³ to provide for those who mourn in Zion -
to give them a garland instead of ashes,
the oil of gladness instead of mourning,
the mantle of praise instead of a faint spirit.
They will be called oaks of righteousness,
the planting of the Lord, to display his glory.

Galarnad 3: 22-26, 31-33; *Nid oes terfyn ar drugaredd yr Arglwydd*

²² Nid oes terfyn ar drugaredd yr Arglwydd, ac yn sicr ni phalla ei dosturiaethau.

²³ Y maent yn newydd bob bore, a mawr yw dy ffyddlondeb.

²⁴ Dywedais, “Yr Arglwydd yw fy rhan, am hynny disgwyliaf wrtho.”

²⁵ Da yw'r Arglwydd i'r rhai sy'n gobeithio ynddo, i'r rhai sy'n ei geisio.

²⁶ Y mae'n dda disgwyl yn dawel am iachawdwriaeth yr Arglwydd.

³¹ Oherwydd nid yw'r Arglwydd yn ei anwybyddu am byth;

³² er iddo gystuddio, bydd yn trugarhau yn ôl ei dosturi mawr,

³³ gan nad o'i fodd y mae'n poenydio ac yn cystuddio dynion.

Doethineb Solomon 3: 1-9; *Ni chyffwrdd cystudd â hwynt*

¹ Ond y mae eneidiau'r cyfiawn yn llaw Duw, ac ni ddaw poenedigaeth byth i'w rhan.

² Yn llygaid y rhai ynfyd, y maent fel pe baent wedi marw; ystyriwyd eu hymadawiad yn drychineb,

³ a'u mynediad oddi wrthym yn ddistryw; ond y maent mewn hedd.

⁴ Oherwydd er i gosb ddod arnynt yng ngolwg dynion, digoll yw eu gobaith am anfarwoldeb;

⁵ ac er eu disgyblu ychydig, mawr fydd eu hennill, am fod Duw wedi eu profi a'u cael yn deilwng ohono ef ei hun.

⁶ Fel aur mewn tawddlestr y profodd hwy, ac fel poethoffrwm yr aberth y derbyniodd hwy.

⁷ Pan ddaw Duw i ymweld â hwy cyneuant yn wenfflam; fel gwreichion mewn sofr fe redant drwy'r byd.

⁸ Cânt lywodraethu ar genhedloedd a rheoli ar bobloedd, a'r Arglwydd fydd eu brenin am byth.

⁹ Bydd y rhai sy'n ymddiried ynddo ef yn deall y gwir, a'r ffyddloniaid yn gweini arno mewn cariad, oherwydd gras a thrugaredd yw rhan ei etholedigion.

Lamentations 3: 22-26, 31-33; *The love of the Lord never ends*

- ²² The steadfast love of the Lord never ceases,
his mercies never come to an end;
²³ they are new every morning; great is your faithfulness.
²⁴ “The Lord is my portion,” says my soul,
“therefore I will hope in him.”
²⁵ The Lord is good to those who wait for him,
to the soul that seeks him.
²⁶ It is good that one should wait quietly for the salvation of the Lord.
³¹ For the Lord will not reject for ever.
³² Although he causes grief, he will have compassion
according to the abundance of his steadfast love;
³³ for he does not willingly afflict or grieve anyone.

Wisdom of Solomon 3: 1-9; *No torment will touch them*

- ¹ But the souls of the righteous are in the hand of God,
and no torment will ever touch them.
² In the eyes of the foolish they seemed to have died,
and their departure was thought to be a disaster,
³ and their going from us to be their destruction;
but they are at peace.
⁴ For though in the sight of others they were punished,
their hope is full of immortality.
⁵ Having been disciplined a little, they will receive great good,
because God tested them and found them worthy of himself;
⁶ like gold in the furnace he tried them,
and like a sacrificial burnt offering he accepted them.
⁷ In the time of their visitation they will shine forth,
and will run like sparks through the stubble.
⁸ They will govern nations and rule over peoples,
and the Lord will reign over them for ever.
⁹ Those who trust in him will understand truth,
and the faithful will abide with him in love,
because grace and mercy are upon his holy ones,
and he watches over his elect.

*Mathew 5: 1-12a; Y Gwynfydau

- 1 Pan welodd Iesu y tyrfaeodd, aeth i fyny'r mynydd, ac wedi iddo eistedd i lawr daeth ei ddisgyblion ato.
- 2 Dechreuodd eu hannerch a'u dysgu fel hyn:
- 3 "Gwyn eu byd y rhai sy'n dlodion yn yr ysbryd, oherwydd eiddynt hwy yw teyrnas nefoedd.
- 4 Gwyn eu byd y rhai sy'n galaru, oherwydd cânt hwy eu cysuro.
- 5 Gwyn eu byd y rhai addfwyn, oherwydd cânt hwy etifeddu'r ddaear.
- 6 Gwyn eu byd y rhai sy'n newynu a sychedu am gyfiawnder, oherwydd cânt hwy eu digon.
- 7 Gwyn eu byd y rhai trugarog, oherwydd cânt hwy dderbyn trugaredd.
- 8 Gwyn eu byd y rhai pur eu calon, oherwydd cânt hwy weld Duw.
- 9 Gwyn eu byd y tangnefeddwyr, oherwydd cânt hwy eu galw'n feibion Duw.
- 10 Gwyn eu byd y rhai a erlidiwyd yn achos cyfiawnder, oherwydd eiddynt hwy yw teyrnas nefoedd.
- 11 Gwyn eich byd pan fydd dynion yn eich gwaradwyddo a'ch erlid, ac yn dweud pob math o ddyrgair celwyddog yn eich erbyn, o'm hachos i.
- 12 Llawenhewch a gorfoleddwch, oherwydd y mae eich gwobr yn fawr yn y nefoedd .

*Mathew 11: 25-30; Rhoddaf orffwstra i chwi

- 25 Yr amser hwnnw dywedodd Iesu, "Yr wyf yn dy foliannu di, O Dad, Arglwydd nef a daear, am iti guddio'r pethau hyn rhag y doethion a'r deallusion, a'u datguddio i rai bychain;
- 26 ie, O Dad, oherwydd felly y rhyngodd dy fodd di.
- 27 Traddodwyd i mi bob peth gan fy Nhad. Nid oes neb yn adnabod y Mab, ond y Tad, ac nid oes neb yn adnabod y Tad, ond y Mab a phwy bynnag y mae'r Mab yn dewis ei ddatguddio iddo.
- 28 Dewch ataf fi, bawb sy'n flinedig ac yn llwythog, ac fe roddaf fi orffwstra i chwi.
- 29 Cymerwch fy iau arnoch a dysgwch gennyf, oherwydd addfwyn ydwyf a gostyngedig o galon, ac fe gewch orffwstra i'ch eneidiau.
- 30 Y mae fy iau i yn hawdd ei dwyn, a'm baich i yn ysgafn."

* Matthew 5: 1-12a; *The Beatitudes*

¹ Jesus went up the mountain and after he sat down, his disciples came to him.

² Then he began to speak, and taught them, saying:

³ “Blessed are the poor in spirit, for theirs is the kingdom of heaven.

⁴ “Blessed are those who mourn, for they will be comforted.

⁵ “Blessed are the meek, for they will inherit the earth.

⁶ “Blessed are those who hunger and thirst for righteousness, for they will be filled.

⁷ “Blessed are the merciful, for they will receive mercy.

⁸ “Blessed are the pure in heart, for they will see God.

⁹ “Blessed are the peacemakers, for they will be called children of God.

¹⁰ “Blessed are those who are persecuted for righteousness’ sake, for theirs is the kingdom of heaven.

¹¹ “Blessed are you when people revile you and persecute you and utter all kinds of evil against you falsely on my account.

¹² Rejoice and be glad, for your reward is great in heaven.”

* Matthew 11: 25-30; *I will give you rest*

²⁵ Jesus said, “I thank you, Father, Lord of heaven and earth, because you have hidden these things from the wise and the intelligent and have revealed them to infants:

²⁶ yes, Father, for such was your gracious will.

²⁷ All things have been handed over to me by my Father; and no one knows the Son except the Father, and no one knows the Father except the Son and anyone to whom the Son chooses to reveal him.

²⁸ “Come to me, all you that are weary and are carrying heavy burdens, and I will give you rest.

²⁹ Take my yoke upon you, and learn from me; for I am gentle and humble in heart, and you will find rest for your souls.

³⁰ For my yoke is easy, and my burden is light.”

*Mathew 18: 1-5, 10; *Y mwyaf yn Nheyrnas Nefoedd*

¹ Yr amser hwnnw daeth y disgyblion at Iesu a gofyn, “Pwy sydd fwyaf yn nheyrnas nefoedd?”

² Galwodd Iesu blentyn ato, a'i osod yn eu canol hwy,

³ a dywedodd, “Yn wir, ‘rwy'n dweud wrthyich, heb gymryd eich troi a dod fel plant, nid ewch fyth i mewn i deyrnas nefoedd.

⁴ Pwy bynnag, felly, fydd yn ei ddarostwng ei hun i fod fel y plentyn hwn, dyma'r un sydd fwyaf yn nheyrnas nefoedd.

⁵ A phwy bynnag sy'n derbyn un plentyn fel hwn yn fy enw i, y mae'n fy nerbyn i.

¹⁰ “Gwylwch rhag i chwi ddirmygu un o'r rhai bychain hyn; oherwydd ‘rwy'n dweud wrthyich fod eu hangylion hwy yn y nefoedd bob amser yn edrych ar wyneb fy Nhad sydd yn y nefoedd””.

*Marc 10: 13-16; *Gadewch i'r plant ddod ataf i*

¹³ Yr oeddent yn dod â phlant ato, iddo gyffwrdd â hwy. Ceryddodd y disgyblion hwy,

¹⁴ ond pan welodd Iesu hyn aeth yn ddig, a dywedodd wrthynt, “Gadewch i'r plant ddod ataf fi; peidiwch â'u rhwystro, oherwydd i rai fel hwy y mae teyrnas Dduw yn perthyn.

¹⁵ Yn wir, ‘rwy'n dweud wrthyich, pwy bynnag nad yw'n derbyn teyrnas Dduw yn null plentyn, nid â byth i mewn iddi.”

¹⁶ A chymerodd hwy yn ei freichiau a'u bendithio, gan roi ei ddwylo arnynt.

Marc 15: 33-39, 16: 1-7; *Marwolaeth ac atgyfodiad Crist*

³³ A phan ddaeth yn hanner dydd, bu tywyllwch dros yr holl wlad hyd dri o'r gloch y prynhawn.

³⁴ Ac am dri o'r gloch gwaeddodd Iesu â llef uchel, “Eloï, Eloï, lema sabachthani”, hynny yw, o'i gyfieithu, “Fy Nuw, fy Nuw, pam yr wyt wedi fy ngadael?”

³⁵ O glywed hyn, meddai rhai o'r sawl oedd yn sefyll gerllaw, “Clywch, y mae'n galw ar Elias.”

³⁶ Rhedodd rhywun a llenwi ysbwng â gwin sur a'i ddodi ar flaen

* **Matthew 18: 1-5, 10;** *The greatest in the kingdom of heaven*

¹ At that time the disciples came to Jesus and asked, "Who is the greatest in the kingdom of heaven?"

² He called a child, whom he put among them,

³ and said, "Truly I tell you, unless you change and become like children, you will never enter the kingdom of heaven.

⁴ Whoever becomes humble like this child is the greatest in the kingdom of heaven.

⁵ Whoever welcomes one such in my name welcomes me.

¹⁰ "Take care that you do not despise one of these little ones; for, I tell you, in heaven their angels continually see the face of my Father in heaven."

* **Mark 10: 13-16;** *Let the children come to me*

¹³ People were bringing little children to Jesus in order that he might touch them; and the disciples spoke sternly to them.

¹⁴ But when Jesus saw this, he was indignant and said to them, "Let the little children come to me; do not stop them; for it is to such as these that the kingdom of God belongs.

¹⁵ Truly I tell you, whoever does not receive the kingdom of God as a little child will never enter it."

¹⁶ And he took them up in his arms, laid his hands on them, and blessed them.

Mark 15: 33-39; 16: 1-7; *Christ's death and resurrection*

³³ When it was noon, darkness came over the whole land until three in the afternoon.

³⁴ At three o'clock Jesus cried out with a loud voice, "Eloi, Eloi, lema sabachthani?" which means, "My God, my God, why have you forsaken me?"

³⁵ When some of the bystanders heard it, they said, "Listen, he is calling for Elijah."

³⁶ And someone ran, filled a sponge with sour wine, put it on a stick,

gwialen a'i gynnig iddo i'w yfed. "Gadewch inni weld," meddai, "a ddaw Elias i'w dynnu ef i lawr."

³⁷ Ond rhoes Iesu lef uchel, a bu farw.

³⁸ A rhwygwyd llen y deml yn ddwy o'r pen i'r gwaelod.

³⁹ Pan welodd y canwriad, a oedd yn sefyll gyferbyn ag ef, mai gyda gwaedd felly y bu farw, dywedodd, "Yn wir, Mab Duw oedd y dyn hwn."

¹ Wedi i'r Saboth fynd heibio, prynodd Mair Magdalen, a Mair mam Iago, a Salome, beraroglau, er mwyn mynd i'w eneinio ef.

² Ac yn fore iawn ar y dydd cyntaf o'r wythnos, a'r haul newydd godi, dyma hwy'n dod at y bedd.

³ Ac meddent wrth ei gilydd, "Pwy a dreigla'r maen i ffwrdd i ni oddi wrth ddrws y bedd?"

⁴ Ond wedi edrych i fyny, gwelsant fod y maen wedi ei dreiglo i ffwrdd; oherwydd yr oedd yn un mawr iawn.

⁵ Aethant i mewn i'r bedd, a gwelsant ddyn ifanc yn eistedd ar yr ochr dde, a gwisg laes wen amdano, a daeth arswyd arnynt.

⁶ Meddai yntau wrthynt, "Peidiwch ag arswydo. Yr ydych yn ceisio Iesu, y gŵr o Nasareth a groeshoeliwyd. Y mae wedi ei gyfodi; nid yw yma; dyma'r man lle gosodasant ef.

⁷ Ond ewch, dywedwch wrth ei ddisgyblion ac wrth Pedr. 'Y mae'n mynd o'ch blaen chwi i Galilea; yno y gwelwch ef, fel y dywedodd wrthyhych.'"

Luc 24: 13-16, (17-27), 28-35; Y ffordd i Emaus

¹³ Yn awr, yr un dydd, yr oedd dau ohonynt ar eu ffordd i bentref, saith milltir a hanner o Jerwsalem, o'r enw Emaus.

¹⁴ Yr oeddent yn ymddiddan â'i gilydd am yr holl ddigwyddiadau hyn.

¹⁵ Yn ystod yr ymddiddan a'r trafod, nesaodd Iesu ei hun atynt a dechrau cerdded gyda hwy,

¹⁶ ond rhwystrwyd eu llygaid rhag ei adnabod ef.

(¹⁷ Meddai wrthynt, "Beth yw'r sylwadau hyn yr ydych yn eu cyfnewid wrth gerdded?" Safasant hwy, a'u digalondid yn eu hwynebau.

¹⁸ Atebodd yr un o'r enw Cleopas, "Rhaid mai ti yw'r unig ymwelydd â Jerwsalem nad yw'n gwybod am y pethau sydd wedi digwydd yno y dyddiau diwethaf hyn."

¹⁹ "Pa bethau?" meddai wrthynt. Atebasant hwythau, "Y pethau sydd

and gave it to him to drink, saying, "Wait, let us see whether Elijah will come to take him down."

³⁷ Then Jesus gave a loud cry and breathed his last.

³⁸ And the curtain of the temple was torn in two, from top to bottom.

³⁹ Now when the centurion who stood facing him, saw that in this way he breathed his last, he said, "Truly this man was God's Son!"

¹ When the Sabbath was over, Mary Magdalene, and Mary the mother of James, and Salome brought spices, so that they might go and anoint him.

² And very early on the first day of the week, when the sun had risen, they went to the tomb.

³ They had been saying to one another, "Who will roll away the stone for us from the entrance to the tomb?"

⁴ When they looked up, they saw that the stone, which was very large, had already been rolled back.

⁵ As they entered the tomb, they saw a young man dressed in a white robe, sitting on the right side; and they were alarmed.

⁶ But he said to them, "Do not be alarmed; you are looking for Jesus of Nazareth, who was crucified. He has been raised; he is not here. Look, there is the place they laid him.

⁷ But go, tell his disciples and Peter that he is going ahead of you to Galilee; there you will see him, just as he told you."

Luke 24: 13-16, (17-27), 28:35; *The road to Emmaus*

¹³ On the day of the Resurrection, two of the disciples were going to a village called Emmaus, about seven miles from Jerusalem,

¹⁴ and talking with each other about all the things that had happened.

¹⁵ While they were talking and discussing, Jesus himself came near and went with them,

¹⁶ but their eyes were kept from recognising him.

[¹⁷ And he said to them, "What are you discussing with each other while you walk along?" They stood still looking sad.

¹⁸ Then one of them, whose name was Cleopas, answered him, "Are you the only stranger in Jerusalem who does not know the things that have taken place there in these days?"

¹⁹ Jesus asked them, "What things?" They replied, "The things about

wedi digwydd i Iesu o Nasareth, dyn oedd yn broffwyd nerthol ei weithredoedd a'i eiriau yng ngŵydd Duw a'r holl bobl.

²⁰ Traddododd ein prif offeiriaid ac aelodau ein Cyngor ef i'w ddedfrydu i farwolaeth, ac fe'l croeshoeliasant.

²¹ Ein gobaith ni oedd mai ef oedd yr un oedd yn mynd i brynu Israel i ryddid, ond at hyn oll, heddiw yw'r trydydd dydd er pan ddigwyddodd y pethau hyn.

²² Er hynny, fe'n syfrdanwyd gan rai gwragedd o'n plith; aethant yn y bore bach at y bedd,

²³ a methasant gael ei gorff, ond dychwelsant gan daeru eu bod wedi gweld angylion yn ymddangos, a bod y rheini yn dweud ei fod ef yn fyw.

²⁴ Aeth rhai o'n cwmni allan at y bedd, a'i gael yn union fel y dywedodd y gwragedd, ond ni welsant mohono ef."

²⁵ Meddai Iesu wrthynt, "Mor ddiiddeall ydych, a mor araf yw eich calonnau i gredu'r cwbl a lefarodd y proffwydi!

²⁶ Onid oedd yn rhaid i'r Meseia ddiodef y pethau hyn, a mynd i mewn i'w ogoniant?"

²⁷ A chan ddechrau gyda Moses a'r holl broffwydi, dehonglodd iddynt y pethau a ysgrifennwyd amdano ef ei hun yn yr holl Ysgrythurau.)

²⁸ Wedi iddynt nes u at y pentref yr oeddent ar eu ffordd iddo, cymerodd ef arno ei fod yn mynd ymhellach.

²⁹ Ond meddent wrtho, gan bwysu arno, "Aros gyda ni, oherwydd y mae hi'n nosi, a'r dydd yn dirwyn i ben." Yna aeth i mewn i aros gyda hwy.

³⁰ Wedi cymryd ei le wrth y bwrdd gyda hwy, cymerodd y bara a bendithio, a'i dorri a'i roi iddynt.

³¹ Agorwyd eu llygaid hwy, ac adnabuasant ef. A diflannodd ef o'u golwg.

³² Meddent wrth ei gilydd, "Onid oedd ein calonnau ar dân ynom wrth iddo siarad â ni ar y ffordd, pan oedd yn egluro'r Ysgrythurau inni?"

³³ Codasant ar unwaith a dychwelyd i Jerwsalem. Cawsant yr un ar ddeg a'u dilynwyd wedi ymgynnull ynghyd

³⁴ ac yn dweud fod yr Arglwydd yn wir wedi ei gyfodi, ac wedi ymddangos i Simon.

³⁵ Adroddasant hwythau yr hanes am eu taith, ac fel yr oeddent wedi ei adnabod ef ar doriad y bara.

Jesus of Nazareth, who was a prophet mighty in deed and word before God and all the people,

²⁰ and how our chief priests and leaders handed him over to be condemned to death and crucified him.

²¹ But we had hoped that he was the one to redeem Israel. Yes, and besides all this, it is now the third day since these things took place.

²² Moreover, some women of our group astounded us. They were at the tomb early this morning,

²³ and when they did not find his body there, they came back and told us that they had indeed seen a vision of angels who said that he was alive.

²⁴ Some of those who were with us went to the tomb and found it just as the women had said; but they did not see him."

²⁵ Then he said to them, "Oh, how foolish you are, and how slow of heart to believe all that the prophets have declared!

²⁶ Was it not necessary that the Messiah should suffer these things and then enter into his glory?"

²⁷ Then, beginning with Moses and all the prophets, he interpreted to them the things about himself in all the scriptures.]

²⁸ As they came near to the village to which they were going, Jesus walked ahead as if he were going on.

²⁹ But they urged him strongly, saying, "Stay with us, because it is almost evening and the day is now nearly over." So he went in to stay with them.

³⁰ When he was at the table with them, he took bread, blessed and broke it, and gave it to them.

³¹ Then their eyes were opened, and they recognised him; and he vanished from their sight.

³² They said to each other, "Were not our hearts burning within us while he was talking to us on the road, while he was opening the scriptures to us?"

³³ That same hour they got up and returned to Jerusalem; and they found the eleven and their companions gathered together.

³⁴ They were saying, "The Lord has risen indeed, and he has appeared to Simon!"

³⁵ They they told what had happened on the road, and how he had been made known to them in the breaking of the bread.

Ioan 5: 24-29 and 6: 37-40; *Gweld y Mab ac a chredu ynddo*

²⁴ Dywedodd Iesu, “Yn wir, yn wir, ’rwy’n dweud wrthyich fod y sawl sy’n gwrando ar fy ngair i ac yn credu’r hwn a’m hanfonodd i yn meddu ar fywyd tragwyddol. Nid yw’n dod dan gondemniad; i’r gwrthwyneb, y mae wedi croesi o farwolaeth i fywyd.

²⁵ Yn wir, yn wir, ’rwy’n dweud wrthyich fod amser yn dod, yn wir y mae yma eisoes, pan fydd y meirw yn clywed llais Mab Duw, a’r rhai sy’n clywed yn cael bywyd.

²⁶ Oherwydd fel y mae gan y Tad fywyd ynddo ef ei hun,

²⁷ felly hefyd awdurdod i weinyddu barn, am mai Mab y Dyn yw ef.

²⁸ Peidiwch â rhyfeddu at hyn, oherwydd y mae amser yn dod pan fydd pawb sydd yn eu beddau yn clywed ei lais ef ac yn dod allan;

²⁹ bydd y rhai a wnaeth ddaioni yn codi i fywyd, a’r rhai a wnaeth ddrygioni yn codi i farn.”

³⁷ “Bydd pob un y mae’r Tad yn ei roi i mi yn dod ataf fi, ac ni fwriaf allan byth mo’r sawl sy’n dod ataf fi.

³⁸ Oherwydd yr wyf wedi disgyn o’r nef nid i wneud fy ewyllys fy hun ond ewyllys yr hwn a’m anfonodd.

³⁹ Ac ewyllys yr hwn a’m hanfonodd i yw hyn: nad wyf i golli neb o’r rhai y mae ef wedi eu rhoi i mi, ond fy mod i’w hatgyfodi yn y dydd olaf.

⁴⁰ Oherwydd ewyllys fy Nhad yw hyn: fod pob un sy’n gweld y Mab ac yn credu ynddo i gael bywyd tragwyddol. A byddaf fi’n ei atgyfodi ef yn y dydd olaf.”

Ioan 6: 53-58; *Caiff yr hwn sy’n bwyta’r bara hwn fyw am byth*

⁵³ Dywedodd Iesu, “Yn wir, yn wir, ’rwy’n dweud wrthyich, oni fwyteuich gnawd Mab y Dyn ac yfed ei waed, ni bydd gennych fywyd ynoch.

⁵⁴ Y mae gan yr hwn sy’n bwyta fy nghnawd i ac yn yfed fy ngwaed i fywyd tragwyddol yn ei feddiant, a byddaf fi’n ei atgyfodi ef yn y dydd olaf.

⁵⁵ Oherwydd fy nghnawd i yw’r gwir fwyd, a’m gwaed i yw’r wir ddiod.

⁵⁶ Y mae’r hwn sy’n bwyta fy nghnawd i ac yn yfed fy ngwaed i yn aros ynof fi, a minnau ynddo yntau.

⁵⁷ Y Tad byw a’m hanfonodd i, ac yr wyf fi’n byw oherydd y Tad; felly’n union bydd hwnnw sy’n fy mwyta i yn byw o’m herwydd innau.

⁵⁸ Dyma’r bara a ddisgynnodd o’r nef. Nid yw hwn fel y bara a fwytaodd y tadau; buont hwy farw. Caiff yr hwn sy’n bwyta’r bara hwn fyw am byth.”

John 5: 24-29; 6. 37-40; *Seeing the Son and believing in him*

²⁴ Jesus said, “Very truly, I tell you, anyone who hears my word and believes him who sent me has eternal life, and does not come under judgement, but has passed from death to life.

²⁵ Very truly, I tell you, the hour is coming, and is now here, when the dead will hear the voice of the Son of God, and those who hear will live.

²⁶ For just as the Father has life in himself, so he has granted the Son also to have life in himself;

²⁷ and he has given him authority to execute judgement, because he is the Son of Man.

²⁸ Do not be astonished at this; for the hour is coming when all who are in their graves will hear his voice

²⁹ and will come out – those who have done good, to the resurrection of life, and those who have done evil, to the resurrection of condemnation.

³⁷ “Everything that the Father gives me will come to me, and anyone who comes to me I will never drive away;

³⁸ for I have come down from heaven, not to do my own will, but the will of him who sent me.

³⁹ And this is the will of him who sent me, that I should lose nothing of all that he has given me, but raise it up on the last day.

⁴⁰ This is indeed the will of my Father, that all who see the Son and believe in him may have eternal life; and I will raise them up on the last day.”

John 6: 53-58; *He who eats this bread will live for ever*

⁵³ Jesus said, “Very truly, I say to you, unless you eat the flesh of the Son of Man and drink his blood, you have no life in you.

⁵⁴ Those who eat my flesh and drink my blood have eternal life, and I will raise them up on the last day;

⁵⁵ for my flesh is true food and my blood is true drink.

⁵⁶ Those who eat my flesh and drink my blood abide in me, and I in them.

⁵⁷ Just as the living Father sent me, and I live because of the Father, so whoever eats me will live because of me.

⁵⁸ This is the bread that came down from heaven, not like that which your ancestors ate, and they died. But the one who eats this bread will live for ever.”

*Ioan 10: 11-16; *Myfi yw'r bugail da*

- ¹¹ Myfi yw'r bugail da. Y mae'r bugail da yn rhoi ei einioes dros y defaid.
- ¹² Y mae'r gwas cyflog, nad yw'n fugail nac yn berchen y defaid, yn gweld y blaidd yn dod ac yn gadael y defaid ac yn ffoi; ac y mae'r blaidd yn eu hysglyfio ac yn eu gyrru ar chwâl.
- ¹³ Y mae'n ffoi am mai gwas cyflog yw, ac am nad oes ofal arno am y defaid.
- ¹⁴ Myfi yw'r bugail da; yr wyf yn adnabod fy nefaid, a'm defaid yn f'adnabod i,
- ¹⁵ yn union fel y mae'r Tad yn f'adnabod i, a minnau'n adnabod y Tad. Ac yr wyf yn rhoi fy einioes dros y defaid.
- ¹⁶ Y mae gennyf ddefaid eraill hefyd, nad ydynt yn perthyn i'r gorlan hon. Rhaid imi ddod â'r rheini i mewn, ac fe wrandawant ar fy llais. Yna bydd un praidd ac un bugail.

Ioan 11: 21-27; *Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd*

- ²¹ Dywedodd Martha wrth Iesu, "Be buasai ti yma, Syr, ni buasai fy mrawd wedi marw.
- ²² A hyd yn oed nawr, mi wn y rhydd Duw i ti beth bynnag a ofynni ganddo."
- ²³ Dywedodd Iesu wrthi, "Fe atgyfoda dy frawd."
- ²⁴ "Mi wn", meddai Martha wrtho, "y bydd yn atgyfodi yn yr atgyfodiad ar y dydd olaf."
- ²⁵ Dywedodd Iesu wrthi, "Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd. Pwy bynnag sy'n credu ynof fi, er iddo farw, fe fydd byw,
- ²⁶ a phob un sy'n byw ac yn credu ynof fi, ni bydd marw byth. A wyt ti'n credu hyn?"
- ²⁷ "Ydwyf, Arglwydd," atebodd hithau, "yr wyf fi'n credu mai tydi yw'r Meseia, Mab Duw, yr Un sy'n dod i'r byd."

Ioan 14: 1-6, 18, 19; *Myfi yw'r ffordd a'r gwirionedd a'r bywyd*

- ¹ "Peidiwch â gadael i ddim gynhyrfu'ch calon. Credwch yn Nuw, a chredwch ynof finnau.
- ² Yn nhŷ fy Nhad y mae llawer o drigfannau; pe na byddai felly, a fyddwn i wedi dweud wrthy'ch fy mod yn mynd I baratol lle i chwi?"

John 10: 11-16; *I am the good Shepherd*

¹¹ Jesus said: "I am the good shepherd. The good shepherd lays down his life for the sheep.

¹² The hired hand, who is not the shepherd and does not own the sheep, sees the wolf coming and leaves the sheep and runs away – and the wolf snatches them and scatters them.

¹³ The hired hand runs away because a hired hand does not care for the sheep.

¹⁴ I am the good shepherd. I know my own and my own know me,

¹⁵ just as the Father knows me and I know the Father. And I lay down my life for the sheep.

¹⁶ I have other sheep that do not belong to this fold. I must bring them also, and they will listen to my voice. So there will be one flock, one shepherd."

John 11: 21-27; *I am the resurrection and the life*

²¹ Martha said to Jesus, "Lord, if you had been here, my brother would not have died.

²² But even now I know that God will give you whatever you ask of him."

²³ Jesus said to her, "Your brother will rise again."

²⁴ Martha said to him. "I know that he will rise again in the resurrection on the last day."

²⁵ Jesus said to her, "I am the resurrection and the life. Those who believe in me, even though they die, will live,

²⁶ and everyone who lives and believes in me will never die. Do you believe this?"

²⁷ She said to him, "Yes, Lord, I believe that you are the Messiah, the Son of God, the one coming into the world."

John 14: 1-6, 18, 19; *I am the way, the truth and the life*

¹ Jesus said, "Do not let your hearts be troubled. Believe in God, believe also in me.

² In my Father's house there are many dwelling places. If it were not so, would I have told you that I go to prepare a place for you?"

³ Ac os af a pharatoi lle i chwi, fe ddof yn ôl, a'ch cymryd chwi ataf fy hun, er mwyn i chwithau fod lle'r wyf fi.

⁴ Fe wyddoch y ffordd i'r lle'r wyf fi'n mynd."

⁵ Meddai Thomas wrtho, "Arglwydd, ni wyddom i ble'r wyt yn mynd. Sut y gallwn wybod y ffordd?"

⁶ Dywedodd Iesu wrtho, "Myfi yw'r ffordd a'r gwirionedd a'r bywyd. Nid yw neb yn dod at y Tad ond trwof fi.

¹⁸ Ni adawaf chwi'n amddifad; fe ddof yn ôl atoch chwi.

¹⁹ Ymhen ychydig amser, ni bydd y byd yn fy ngweld i ddim mwy, ond byddwch chwi'n fy ngweld, fy mod yn fyw; a byw fyddwch chwithau hefyd.

Ioan 20: 1-9, (10-18); Y Crist Atgyfodedig

¹ Ar y dydd cyntaf o'r wythnos, yn fore, tra oedd hi eto'n dywyll, dyma Mair Magdalen yn dod at y bedd, ac yn gweld bod y maen wedi ei dynnu oddi wrth y bedd.

² Rhedodd, felly, nes dod at Simon Pedr a'r disgybl arall, yr un yr oedd Iesu'n ei garu. Ac meddai wrthynt, "Y maent wedi cymryd yr Arglwydd allan o'r bedd, ac ni wyddom lle y maent wedi ei roi i orwedd."

³ Yna cychwynnodd Pedr a'r disgybl arall allan, a mynd at y bedd.

⁴ Yr oedd y ddau'n cydreddeg, ond rhedodd y disgybl arall ymlaen yn gynt na Pedr, a chyrraedd y bedd yn gyntaf.

⁵ Plygodd i edrych, a gwelodd y llieiniau yn gorwedd yno, ond nid aeth i mewn.

⁶ Yna daeth Simon Pedr ar ei ôl, a mynd i mewn i'r bedd. Gwelodd y llieiniau yn gorwedd yno,

⁷ a hefyd y cadach oedd wedi bod am ei ben ef; nid oedd hwn yn gorwedd gyda'r llieiniau, ond ar wahân, wedi ei blygu ynghyd.

⁸ Yna aeth y disgybl arall, y cyntaf i ddod at y bedd, yntau i mewn. Gwelodd, ac fe gredodd.

⁹ Oherwydd nid oeddent eto wedi deall yr hyn a ddywed yr Ysgrhythur, fod yn rhaid iddo atgyfodi oddi wrth y meirw.

(¹⁰ Yna aeth y disgyblion yn ôl adref.

¹¹ Ond yr oedd Mair yn dal i sefyll y tu allan i'r bedd, yn wylo. Wrth iddi wylo felly, plygodd i edrych i mewn i'r bedd,

¹² a gwelodd ddau angel mewn dillad gwyn yn eistedd lle'r oedd corff Iesu wedi bod yn gorwedd, un wrth y pen a'r llall wrth y traed.

³ And if I go and prepare a place for you, I will come again and will take you to myself, so that where I am, there you may be also.

⁴ And you know the way to the place where I am going.”

⁵ Thomas said to him, “Lord, we do not know where you are going. How can we know the way?”

⁶ Jesus said to him, “I am the way, and the truth, and the life. No one comes to the Father except through me.

¹⁸ “I will not leave you orphaned; I am coming to you.

¹⁹ In a little while the world will no longer see me, but you will see me; because I live, you also will live.”

John 20: 1-9, (10-19); *The risen Christ*

¹ Early on the first day of the week, while it was still dark, Mary Magdalene came to the tomb and saw that the stone had been removed from the tomb.

² So she ran and went to Simon Peter and the other disciple, the one whom Jesus loved, and said to them, “They have taken the Lord out of the tomb, and we do not know where they have laid him.”

³ Then Peter and the other disciple set out and went toward the tomb.

⁴ The two were running together, but the other disciple outran Peter and reached the tomb first.

⁵ He bent down to look in and saw the linen wrappings lying there, but he did not go in.

⁶ Then Simon Peter came, following him, and went into the tomb. He saw the linen wrappings lying there,

⁷ and the cloth that had been on Jesus’ head, not lying with the linen wrappings but rolled up in a place by itself.

⁸ Then the other disciple, who reached the tomb first, also went in, and he saw and believed;

⁹ for as yet they did not understand the scripture, that he must rise from the dead.

[Then the disciples returned to their homes.

¹¹ But Mary stood weeping outside the tomb. As she wept, she bent over to look into the tomb;

¹² and she saw two angels in white, sitting where the body of Jesus had been lying, one at the head and the other at the feet.

¹³ Ac meddai'r rhain wrthi, "Wraig, pam yr wyt ti'n wylo?" Atebodd hwy, "Y maent wedi cymryd fy Arglwydd i ffwrdd, ac ni wn i lle y maent wedi ei roi i orwedd."

¹⁴ Wedi iddi ddweud hyn, troes yn ei hôl, a gwelodd Iesu yn sefyll yno, ond heb sylweddoli mai Iesu ydoedd.

¹⁵ "Wraig," meddai Iesu wrthi, "pam yr wyt ti'n wylo? Pwy yr wyt yn ei geisio?" Gan feddwl mai'r garddwr ydoedd, dywedodd hithau wrtho, "Os mai ti, syr, a'i cymerodd ef, dywed wrthyf lle y rhoddaist ef i orwedd, ac fe'i cymeraf fi ef i'm gofal."

¹⁶ Meddai Iesu wrthi, "Mair." Troes hithau, ac meddai wrtho yn iaith yr Iddewon, "Rabbwni" (hynny yw, Athro).

¹⁷ Meddai Iesu wrthi, "Paid â glynu wrthyf, oherwydd nid wyf eto wedi esgyn at y Tad. Ond dos at fy mrodyr, a dywed wrthynt, 'Yr wyf yn esgyn at fy Nhad i a'ch Tad chwi, fy Nuw i a'ch Duw chwi.'"

¹⁸ Ac aeth Mair Magdalen i gyhoeddi'r newydd i'r disgyblion. "Yr wyf wedi gweld yr Arglwydd," meddai, ac eglurodd ei fod wedi dweud y geiriau hyn wrthi.

¹⁹ Gyda'r nos ar y dydd cyntaf hwnnw o'r wythnos, yr oedd y drysau wedi eu cloi lle'r oedd y disgyblion, oherwydd eu bod yn ofni'r Iddewon. A dyma Iesu'n dod ac yn sefyll yn e canol, ac yn dweud wrthynt, "Tangnefedd i chwi!")

Rhufeiniaid 8. 31-39: *Bydd dim byd yn ein gwahanu oddi wrth gariad Duw yng Nghrist*

³¹ Os yw Duw trosom, pwy sydd i'n herbyn?

³² Ni arbedodd Duw ei Fab ei hun, ond ei draddodi i farwolaeth trosom ni oll. Ac os rhoddodd ei Fab, sut y gall beidio â rhoi pob peth i ni gydag ef?

³³ Pwy sydd i ddwyn cyhuddiad yn erbyn etholedigion Duw?

³⁴ Ai Duw, ac yntau'r un a fu farw, yn hytrach, a gyfodwyd, yr un sydd a ddeheulaw Duw, yr un sydd yn ymbil trosom.

³⁵ Pwy a'n gwahana ni oddi wrth gariad Crist? Ai gorthrymder, neu ing, neu erlid, neu newyn, neu noethni, neu berygl neu gleddyf?

³⁶ Hyn yn wir yw ein rhan, fel y mae'n ysgrifenedig, "Er dy fwyn di, fe'n rhoddri i farwolaeth ar hyd y dydd, fe'n cyfrifir fel defaid i'w lladd."

³⁷ Ond yn y pethau hyn i gyd yr ydym yn ennill buddugoliaeth lwyr trwy'r hwn a'n carodd ni.

¹³ They said to her, "Woman, why are you weeping?" She said to them, "They have taken away my Lord, and I do not know where they have laid him."

¹⁴ When she had said this, she turned around and saw Jesus standing there, but she did not know that it was Jesus.

¹⁵ Jesus said to her, "Woman, why are you weeping? For whom are you looking?" Supposing him to be the gardener, she said to him, "Sir, if you have carried him away, tell me where you have laid him, and I will take him away."

¹⁶ Jesus said to her, "Mary!" She turned and said to him in Hebrew, "Rabbouni!" (which means Teacher).

¹⁷ Jesus said to her, "Do not hold on to me, because I have not yet ascended to the Father. But go to my brothers and say to them, 'I am ascending to my Father and your Father, to my God and your God.'"

¹⁸ Mary Magdalene went and announced to the disciples, "I have seen the Lord;" and she told them that he had said these things to her.]

Romans 8: 31-39; *Nothing will separate us from God's love in Christ*

³¹ What then are we to say [about these things]? If God is for us, who is against us?

³² He who did not withhold his own Son, but gave him up for all of us, will he not with him also give us everything else?

³³ Who will bring any charge against God's elect? It is God who justifies.

³⁴ Who is to condemn? It is Christ Jesus who died, yes, who was raised, who is at the right hand of God, who indeed intercedes for us.

³⁵ Who will separate us from the love of Christ? Will hardship, or distress, or persecution, or famine, or nakedness, or peril, or sword?

³⁶ As it is written, "For your sake we are being killed all day long; we are accounted as sheep to be slaughtered."

³⁷ No, in all these things we are more than conquerors through him who loved us.

³⁸ Yr wyf yn gwbl sicr na all nac angau nac einioes, nac angylion na thywysogaethau, na'r presennol na'r dyfodol, na grymusterau

³⁹ nac uchelderau na dyfnderau, na dim arall a grewyd, ein gwahanu ni oddi wrth gariad Duw yng Nghrist Iesu ein Harglwydd.

Rhufeiniaid 14: 7-9, (10-13, 16, 17); *Arglwydd y Meirw a'r Byw*

⁷ Oherwydd nid oes neb ohonom yn byw iddo'i hun, na neb yn marw iddo'i hun.

⁸ Os byw yr ydym, i'r Arglwydd yr ydym yn byw, ac os marw, i'r Arglwydd yr ydym yn marw. Prun bynnag ai byw ai marw yr ydym, eiddo'r Arglwydd ydym.

⁹ Oherwydd pwrpas Crist wrth farw a dod yn fyw oedd bod yn Arglwydd ar y meirw a'r byw.

¹⁰ Pam yr wyt ti yn barnu dy frawd? A thithau, pam yr wyt yn bychanu dy frawd? Oherwydd bydd rhaid inni bob un sefyll gerbron brawdle Duw.

¹¹ Fel y mae'n ysgrifenedig: "Cyn wired â'm bod i yn fyw, medd yr Arglwydd, i mi y bydd pob glin yn plygu, a phob tafod yn moliannu Duw."

¹² Am hynny, bydd rhaid i bob un ohonom roi cyfrif amdano ef ei hun i Dduw.

¹³ Felly, peidiwn mwyach â barnu ein gilydd. Yn hytrach, dyfarnwch nad oes neb i roi achlysur i frawd gwympto neu faglu.

¹⁶ Peidiwch â gadael i'r peth sy'n dda yn eich golwg gael gair drwg.

¹⁷ Nid bwyta ac yfed yw teyrnas Dduw, ond cyfiawnder a heddwch a llawenydd yn yr Ysbryd Glân.)

1 Corinthiaid 15: 3-20; *Tyst o'r Crist Atgyfodedig*

³ Yn y lle cyntaf, traddodais i chwi yr hyn a dderbyniais: i Grist farw dros ein pechdau ni, yn ôl yr Ysgrythurau ac iddo ymddangos i Cephas [Pedr], ac yna i'r deuddeg.

⁶ Yna, ymddangosodd i fwy na phum cant o'r brodyr ar unwaith – ac y mae'r mwyafrif ohonynt yn fyw hyd heddiw, er fod rhai wedi huno.

⁷ Yna, ymddangosodd i Iago, yna i'r holl apostolion.

⁸ Yn ddiwethaf oll, fe ymddangosodd i minnau hefyd.

⁹ Oherwydd y lleiaf o'r apostolion wyf fi, un nad wyf deilwng i'm galw yn apostol, gan i mi erlid eglwys Duw.

³⁸ For I am convinced that neither death, nor life, nor angels, nor rulers, nor things present, nor things to come, nor powers,
³⁹ nor height, nor depth, nor anything else in all creation, will be able to separate us from the love of God in Christ Jesus our Lord.

Romans 14: 7-9, (10-13, 16, 17); *The Lord of the dead and of the living*

⁷ We do not live to ourselves, and we do not die to ourselves.

⁸ If we live, we live to the Lord, and if we die, we die to the Lord; so then, whether we live or whether we die, we are the Lord's.

⁹ For to this end Christ died and lived again, so that he might be Lord of both the dead and of the living.

[¹⁰ Why do you pass judgement on your brother or sister? Or you, why do you despise your brother or sister? For we will all stand before the judgement seat of God.

¹¹ For it is written, "As I live, says the Lord, every knee shall bow to me, and every tongue shall give praise to God."

¹² So then, each of us will be accountable to God.

¹³ Let us therefore no longer pass judgement on one another, but resolve instead never to put a stumbling block or hindrance in the way of another.

¹⁶ So do not let your good be spoken of as evil.

¹⁷ For the kingdom of God is not food and drink but righteousness and peace and joy in the Holy Spirit.]

1 Corinthians 15: 3-20; *Witness to the risen Christ*

³ For I handed on to you as of first importance what I in turn had received: that Christ died for our sins in accordance with the scriptures, and that he appeared to Cephas [Peter], then to the twelve.

⁶ Then he appeared to more than five hundred brothers and sisters at one time, most of whom are still alive, though some have died.

⁷ Then he appeared to James, then to all the apostles.

⁸ Last of all, as to one untimely born, he appeared also to me.

⁹ For I am the least of the apostles, unfit to be called an apostle, because I persecuted the church of God.

¹⁰ Ond trwy ras Duw yr wyf yr hyn ydwyf, ac ni bu ei ras ef tuag ataf yn ofer. Yn wir, mi lafuriais yn helaethach na hwy i gyd – eto nid myfi, ond gras Duw, oedd gyda mi.

¹¹ Ond prun bynnag ai myfi ai hwy, felly yr ydym yn pregethu, ac felly y credasoch chwithau.

¹² Yn awr, os pregethir Crist, ei fod wedi ei gyfodi oddi wrth y meirw, sut y mae rhai yn eich plith yn dweud nad oes atgyfodiad y meirw?

¹³ Os nad oes atgyfodiad y meirw, nid yw Crist wedi ei gyfodi chwaith;

¹⁴ ac os nad yw Crist wedi ei gyfodi, gwagedd yw ein pregethu ni, a gwagedd hefyd yw eich ffydd chwi.

¹⁵ Ceir ein bod yn dystion twyllodrus i Dduw, am ein bod wedi tystiolaethu iddo gyfodi Crist – ac yntau heb wneud hynny, os yw'n wir nad yw'r meirw yn cael eu cyfodi.

¹⁶ Oherwydd os nad yw'r meirw yn cael eu cyfodi, nid yw Crist wedi ei gyfodi chwaith.

¹⁷ Ac os nad yw Crist wedi ei gyfodi, ofer yw eich ffydd, ac yn eich pechodau yr ydych o hyd.

¹⁸ Y mae'n dilyn hefyd fod y rhai a hunodd yng Nghrist wedi darfod amdanynt.

¹⁹ Os ar gyfer y bywyd hwn yn unig yr ydym wedi gobeithio yng Nghrist, nyni yw'r mwyaf truenus ymhlith dynion.

²⁰ Ond y gwir yw fod Crist wedi ei gyfodi oddi wrth y meirw, yn flaenffrwyth y rhai sydd wedi huno. .

1 Corinthiaid 15: 20-26, 35-38, (39-41), 42-58; *Angau, lle mae dy fuddugoliaeth?*

²⁰ Y gwir yw fod Crist wedi ei gyfodi wrth y meirw, yn flaenffrwyth y rhai sydd wedi huno.

²¹ Gan mai trwy ddyn y daeth marwolaeth, trwy ddyn hefyd y daeth atgyfodiad y meirw.

²² Oherwydd fel mae pawb yn marw yn Adda, felly hefyd y gwneir pawb yn fyw yng Nghrist.

²³ Ond pob un yn ei briod drefn: Crist y blaenffrwyth, ac yna, ar ei ddyfodiad ef, y rhai sy'n eiddo Crist.

²⁴ Yna daw'r diwedd, pan fydd Crist yn traddodi'r deyrnas i Dduw'r Tad, ar ôl iddo ddileu pob tywysogaeth, a phob awdurdod a gallu.

¹⁰ But by the grace of God I am what I am, and his grace toward me has not been in vain. On the contrary, I worked harder than any of them – though it was not I, but the grace of God that is with me.

¹¹ Whether then it was I or they, so we proclaim and so you have come to believe.

¹² Now if Christ is proclaimed as raised from the dead, how can some of you say there is no resurrection of the dead?

¹³ If there is no resurrection of the dead, then Christ has not been raised;

¹⁴ and if Christ has not been raised, then our proclamation has been in vain and your faith has been in vain.

¹⁵ We are even found to be misrepresenting God, because we testified of God that he raised Christ – whom he did not raise if it is true that the dead are not raised.

¹⁶ For if the dead are not raised, then Christ has not been raised.

¹⁷ If Christ has not been raised, your faith is futile and you are still in your sins.

¹⁸ Then those also who have died in Christ have perished.

¹⁹ If for this life only we have hoped in Christ, we are of all people most to be pitied.

²⁰ But in fact Christ has been raised from the dead, the first fruits of those who have died.

1 Corinthians 15: 20-26, 35-38, (39-41), 42-58; *Death, where is your victory?*

²⁰ Christ has been raised from the dead, the first fruits of those who have died.

²¹ For since death came through a human being, the resurrection of the dead has also come through a human being;

²² for as all die in Adam, so all will be made alive in Christ.

²³ But each in his own order: Christ the first fruits, then at his coming those who belong to Christ.

²⁴ Then comes the end when he hands over the kingdom to God the Father, after he has destroyed every ruler and every authority and power.

²⁵ Oherwydd y mae'n rhaid iddo ef ddal i ddeyrnasu nes iddo osod pob gelyn dan ei draed.

²⁶ Y gelyn olaf a ddileir yw angau.

³⁵ Ond bydd rhywun yn dweud, "Pa fodd y mae'r meirw yn cael eu cyfodi? A pha fath gorff y byddant yn dod?"

³⁶ Ddyn ynfyd, beth am yr had yr wyt yn ei hau? Ni roddir bywyd iddo heb iddo farw yn gyntaf.

³⁷ A'r hyn yr wyt yn ei hau, nid y corff a fydd ydyw, ond gronyn noeth, o wenith efallai, neu o rywrawn arall.

³⁸ Ond Duw, yn ei ewyllys ei hun, sydd yn rhoi corff iddo, i bob un o'r hadau ei gorff ei hun.

[³⁹ Oherwydd nid yr un cnawd yw pob cnawd, ond un peth yw cnawd dynion, peth arall yw cnawd anifeiliaid, peth arall yw cnawd adar, a pheth arall yw cnawd pysgod.

⁴⁰ Y mae hefyd gyrff nefol a chyrrff daearol, ond un peth yw gogoniant y rhai nefol, a pheth gwahanol yw gogoniant y rhai daearol.

⁴¹ Un peth yw gogoniant yr haul, a pheth arall yw gogoniant y lloer, a pheth arall yw gogoniant y sêr; yn wir, y mae rhagor rhwng seren a seren mewn gogoniant.]

⁴² Felly hefyd y bydd, gyda golwg ar atgyfodiad y meirw. Heuir mewn llygredigaeth, cyfodir mewn anllygredigaeth.

⁴³ Heuir mewn gwaradwydd, cyfodir mewn gogoniant. Heuir mewn gwendid, cyfodir mewn nerth.

⁴⁴ Yn gorff anianol yr heuir ef, yn gorff ysbrydol y cyfodir ef. Os oes corff anianol, y mae hefyd gorff ysbrydol.

⁴⁵ Felly, yn wir, y mae'n ysgrifenedig, "Daeth y dyn cyntaf, Adda, yn fod fyw." Ond daeth yr Adda diwethaf yn ysbryd sydd yn rhoi bywyd.

⁴⁶ Eithr nid yr ysbrydol sy'n dod gyntaf, ond yr anianol, ac yna'r ysbrydol.

⁴⁷ Y dyn cyntaf, o'r ddaear y mae, a llwch ydyw; ond yr ail ddyn, o'r nef y mae.

⁴⁸ Y mae'r rhai sydd o'r llwch yn debyg i'r dyn o'r llwch, ac y mae'r rhai sydd o'r nef yn debyg i'r dyn o'r nef.

⁴⁹ Ac fel y bu delw'r dyn o'r llwch arnom, felly hefyd y bydd delw'r dyn o'r nef arnom.

⁵⁰ Hyn yr wyf yn ei olygu, frodyr: ni all cig a gwaed etifeddu teyrnas Dduw, ac ni all llygredigaeth etifeddu anllygredigaeth.

⁵¹ Clywch, yr wyf yn mynegi dirgelwch i chwi: nid ydym i gyd i huno, ond yr ydym i gyd i gael ein newid, mewn eiliad, ar drawiad amrant, ar ganiad yr utgorn diwethaf.

²⁵ For he must reign until he has put all his enemies under his feet. ²⁶ The last enemy to be destroyed is death.

³⁵ But someone will ask, "How are the dead raised? With what kind of body do they come?"

³⁶ Fool! What you sow does not come to life unless it dies.

³⁷ And as for what you sow, you do not sow the body that is to be, but a bare seed, perhaps of wheat or of some other grain.

³⁸ But God gives it a body as he has chosen, and to each kind of seed its own body.

[³⁹ Not all flesh is alike, but there is one flesh for human beings, another for animals, another for birds, and another for fish.

⁴⁰ There are both heavenly bodies and earthly bodies, but the glory of the heavenly is one thing, and that of the earthly is another.

⁴¹ There is one glory of the sun, and another glory of the moon, and another glory of the stars; indeed, star differs from star in glory.]

⁴² So it is with the resurrection of the dead. What is sown is perishable, what is raised is imperishable.

⁴³ It is sown in dishonour, it is raised in glory. It is sown in weakness, it is raised in power.

⁴⁴ It is sown a physical body, it is raised a spiritual body. If there is a physical body, there is also a spiritual body.

⁴⁵ Thus it is written, "The first man, Adam, became a living being"; the last Adam became a life-giving spirit.

⁴⁶ But it is not the spiritual that is first, but the physical, and then the spiritual.

⁴⁷ The first man was from the earth, a man of dust; the second man is from heaven.

⁴⁸ As was the man of dust, so are those who are of the dust; and as is the man of heaven, so are those who are of heaven.

⁴⁹ Just as we have borne the image of the man of dust, we will also bear the image of the man of heaven.

⁵⁰ What I am saying, brothers and sisters, is this: flesh and blood cannot inherit the kingdom of God, nor does the perishable inherit the imperishable.

⁵¹ Listen, I will tell you a mystery! We will not all die, but we will all be changed, in a moment, in the twinkling of an eye, at the last trumpet. For the trumpet will sound, and the dead will be raised imperishable, and we will be changed.

⁵² Oherwydd bydd yr utgorn yn seinio, y meirw yn cael eu cyfodi yn anllygredig, a ninnau'n cael ein newid.

⁵³ Oherwydd rhaid i'r llygradwy hwn wisgo anllygredigaeth, ac i'r marwol hwn wisgo anfarwoldeb.

⁵⁴ A phan fydd y llygradwy hwn wedi gwisgo anllygredigaeth, a'r marwol hwn wedi gwisgo anfarwoldeb, yna bydd y geiriau hyn sydd yn ysgrifenedig yn dod yn wir: "Llyncwyd angau mewn buddugoliaeth,"

⁵⁵ "O angau, lle mae dy fuddugoliaeth? O angau, lle mae dy golyn?"

⁵⁶ Colyn angau yw pechod, a grym pechod yw'r Gyfraith.

⁵⁷ Ond i Dduw y bo'r diolch, yr hwn sy'n rhoi'r fuddugoliaeth i ni trwy ein Harglwydd Iesu Grist.

⁵⁸ Felly, fy mrodyr annwyl, byddwch yn gadarn a diysgog, yn helaeth bob amser yng ngwaith yr Arglwydd, gan eich bod yn gwybod nad yw eich llafur yn yr Arglwydd yn ofer.

2 Corinthiaid 4: 16 – 5: 9; *Gogoniant digyffelyb*

¹⁶ Am hynny, nid ydym yn digalonni. Er ein bod o ran y dyn allanol yn dadfeilio, o ran y dyn mewnol fe'n hadnewyddir ddydd ar ôl dydd.

¹⁷ Oherwydd y baich ysgafn o orthrymder sydd arnom yn awr, darparu y mae, y tu hwnt i bob mesur, bwysau tragwyddol o ogoniant i ni,

¹⁸ dim ond inni gadw'n golwg, nid ar y pethau a welir, ond ar y pethau na welir. Dros amser y mae'r pethau a welir, ond y mae'r pethau na welir yn dragwyddol.

¹ Gwyddom, os tynnir i lawr y babell ddaearol hon yr ydym yn byw ynddi, fod gennym adeilad oddi wrth Dduw, tŷ nad yw o waith llaw, sydd yn dragwyddol yn y nefoedd.

² Yma yn wir yr ydym yn ochneidio yn ein hiraeth am gael ein harwisgo â'r corff o'r nef sydd i fod yn gartref inni;

³ o'n gwisgo felly, ni cheir mohonom yn noeth.

⁴ Oherwydd yr ydym ni sydd yn y babell hon yn ochneidio dan ein baich; nid ein bod am ymddiosg ond yn hytrach ein harwisgo, er mwyn i'r hyn sydd farwol gael ei lynu gan fywyd.

⁵ Duw yn wir a'n darparodd ni ar gyfer hyn yma, ac ef sydd wedi rhoi yr Ysbryd inni yn ernes.

⁶ Am hynny, yr ydym bob amser yn llawn hyder. Gwyddom, tra byddwn yn cartrefu yn y corff, ein bod oddi cartref oddi wrth yr Arglwydd;

⁵³ For this perishable body must put on imperishability, and this mortal body must put on immortality.

⁵⁴ When this perishable body puts on imperishability, and this mortal body puts on immortality, then the saying that is written will be fulfilled: "Death has been swallowed up in victory,"

⁵⁵ "Where, O death, is your victory? Where, O death, is your sting?"

⁵⁶ The sting of death is sin, and the power of sin is the law.

⁵⁷ But thanks be to God, who gives us the victory through our Lord Jesus Christ.

⁵⁸ Therefore, my beloved, be steadfast, immovable, always excelling in the work of the Lord, because you know that in the Lord your labour is not in vain.

2 Corinthians 4: 16 – 5.9; *Incomparable glory (G.N.B.)*

¹⁶ We never become discouraged, even though our physical being is gradually decaying, yet our spiritual being is renewed day after day.

¹⁷ And this small and temporary trouble we suffer will bring us a tremendous and eternal glory, much greater than the trouble.

¹⁸ For we fix our attention, not on things that are seen, but on things that are unseen. What can be seen lasts only for a time but what cannot be seen lasts for ever.

¹ For we know that when this tent we live in – our body here on earth – is torn down, God will have a house in heaven for us to live in, a house he himself has made, which will last for ever.

² And now we sigh, so great is our desire that our homes which come from heaven should be put on over us;

³ by being clothed with it we shall not be without a body.

⁴ While we live in this earthly tent, we groan with a feeling of oppression; it is not that we want to get rid of our earthly body, but that we want to have the heavenly one put on over us, so that what is mortal will be transformed by life.

⁵ God is the one who has prepared us for this change, and he gave us his Spirit as the guarantee of all that he has in store for us.

⁶ So we are always full of courage. We know that as long as we are at home in the body we are away from the Lord's home.

⁷ oherwydd yn ôl ffydd yr ydym yn rhodio, nid yn ôl golwg.

⁸ Yr ydym yn llawn hyder, meddaf, a gwell gennym fyddai bod oddi cartref o'r corff a chartrefu gyda'r Arglwydd.

⁹ Y mae ein bryd, felly, gartref neu oddi cartref, ar fod yn gymeradwy ganddo ef.

Philipiaid 3: 7-11, (12-21); *Grym atgyfodiad Crist*
(Dinasyddion y Nef)

⁷ Ond beth bynnag oedd yn ennill i mi, yr wyf, er mwyn Crist, wedi ei gyfrif yn golled.

⁸ A mwy na hynny hyd yn oed, yr wyf yn dal i gyfrif pob peth yn golled, ar bwys rhagoriaeth y profiad o adnabod Crist Iesu fy Arglwydd, yr un y collais bob peth er ei fwyn. Yr wyf yn cyfrif y cwbl yn ysbwriel, er mwyn imi ennill Crist

⁹ a'm cael ynddo ef, heb ddim cyfiawnder o'm heiddo fy hun yn seiliedig ar y Gyfraith, ond hwnnw sydd trwy ffydd yng Nghrist, y cyfiawnder sydd o Dduw ar sail ffydd.

¹⁰ Fy nod yw ei adnabod ef, a grym ei atgyfodiad, a chymdeithas ei ddiodefiadau, wrth gael fy nghydfurfio â'l farwolaeth ef,

¹¹ er mwyn i mi, os yw'n bosibl, gyrraedd yr atgyfodiad oddi wrth y meirw.

¹² Nid fy mod eisoes wedi cael hyn, neu fy mod eisoes yn berffaith, ond yr wyf yn prysuro ymlaen, er mwyn meddiannu'r peth hwnnw y cefais innau er ei fwyn fy meddiannu gan Grist Iesu.

¹³ Frodyr, nid wyf yn ystyried fy mod wedi ei feddiannu; ond un peth, gan anghofio'r hyn sydd o'r tu cefn ac ymestyn yn daer at yr hyn sydd o'r tu blaen,

¹⁴ yr wyf yn cyflymu at y nod, i ennill y wobr y mae Duw yn fy ngalw i fyny ati yng Nghrist Iesu.

¹⁵ Pob un ohonom, felly, sydd o nifer y rhai aeddfed, dyma sut y dylai feddwl. Ond os ydych o wahanol feddwl am rywbeth, fe ddatguddia Duw hyn hefyd ichwi.

¹⁶ Ond gadewch inni ymddwyn yn unol â'r safon yr ydym wedi ei chyrraedd.

¹⁷ Byddwch yn gydefelychwyr ohonof fi, frodyr, a daliwch sylw ar y rhai sy'n byw yn ôl yr esiampl sydd gennych ynom ni.

¹⁸ Oherwydd y mae llawer, yr wyf yn fynych wedi sôn wrthyhch

⁷ For our life is a matter of faith, not of sight.

⁸ We are full of courage and would much prefer to leave our home in the body and be at home in the Lord.

⁹ More than anything else, however, we want to please him, whether in our home here or there.

Philippians 3: 7-11, (12-21); *The power of Christ's resurrection*
(Citizens of heaven)

⁷ Whatever gains I had, these I have come to regard as loss because of Christ.

⁸ More than that, I regard everything as loss because of the surpassing value of knowing Christ Jesus my Lord. For his sake I have suffered the loss of all things, and I regard them as rubbish, in order that I may gain Christ

⁹ and be found in him, not having a righteousness of my own that comes from the law, but one that comes through faith in Christ, the righteousness from God based on faith.

¹⁰ I want to know Christ and the power of his resurrection and the sharing of his sufferings by becoming like him in his death,

¹¹ if somehow I may attain the resurrection from the dead.

[¹² Not that I have already obtained this or have already reached the goal; but I press on to make it my own, because Christ Jesus has made me his own.

¹³ Beloved, I do not consider that I have made it my own; but this one thing I do: forgetting what lies behind and straining forward to what lies ahead.

¹⁴ I press on toward the goal for the prize of the heavenly call of God in Christ Jesus.

¹⁵ Let those of us then who are mature be of the same mind; and if you think differently about anything, this too God will reveal to you.

¹⁶ Only let us hold fast to what we have attained.

¹⁷ Brothers and sisters, join in imitating me, and observe those who live according to the example you have in us.

¹⁸ For many live as enemies of the cross of Christ: I have often told you of them, and now I tell you even with tears.

¹⁹ Their end is destruction; their god is the belly; and their glory is in

amdanynt, ac yr wyf yn sôn eto yn awr gan wylo, sydd o ran eu ffordd o fyw yn elynion croes Crist.

¹⁹ Distryw yw eu diwedd, chwant yw eu duw, ac yn eu cywilydd y mae eu gogoniant; dynion â'u bryd ar bethau daearol ydynt.

²⁰ Oherwydd yn y nefoedd y mae ein dinasyddiaeth ni, ac oddi yno hefyd yr ydym yn disgwyl Gwaredwr, sef yr Arglwydd Iesu Grist.

²¹ Bydd ef yn gweddnwid ein corff darostyngedig ni ac yn ei wneud yn unffurf â'i gorff gogoneddus ef, trwy'r nerth sydd yn ei alluogi i ddwyn pob peth dan ei awdurdod.

2 Timotheus 2: 8-13; Cawn fyw gyda Crist

⁸ Cofia Iesu Grist: ei gyfodi oddi wrth y meirw, ei eni o linach Dafydd, yn ôl yr Efengyl yr wyf fi yn ei phregethu.

⁹ Yng ngwasanaeth yr Efengyl hon yr wyf yn dioddef hyd at garchar, fel rhyw droseddwr, ond nid oes carchar i ddal gair Duw.

¹⁰ Felly, yr wyf yn goddef y cyfan er mwyn ei etholedigion, iddynt hwythau hefyd gael yr iachawdwriaeth sydd yng Nghrist Iesu, ynghyd â gogoniant tragwyddol.

¹¹ Dyma air i'w gredu: "Os buom farw gydag ef, byddwn fyw hefyd gydag ef;

¹² os dioddefwn, cawn deyrnasu hefyd gydag ef; os gwadwn ef, bydd ef hefyd yn ein gwadu ninnau;

¹³ os ydym yn anffyddlon, y mae ef yn aros yn ffyddlon, oherwydd ni all ef ei wadu ei hun."

***1 Pedr 1: 3-9; Gobaith bywiol**

³ Bendigedig fyddo Duw a Thad ein Harglwydd Iesu Grist! O'i fawr drugaredd, fe barodd ef ein geni ni o'r newydd i obaith bywiol trwy atgyfodiad Iesu Grist oddi wrth y meirw,

⁴ i etifeddiaeth na ellir na'i difrodi, na'i difwyno, na'i difa. Saif hon ynghadw yn y nefoedd i chwi,

⁵ chwi sydd trwy ffydd dan warchod gallu Duw hyd nes y daw iachawdwriaeth, yr iachawdwriaeth sydd yn barod i'w datguddio yn yr amser diwethaf.

their shame; their minds are set on earthly things.

²⁰ But our citizenship is in heaven, and it is from there that we are expecting a Saviour, the Lord Jesus Christ.

²¹ He will transform the body of our humiliation that it may be conformed to the body of his glory, by the power that also enables him to make all things subject to himself.]

2 Timothy 2; 8-13; *We shall live with Christ*

⁸ Remember Jesus Christ, raised from the dead, a descendant of David – that is my gospel,

⁹ for which I suffer hardship, even to the point of being chained like a criminal. But the word of God is not chained.

¹⁰ Therefore I endure everything for the sake of the elect, so that they may also obtain the salvation that is in Christ Jesus, with eternal glory.

¹¹ The saying is sure: 'If we have died with him, we also will live with him:

¹² if we endure, we will also reign with him: if we deny him, he will also deny us;

¹³ if we are faithless, he remains faithful – for he cannot deny himself.'

*** 1 Peter 1: 3-9; *A living hope***

³ Blessed be the God and Father of our Lord Jesus Christ! By his great mercy he has given us a new birth into a living hope through the resurrection of Jesus Christ from the dead,

⁴ and into an inheritance that is imperishable, undefiled and unfading, kept in heaven for you,

⁵ who are being protected by the power of God through faith for a salvation ready to be revealed in the last time.

⁶ In this you rejoice, even if now for a little while you have had to suffer various trials,

⁶ Yn wyneb hyn yr ydych yn gorfoleddu, er eich bod, fe ddichon, newydd brofi blinder dros dro dan amrywiol brofedigaethau.

⁷ Y mae hyn wedi digwydd er mwyn i ddilysrwydd eich ffydd chwi, sy'n fwy gwerthfawr na'r aur sy'n darvoud – ac y mae hwnnw'n cael ei brofi trwy dân – gael ei amlygu er mawl a gogoniant ac anrhydedd yn Nydd datguddio Iesu Grist.

⁸ Yr ydych yn ei garu ef, er na welsoch mohono; ac am eich bod yn awr yn credu ynddo heb ei weld, yr ydych yn gorfoleddu â llawenydd anhraethadwy a gogoneddus

⁹ wrth ichwi ennill diben eich ffydd, sef iachawdwriaeth eich eneidiau.

*1 Ioan 3: 1,2; *Plant Duw*

¹ Gwelwch pa fath gariad y mae'r Tad wedi ei ddangos tuag atom: cawsom ein galw yn blant Duw, a dyna ydym. Y rheswm nad yw'r byd yn ein hadnabod ni yw nad oedd yn ei adnabod ef.

² Gyfeillion annwyl, yn awr yr ydym yn blant Duw, ac nid amlygwyd eto beth a fyddwn. Yr ydym yn gwybod, pan amlygir hynny, y byddwn yn debyg iddo, oherwydd cawn ei weld ef fel y mae.

*1 Ioan 4: 7-18a; *Cariad yw Duw*

⁷ Gyfeillion annwyl, gadewch i ni garu ein gilydd, oherwydd o Dduw y mae cariad, ac y mae pob un sy'n caru wedi ei eni o Dduw, ac yn adnabod Duw.

⁸ Yr hwn nad yw'n caru, nid yw'n adnabod Duw, oherwydd cariad yw Duw.

⁹ Yn hyn y dangoswyd cariad Duw tuag atom: bod Duw wedi anfon ei unig Fab i'r byd er mwyn i ni gael byw drwyddo ef.

¹⁰ Yn hyn y mae cariad: nid ein bod ni'n caru Duw, ond ei fod ef wedi ein caru ni, ac anfon ei Fab i fod yn foddion ein puredigaeth oddi wrth ein pechodau.

¹¹ Gyfeillion annwyl, os yw Duw wedi ein caru ni fel hyn, fe ddylem ninnau hefyd garu ein gilydd.

¹² Nid oes neb wedi gweld Duw erioed; os ydym yn caru ein gilydd, y mae Duw yn aros ynom, ac y mae ei gariad ef wedi ei berffeithio ynom ni.

⁷ so that the genuineness of your faith – being more precious than gold that, though perishable, is tested by fire – may be found to result in praise and glory and honour when Jesus Christ is revealed.

⁸ Although you have not seen him, you love him; and even though you do not see him now, you believe in him and rejoice with an indescribable and glorious joy,

⁹ for you are receiving the outcome of your faith, the salvation of your souls.

* **1 John 3: 1, 2;** *God's children*

¹ See what love the Father has given us, that we should be called children of God; and that is what we are. The reason the world does not know us is that it did not know him.

² Beloved, we are God's children now: what we will be has not yet been revealed. What we do know is this: when he is revealed, we will be like him, for we will see him as he is.

* **1 John 4: 7-18a;** *God is love*

⁷ Beloved, let us love one another, because love is from God: everyone who loves is born of God and knows God.

⁸ Whoever does not love does not know God, for God is love.

⁹ God's love was revealed among us in this way: God sent his only Son into the world so that we might live through him.

¹⁰ In this is love, not that we loved God but that he loved us and sent his Son to be the atoning sacrifice for our sins.

¹¹ Beloved, since God loved us so much, we also ought to love one another.

¹² No one has ever seen God; if we love one another, God lives in us, and his love is perfected in us.

¹³ By this we know that we abide in him and he in us, because he has given us of his Spirit.

¹⁴ And we have seen and do testify that the Father has sent his Son as the Saviour of the world.

¹³ Dyma sut yr ydym yn gwybod ein bod yn aros ynddo ef, ac ef ynom ninnau: am iddo ef roi inni o'i Ysbryd.

¹⁴ Yr ydym ni wedi gweld, ac yr ydym yn tystiolaethu bod y Tad wedi anfon ei Fab yn Waredwr y byd.

¹⁵ Pwy bynnag sy'n cyffesu bod Iesu yn Fab Duw, y mae Duw yn aros ynddo ef, ac yntau yn Nuw.

¹⁶ Felly yr ydym ni wedi dod i adnabod a chredu'r cariad sydd gan Dduw tuag atom.

¹⁷ Yn hyn y mae cariad wedi cael ei berffeithio ynom: bod gennym hyder yn Nydd y Farn, oherwydd fel y mae ef, felly yr ydym ninnau hefyd yn y byd hwn.

¹⁸ Nid oes ofn mewn cariad, ond y mae cariad perffaith yn bwrw allan ofn; y mae a wnelo ofn â chosb, ac nid yw'r hwn sy'n ofni wedi ei berffeithio mewn cariad.

Datguddiad 7: 9-17; *Bydd Duw yn sychu pob deigrun*

⁹ Ar ôl hyn edrychais, ac wele dyrfa fawr na allai neb ei rhifo, o bob cenedl a'r holl lwythau a phobloedd ac ieithoedd, yn sefyll o flaen yr orsedd ac o flaen yr Oen, wedi eu gwisgo â mentyll gwyn, a phalmwydd yn eu dwylo.

¹⁰ Yr oeddent yn gweiddi â llais uchel: "Buddugoliaeth i'n Duw ni, sy'n eistedd ar yr orsedd, ac i'r Oen!"

¹¹ Yr oedd yr holl angylion yn sefyll o amgylch yr orsedd a'r henuriaid a'r pedwar creadur byw, a syrthiasant ar eu hwynebaw gerbron yr orsedd ac addoli Duw

¹² gan ddweud: "Amen. I'n Duw ni y bo'r mawl a'r gogoniant a'r doethineb a'r diolch a'r anrhydedd a'r gallu a'r nerth byth bythoedd! Amen."

¹³ Gofynnodd un o'r henuriaid imi, "Y rhai hyn sydd wedi eu gwisgo â mentyll gwyn, pwy ydynt ac o ble y daethant?"

¹⁴ Dywedais wrtho, "Ti sy'n gwybod, f'arglwydd." Meddai yntau wrthyf, "Dyma'r rhai sy'n dod allan o'r gorthrymder mawr; y maent wedi golchi eu mentyll a'u cannu yng ngwaed yr Oen.

¹⁵ Am hynny, y maent o flaen gorsedd Duw, ac yn ei wasanaethu ddydd a nos yn ei deml, a bydd yr hwn sy'n eistedd ar yr orsedd yn preswyllo gyda hwy.

¹⁵ God abides in those who confess that Jesus is the Son of God, and they abide in God.

¹⁶ So we have known and believe the love that God has for us. God is love, and those who abide in love abide in God, and God abides in them.

¹⁷ Love has been perfected among us in this: that we may have boldness on the day of judgement, because as he is, so are we in this world.

¹⁸ There is no fear in love, but perfect love casts out fear.

* **Revelation 7: 9-17**; *God will wipe away every tear*

⁹ [In my vision], I looked, and there was a great multitude that no one could count, from every nation, from all tribes and peoples and languages, standing before the throne and before the Lamb, robed in white, with palm branches in their hands.

¹⁰ They cried out in a loud voice, saying, "Salvation belongs to our God who is seated on the throne, and to the Lamb!"

¹¹ And all the angels stood around the throne and around the elders and the four living creatures, and they fell on their faces before the throne and worshipped God,

¹² singing, "Amen! Blessing and glory and wisdom and thanksgiving and honour and power and might be to our God for ever and ever! Amen."

¹³ Then one of the elders addressed me, saying, "Who are these, robed in white, and where have they come from?"

¹⁴ I said to him, "Sir, you are the one that knows." Then he said to me, "These are they who have come out of the great ordeal; they have washed their robes and made them white in the blood of the Lamb.

¹⁵ For this reason they are before the throne of God, and worship him day and night within his temple, and the one who is seated on the throne will shelter them.

¹⁶ Ni newynant mwy ac ni sychedant mwy, ni ddaw ar eu gwarthaf na'r haul na dim gwres,

¹⁷ oherwydd bydd yr Oen sydd yng nghanol yr Orsedd yn eu bugeilio hwy, ac yn eu harwain i ffynhonnau dyfroedd bywyd, a bydd Duw yn sychu pob deigrin o'u llygaid hwy."

Datguddiad 20: 11-13; Llyfr bywyd

¹¹ Gwelais orsedd fawr wen a'r Un oedd yn eistedd arni, hwnnw y ffoesai'r ddaear a'r nef o'i wŷydd a gadael eu lle yn wag.

¹² Gwelais y meirw, y rhai mawr a'r rhai bach, yn sefyll o flaen yr orsedd; ac agorwyd llyfrau. Yna agorwyd llyfr arall, sef llyfr y bywyd; a barnwyd y meirw ar sail yr hyn oedd yn ysgrifenedig yn y llyfrau, yn ôl eu gweithredoedd.

¹³ Ildiodd y môr y meirw oedd ynddo, ac ildiodd Marwolaeth a Thrigfan y Meirw y rhai oedd ynddynt hwy, ac fe'u barnwyd, pob un yn ôl ei weithredoedd.

*Datguddiad 21: 1-7; Y Jerwsalem newydd

¹ Yna gwelais nef newydd a daear newydd; oherwydd yr oedd y nef gyntaf a'r ddaear gyntaf wedi mynd heibio, ac nid oedd môr mwyach.

² A gwelais y ddinas sanctaidd, Jerwsalem newydd, yn disgyn o'r nef oddi wrth Dduw, wedi ei pharatoi fel priodferch wedi ei thec u i'w gŵr.

³ Clywais lais uchel o'r orsedd yn dweud, "Wele, y mae preswylfa Duw gyda dynion; bydd ef yn preswyllo gyda hwy, byddant hwy yn bobloedd iddo ef, a bydd Duw ei hun gyda hwy, yn Dduw iddynt.

⁴ Fe sych bob deigrin o'u llygaid hwy, ac ni bydd marwolaeth mwyach, na galar na llefain na phoen. Y mae'r pethau cyntaf wedi mynd heibio."

⁵ Yna dywedodd yr hwn oedd yn eistedd ar yr orsedd, "Wele, yr wyf yn gwneud pob peth yn newydd." Dywedodd hefyd, "Ysgrifenna, oherwydd dyma eiriau ffyddlon a gwir."

⁶ A dywedodd wrthyf, "Y mae'r cwbl ar ben. Myfi yw Alfa ac Omega, y dechrau a'r diwedd. Rhoddaf fi i'r sychedig ddiod yn rhad o ffynnon dŵr y bywyd.

⁷ Yr hwn sy'n gorchfygu, caiff etifeddu'r pethau hyn; byddaf yn Dduw iddo, a bydd yntau'n fab i mi.

¹⁶ They will hunger no more, and thirst no more; the sun will not strike them, nor any scorching heat;

¹⁷ for the Lamb at the centre of the throne will be their shepherd, and he will guide them to springs of the water of life, and God will wipe away every tear from their eyes.”

Revelation 20: 11-13; *The book of life*

¹¹ [In my vision,] I saw a great white throne and the one who sat on it; the earth and the heaven fled from his presence, and no place was found for them.

¹² And I saw the dead, great and small, standing before the throne, and books were opened. Also another book was opened, the book of life. And the dead were judged according to their works, as recorded in the books.

¹³ And the sea gave up the dead that were in it, Death and Hades gave up the dead that were in them, and all were judged according to what they had done.

* **Revelation 21: 1-7;** *The new Jerusalem*

¹ [In my vision,] I saw a new heaven and a new earth; for the first heaven and the first earth had passed away, and the sea was no more.

² And I saw the holy city, the new Jerusalem coming down out of heaven from God, prepared as a bride adorned for her husband.

³ And I heard a loud voice from the throne saying, “See, the home of God is among mortals. He will dwell with them as their God; they will be his peoples, and God himself will be with them;

⁴ he will wipe every tear from their eyes. Death will be no more; mourning and crying and pain will be no more, for the first things have passed away.”

⁵ And the one who was seated on the throne said, “See, I am making all things new.” Also he said, “Write this, for these words are trustworthy and true.”

⁶ Then he said to me, “It is done! I am the Alpha and the Omega, the beginning and the end. To the thirsty I will give water as a gift from the spring of the water of life.

⁷ Those who conquer will inherit these things, and I will be their God and they will be my children.”